

מורה חדש (אוי קלט)
ערוך יומי בלתי מסלולי בשפה ההוגרית.
העורך: ד"ר א. מרטון האמרי: ד"ר שן
המזכיר: מורה חדש בע"מ. ת"א. רח' הנגב 11.

UJ KELET

PARTONKIVÜLI NAPILAP

Eisenhower jelentése az amerikai kongresszushoz:

„Meggyőződésem, hogy az oroszok békét akarnak”

Genfben megkezdték a tárgyalást a leszerelésről — A német kérdésben októberben ismét összeülnek a külügyminiszterek

Washington, (UP). Eisenhower elnök tegnap jelentést küldött a kongresszusnak, amelyben annak a személyi meggyőződésének ad kifejezést, hogy a Szovjetunió ösztönöz pozitív eredmények elérésére törekszik a genfi konferencián.

Washington, (UP). Eisenhower elnök tegnap jelentést küldött a kongresszusnak, amelyben annak a személyi meggyőződésének ad kifejezést, hogy a Szovjetunió ösztönöz pozitív eredmények elérésére törekszik a genfi konferencián.

Washington, (UP). Eisenhower elnök tegnap jelentést küldött a kongresszusnak, amelyben annak a személyi meggyőződésének ad kifejezést, hogy a Szovjetunió ösztönöz pozitív eredmények elérésére törekszik a genfi konferencián.

Washington, (UP). Eisenhower elnök tegnap jelentést küldött a kongresszusnak, amelyben annak a személyi meggyőződésének ad kifejezést, hogy a Szovjetunió ösztönöz pozitív eredmények elérésére törekszik a genfi konferencián.

Egyiptomiak rálöttek egy izraeli repülőgépre

Több, mint egy óras tűzharc Náchál Oz telepesei és a beszivárgók között

Tel-Aviv, (Az Uj Kelet katonai tudósítójától). Tegnap délután Beéri kibuc körzetében, a határon túl lévő egyiptomi állásból rálöttek egy izraeli katonai repülőgépre. A gép nem sérült meg.

Tegnap délután a gázai sávban lévő Náchál Oz kibuc tagjai több, mint egy óras tűzharcban állottak egyiptomi beszivárgókkal és egyiptomi katonai állásokkal. A kibuc tagjai délután arra lettek figyelmesek, hogy az arabok egy körülbelül 500 bányából álló nyáját terelnek Náchál Oz földjeire. A telepesek tüzet nyitottak a beszivárgókra, akiket a határon túl lévő katonai állásból fedeztek.

Az egyiptomi állásokból gépfegyver és puskatüzrel válaszoltak, valamint mesterlövészek vették célba a kibuc tagjait, akik ezalatt a földjeiken dolgoztak. Egy óras tűzharc után a beszivárgók visszavonultak. Sebesülés nem fordult elő.

A transzjordánok Brewster ezredes leváltását követelik

Tárgyalás a határmenti egyezmény kiterjesztéséről

A külügyminisztérium szövegének közlése szerint csütörtök délelőtt a Mandelbaum kapunál másodikban találkozott Izrael képviselői József Tekoa dr. Nuszeiba transzjordán megbízáttal, hogy tárgyalják a fegyverszüneti egyezmény végrehajtásával kapcsolatos problémákat.

A jövő héten Burns tábornok elnöklése alatt hivatalos tárgyalások fognak megindulni Izrael és Jordánia között az ugynevezett helyiparancsnokok egyezményének kiterjesztéséről.

A tegnapi ülésen Burns tábornok is résztvett, mert a transzjordánok, akik már hosszabb ideje izraelbarát magatartásával vádolják az izraeli-transzjordán fegyverszüneti bizottság elnökét, a tegnapi találkozó előtt határozottan kérték Brewster ezredes leváltását.

Jólinformált politikai körök véleménye szerint valószínű, hogy a helyiparancsnokokra vonatkozó egyezmény transzjordán viszonylatban nagyobb zökkenők nélkül és aránylag gyorsan létre fog jöni a határvonalak teljes hosszában. Az egyezmény létrehozása érdekében egyébként úgy Izraelben, mint a Transzjordániában működő angol diplomaták erős nyomást gyakorolnak az érdekelt kormányra.

A német kérdés és Európa biztonsága

A külügyminiszterek javaslatát a miniszterelnököknek kell még jóváhagyniuk a valószínűnek látszik, hogy Genf helyett Bécsot fogják ajánlani.

Radford admirális, az amerikai hadsereg vezérkari főnöke és Alfred Guenther tábornok, az Atlanti szövetség katonai parancsnoka tegnap Genfben érkezett Eisenhower sürgős hívására, akivel a csúcskonferencia délutáni ülése előtt megbeszélést folytattak.

A külügyminiszterek javaslatát a miniszterelnököknek kell még jóváhagyniuk a valószínűnek látszik, hogy Genf helyett Bécsot fogják ajánlani.

Zsidóellenes uszítás indult meg a marokkói francia terroristák részéről

Rálöttek a marakési pasa autójára — Grandwal főkörmányzó erélyes tisztogatást kezdett a tisztviselői karban

Casablanca, (UP). — Marokkóban változatlanul súlyos a helyzet és a merényletek folytatódnak, valamint a véres tüntetések, bár magában Casablancában az atmoszféra enyhült és a kormány erélyes lépéseket tett az ellenterrorista francia szervezettel szemben.

El Galoui pasa autójára a terroristák rálöttek, amikor Grandwal főkörmányzót a palotájába kísérte. A rendőrség azonnal visszautaztatta és néhány sebesülés is történt.

London, (STA). A Manchester Guardian párisi munkatársa közli, hogy Marokkóban a bennszülett és a francia terroristák egy időben kezdtek antiszemita propagandába. Az egyik casablancai titkos szervezet, amely elrendelte az európai üzletek sztrájkját, tiltakozásként azért, mert tartóztattak néhány „antiterrorista” rendőrt, röpiratot adott ki, amely a következőket mondja: „Casablancai európaiak! Hirsch Ollendorf kitért zsidó, aki most Grandvalnak nevezi magát, a magát most Mendes-Francnak nevező Abramovits szövetségese, azért jött ide, hogy eladja Marokkót, amit eladták Tunizsiát is. Ti ilyeteket adtok nekik a felbőszült nép leggyőzhetetlen erejéből. A gyilkos Charles Legrainet szabadlábra helyezték, ugyanakkor azonban meg-

kezdi franciák kiutasítását. Felszólítunk benneteket, legyetek készen az első hívásunkra, hogy felszabadítsuk, ha kell még erőszak alkalmazásával. Azok, akik a mai helyzetért felelősek, rövid időn belül felelni fognak tetteikért.” A Manchester Guardian (Folyt. a 16. oldalon)

Mit javasol Bulgariya?

A Szovjetunió vezetői még nem válaszoltak Eisenhower javaslatára, amelyeket diplomáciai körökben mint a négyhatalmi konferencia bombájaként jellemeznek.

Az előző tárgyalások során Bulgariya marsall szovjet miniszterelnök azt javasolta, hogy az Atlanti egyezményhez tartozó államok és a varsoi szerződést aláírt államok között kezdjenek meg együttműködési tárgyalásokat.

Genf, (P). — A nagyhatalmak külügyminiszterei tegnap délelőtt hivatalos jelentést adtak ki találkozósaikról, amelyek során meg egyezsre jutottak abban, hogy a nagyhatalmak vezetői függeszték fel a tárgyalásokat a német egység és az európai biztonság érdekében.

Feszült a hangulat Buenos Airesben

Meg nem erősített hírek Peron elnök lemondásáról

Buenos Aires, (AFP). A csütörtökre virradó éjjel rendkívüli idegesség uralkodott az argentin fővárosban. Az egyik távirati ügynökség bejelentette, hogy Peron elnök benyújtotta lemondását, ugyanakkor egy másik jelentés arról szól, hogy Buenos Aires és Montevideo, valamint New York között megszakadt a telefonösszeköttetés.

ditengerészet újra fellázadt volna Peron ellen. A flotta részéről megcáfolták ezeket a híreket. Buenos Airesben attól tartottak, hogy a kormány különleges intézkedéseket fog tenni, de nem rendeltek ki őrséget a kormányépületek mellé, ami bizonyos mértékben lecsillapította a kedélyeket. Diplomáciai megfigyelők szerint azonban már maga az a tény, hogy ezek a hírek ilyen könnyen szárnyra kelnek és pánikot idéznek elő a fővárosban, mutatja, hogy mennyire bizonytalan a helyzet Argentína politikai életében.

Az argentin rádió hazug propagandának minősítette ezeket a híreszteléseket, amellyel meg akarják tévesztetni a közvéleményt. A rádió ezt a közlést nem követte határozott hivatalos cáfolat és világszerte bizonytalanság uralkodott az argentinai helyzet megítélésében. A Francia Távirati Iroda értesülése szerint a hírek valószínűleg azon alapultak, hogy az argentin flotta hadigyakorlatra futott ki Puerto Belgrano hadikikötőjéből és ebből arra következtettek, hogy a ha-

London, (STA). — Langford Holt képviselő interpellációjára válaszolva Anthony Nutting államminiszter közölte az alsóházban, hogy a gázai tárgyalások során már csak néhány jelentéktelen kérdés vár megoldásra. Az angol kormány — tette hozzá Nutting — minden tőle telhetőt megtesz a tárgyalások elfogadható módon való befejezésére és ez alkalommal is nagyrabecsülésnek ad kifejezést Burns tábornoknak, aki nagy türelmet és alkalmazkodóképességet mutat a nehéz tárgyalások irányításában.

London, (STA). — Langford Holt képviselő interpellációjára válaszolva Anthony Nutting államminiszter közölte az alsóházban, hogy a gázai tárgyalások során már csak néhány jelentéktelen kérdés vár megoldásra. Az angol kormány — tette hozzá Nutting — minden tőle telhetőt megtesz a tárgyalások elfogadható módon való befejezésére és ez alkalommal is nagyrabecsülésnek ad kifejezést Burns tábornoknak, aki nagy türelmet és alkalmazkodóképességet mutat a nehéz tárgyalások irányításában.

Már csak 3 pont vár megoldásra a gázai tárgyalásokban

Nutting angol miniszter bejelentése az alsóházban

London, (STA). — Langford Holt képviselő interpellációjára válaszolva Anthony Nutting államminiszter közölte az alsóházban, hogy a gázai tárgyalások során már csak néhány jelentéktelen kérdés vár megoldásra. Az angol kormány — tette hozzá Nutting — minden tőle telhetőt megtesz a tárgyalások elfogadható módon való befejezésére és ez alkalommal is nagyrabecsülésnek ad kifejezést Burns tábornoknak, aki nagy türelmet és alkalmazkodóképességet mutat a nehéz tárgyalások irányításában.

London, (STA). — Langford Holt képviselő interpellációjára válaszolva Anthony Nutting államminiszter közölte az alsóházban, hogy a gázai tárgyalások során már csak néhány jelentéktelen kérdés vár megoldásra. Az angol kormány — tette hozzá Nutting — minden tőle telhetőt megtesz a tárgyalások elfogadható módon való befejezésére és ez alkalommal is nagyrabecsülésnek ad kifejezést Burns tábornoknak, aki nagy türelmet és alkalmazkodóképességet mutat a nehéz tárgyalások irányításában.

Megboldogult drága férjem, testvérünk SCHWIMMER AHARON CVI (Ferenc) RECHOVOT (ZILAH) SIRKÓAVATASA folyó hó 26-án, kedden d. u. fél 6 órakor lesz a rehovoti új temetőben. SCHWIMMER JULIANNA

Drága szüleink Rav Mordechaj és Brachá Kohn TEL-AVIV (Budapest—Győr) SIRKÓAVATASA hétfőn, július 25-én délután 5.30-kor lesz a zichronméri temetőben. — Külön autóbussz indul d. u. 5-kor a Tácháná Merkazit ötödik pályájáról.

Topolcsany ES VIDEKE mártírjainak emlékére á z k á r á t rendezünk 1955. július 24-én (חמישי 24.7.55) vasárnap délután 17.30-kor a Savoy-szálló kertjében, Tel-Aviv, Geula-u. 5. A rendezők nevében: Angu Doman, dr. Schönfeld. Legyünk ott mindannyian! — Külön meghívókat nem küldünk!

II. Ersekujvár, Galánta, Szenc és vidéke II. I. mártírjainak emlékének megőrzésére alakult bizottság közli: Szíván hó 23-án Tel-Avivban megtartott aszkarán hozott határozat alapján elhatároztuk szent mártírjaink emlékének megőrzését. A megalakult bizottság erőteljes munkához látott, hogy a legközelebbi aszkarára a mű már készen álljon. Már is több helyről fordultak hozzánk, felajánlva szolgálataikat és anyagi támogatásukat. Ezennel felhívunk minden érdekelteket: 1. Közölje címét és elpusztult mártírjainak nevét. 2. Tudassa a közlemény tartalmát ismerősével, akiknek nincs tudomásuk róla. 3. Utaljon át 20.- fontot a fenti célra a Bank Hadoár 42017 számláján. 4. Nyomatékosan kérjük a felelős tudomásúvételeit, nehogy bárki is a bizottságot okolja később esetleges nehézségek miatt. A továbbiakról újságban, vagy körlevélben fogjuk az érdekelteket tájékoztatni. A bizottság nevében: Herzog Johana, Fleischmann Salmeha és Goldstein Emil. Cim: Tel-Aviv, POB. 309.

Czik Jakab és neje BRAUN József és neje ÖRÖMMEL TUDATJAK, HOGY GYERMEKEIK VERA ES ARTUR (BPEST-NEW-YORK) JEGYESEK.

Izrael öt éven belül talpra állhat

mondotta Harold Stassen az amerikai szenátus külföldi segélyvitájában

Washington, (STA). Tegnap hozták nyilvánosságra az amerikai szenátus költségvetési bizottságának jegyzőkönyvét, amely a külföldi segély vitájáról számol be. Izraellel kapcsolatban néhány értékes felszólalást tartalmaz a jegyzőkönyv, köztük Harold Stassen lezerelési miniszterét, aki akkor a külföldi segélyszervezet igazgatója volt.

„Izraelben a helyzet rendkívül — mondotta Stassen. — Az ország magas élet-színvonalat tart fenn olyan emberek élnek benne, akik Európából jöttek, vagy pedig üldözések, sőt a biztos halál elől menekültek a világ különböző részeiből. Ez különleges helyzetet teremtett. Biztos vagyok benne, hogy a zsidó nép szilárd akarata, alkalmazkodó képessége és intelligenciája nagy teljesítményekre teszik képessé és Izraelnek sikerülni fog öt éven belül talpára állania.

A továbbiakban Stassen ismertette Izrael fejlődését az utóbbi években, amely lehetővé tette az amerikai segély fokozatos csökkentését. A Jordán fejlesztési terve, amely Eric Johnston nevéhez fűződik, szerinte „komoly reményt ébreszt az Izrael és az arab államok közötti helyzet megjavítására”.

Alander szenátor, aki nemrég tért vissza a Közel-keletről, valamint Evert Dirksen szenátor az arab menekültek problémáiról beszéltek. Előbbi azt hangoztatta, hogy a kérdést nem lehet megoldani, amíg a menekültek egyrésze nem tér vissza Izraelbe. Mindkét szenátornak az volt a véleménye,

nyilvános, hogy a menekültek kérdése veszélyes helyzetet teremt a Közel-keleten, különösen, mert esidősebbé válnak a menekültek napi mennyiségének tápárta nem haladja meg az 1100 kajórát, másrészt pedig 60 százaléka 16 éven aluli gyermek, mert a menekültek között a születési arány rendkívül magas. Dirksen annak a véleményének adott kifejezést, hogy Irák a menekültek jelentős részét be tudná fogadni.

Vizrebocsátották az Askalon parti gőzöst

Hamburg, (STA). — Tegnap vizrebocsátották a 900 tonnás Askalon című parti tehergőzöst, amelyet a kártérítési szállítások keretében rendeltek a CIM nemzeti hajózási vállalat számára. A hajó közelbeli utakat tesz majd és főként Izrael és Törökország, valamint Izrael és Franciaország között fog közlekedni.

A vizrebocsátási szertartást Anna Stiegler szocialista képviselőnő végezte, aki Bremenben a náciáldozatokat támogató szervezetek élén áll és maga is 11 évig volt koncentrációs lágerekben.

Kuszevitzky elutazott. Mose Kuszevitzky, a világhírű kántor csütörtökön Johannesburgba repült. Kuszevitzky, aki ezalkalommal másfél hónapot töltött Izraelben az ország nagyobb városában adott koncerteket és a Mizrahi által rendezett választási gyűléseken is fellépett.

5715 Av 3., péntek
1955 július 22.
Gyertyagyújtás Meje:
Jeruzsálem 7.06
Tel-Aviv 7.24
Haifa 7.16

5715 Av 4., szombat
1955 július 23.
Hettzakasz: Dúvárim
Náttára: Jenájahu 1. 1-27.
Szombat kimenetele:
Jeruzsálem 8.25
Tel-Aviv 8.21
Haifa 8.23

— Az első szüret a Negevben. Vasárnap délután ünneplik meg a Negevben az első szüretet. A szüreti ünnepélyen, amelyet Pátis községben fognak megtartani, miniszterek, a nemzeti intézmények vezetői és a negevi települések képviselői fognak résztvenni. Mint ismeretes, a negevi településeken eddig négyezer dunám szőlőt ültettek el és ez lesz az első termés, amit leszüretelnek.

— Mose Perlman egyévi szabadságot kapott. Jeruzsálemi jelentés szerint a miniszterelnök egyévi tanulmányi szabadságot engedélyezett Mose Perlmannak, a hírszolgálati osztály vezetőjének. Perlman, aki nagyobb munkán dolgozik, szabadságát Jeruzsálemben fogja tölteni.

— Az utasok kirabolták a taxisoffért. Csütörtök éjjel 7 jaffai fiatalember jelent meg az Ofer taxivállalat irodájában és kocsit béreltek, hogy Natanjára vigye őket. Tel-Báruh mellett a fiatal emberek arra kérék Árje Buchhalter soffért, hogy álljon meg egy percre. Hátan azonnal kiugrottak a kocsiból és fizetés nélkül ellillantak, míg a hetedik még arra is kényszerítette a soffért, hogy a birtokában lévő 11 fontot adja oda neki, azután ő is elmenekült. A rendőrség megindította a nyomozást.

— A Volt KZ-foglyok Országos Szervezete, Tel-Aviv, határozata alapján tudatjuk a volt KZ-bajtársakat, hogy július 25-én, hétfőn délután 4 órakor a Weizmann-u. 26. sz. a. Bét Lessing-ben nagygyűlést tartunk, ahol úgy az egyéni, mint a kollektív jövőtételre vonatkozólag pontos felvilágosítást fogunk adni. A titkárság.

— Öregek nagygyűlése. Folyó hó 24-én délután 5 órai kezdettel Haifán, az Eggeddel szemben lévő Carmel-étteremben az öregek nagygyűlést tartanak, amelyen dr. Deutsch Efráim és Bogyo Zsigmondné ismertetik az izraeli öregek rég vadó problémáit.

— Molnar Moser Kölni-Vizet használjon. Kapható minden jobb illatszertárban. — Az adóhivatal őre is „proteció”. A jeruzsálemi rendőrség csütörtökön letartotta a Generali-épület őreit, akik lopással és okirat-hamisítással vádolnak. Az épületben van többek között a jeruzsálemi adóhivatal is és a rendőrség szerint az őre összejárta Elijahu Kohen jeruzsálemi lakossal, hogy adó kivételét az okmányok meghamisítása által csökkentse. A vizsgálóbíró öt napra szóló letartóztatási végzést adott ki az őre ellen, míg Kohent a vizsgálat érdekében két napra tartóztatták le.

— Hatszáz kiló tevehúst koboztak el a mézsárszékben. A telavivi rendőrség egy Gadera utcai mézsárszékben 600 kiló tevehúst kobozott el, amely nem viselte magán a vágóhídi pecsétet. A rendőrség közlése szerint a városi állatorvos szokásos ellenőrzésénél megállapította, hogy a mézsárszékben lévő hús — tevehús, amelyet a tulajdonos marhahúsként árult. Az állatot feketén vágta, ezért nem volt rajta a vágóhíd hivatalos pecsétje. A mézsárszék tulajdonosát letartóztatták.

— Ha a földszinti ablakot nyitva hagyják. A csütörtökre virradó éjjel egy ismeretlen férfi erőszakot akart elkövetni egy 10 éves alvó leánygyermeken a telavivi Chermion utca egyik lakásában. Az illető nyilván besurranó tolvaj volt, aki nyitott ablakot talált, bemászott a lakásba és a tízéves kislányra vetette magát, aki ágyában aludt. A kislány felébredt álmából és kiabálására beszaladtak a szomszédok, akik a tolvajt a szomszédok szobájában alvó szülőkhöz vezették. Az ismeretlen férfinak azonban sikerült kerekednie.

— Gerő Osterer díjjal ad felvilágosítást utazásokról Amerikába, Európába, Tevel, Tel-Aviv, Lilienblum utca 42. Telefon: 6755.

— A rendőrség figyelmeztetése a mezőgazdasági munkásokhoz az öntözőcsövek veszélyére. Az utóbbi hónapokban több halálos baleset történt olyan mezőgazdasági munkásoknál, akik öntözőcsöveket vittek egyik helyről a másikra és miközben a csövek a villanyvezetékért, áramütést kaptak és szörnyethaltak. Az előző figyelmeztetések ellenére július 20-án újabb szerencsétlenség történt. A bét jisraéli mezőkön dolgozó egyik munkás felemelt egy öntözőcsövet és áramütés által súlyos égési sebeket szenvedett. A rendőrség ismétlen figyelmezteti a munkásokat, tegyék meg az összes óvintézkedéseket, ha olyan helyen dolgoznak, ahol a mező fölött villamosvezeték van kifeszítve.

— Cotton, nylon, madecari divatcikkek, melyen leszállított árakon. Maradékok nagy választékban. Pollák textil, T. A. Rambam-u. 9.

— Petróleumot találtak Egyiptomban. Kairóból jelentik: Az egyik amerikai petróleumvállalat közölte, hogy Alexandriától 60 mérföldnyi távolságra, Boradzs el Arav falu mellett petróleumot talált. A feltárt kőolajforrás egyelőre kereskedelmi nem használható ki és csak arra jó, hogy megerősítse a geológusok előzetes véleményezését, amely szerint az arab sivatagban van kőolaj.

— Az izraeli szemle MASODIK SZÁMA SZENZACIÓ! Minden kioszkban kapható.

— ZIMRONI TOVA férfinagyszaküzlete, T. A., Sheinkin utca 29. FÉRFIDIVATCIKKEK.

— Megkészték egymást a választási harcban. A választási harcban Luddon két sebesültje van. A rendőrség jelentése szerint a város két lakója a 35 éves J. Machluf és a 29 éves J. Behán politikai eszmecserét folytattak a kávéházban és a vita során erősen összeküldöztek. Az érvelések hevében mindketten kirántották késüket és megszárták egymást. A mentők elsősegélyben részesítették a hevesvérű politikusokat, majd előállították őket a rendőrségnek.

— Csak tudni kell holl! „Hadash”-nál vannak a legjobb könyvek! — „Hadash” kölcsönkönyvtár, könyvesbolt, Tel-Aviv, Hájárkon-utca ötvenkilenc.

Haifai választópolgár figyelem!

Az utolsó szó az igazság szava.

Mielőtt az urnák elé járul, hallgassa meg vasárnap, 1955. július 24-ikén, este 8.30-kor a „Windsor” kerthelyiségében (az Egged mellett)

a Mapáj magyar tagozatának szónokait:

Almogi Jozsef
a Hízdadrut haifai főtitkára, Kneszet-képviselőjelölt.

Dr. Scher Mose
Megnyitó: SARIEL ELIEZER (WALTER).
Művészi program: WILKOMIRSKY
Vendégeket szívesen látunk.
Beléptidíj nincs.

— Lélekjelenlétért kitüntetik a légihaderő egyik főhadnagyát. A légihaderő parancsnoka, Dan Tolkovszki tábornok kitüntetésre terjesztette fel Slomo főhadnagyot, Gán Smuel kibuc tagját, akinek Mustang típusú repülőgépe gyakorlatozás közben elromlott és ennek ellenére sikerült sértetlenül leszállania vele. A fiatal főhadnagy több ezer láb magasságban volt, amikor észrevette, hogy gépének kormányberendezése elromlott. A pilóta rádiógramot küldött bázisának, amely felhívta, hogy azonnal ugorjon ki a gépből. Slomo főhadnagy azonban a pótberendezés segítségével — élete kockáztatása mellett — sértetlenül leszállt gépével.

— Elgázolta a biciklistát. Jicchák Rabitz, Gát kibuc 46 éves tagja a luddi főúton tengerével elgázolta Mose Ben Nátán luddi 13 éves fiút, aki kerékpárján haladt előtte. A fiút, aki súlyosan megsérült, életveszélyes állapotban szállították be a szárafendi kórházba. A rendőrség közlése szerint a balesetet a kerékpározó gondatlansága okozta. A gépkocsi vezetőjét őrizetbe vették.

FODRASZNÓT ÉS TANULÓLANYT KERES

Marcel-Charlotte
HAIFA, HANEVIIM 11.
(Armon mozival szemben)

Magas költséget folyosít minden értékű tárgyra

LOUVRE ZALOGHAZ
HAIFA, HERZL-U. 38.
az udvarban

Haifai mozi-műsor:

ORAH: VERDI (színes)

AMFITEATRUM: CinemaScope - PRINCE OF PLAYERS

EN-DOR: BALI FELE (színes) Bing Crosby

ARMON: A FEHERRUHAS EMBER

GAL-OR: Nappal: péntek, vasárnap, hétfő
AL JOLSON ELETE
Kedd, szerda csütörtök: GALLANT BLADE
Este: ELHAGYATOTT HELYEN

PEER: JONNY GUITAR (színes) Jean Crawford

MAY: A TENGEREK URALKODOJA — Erroll Flynn

HADAR (Tel. 2509): Szombat, vasár., hétfő GUNGA DIN
Kedd, szerda, csütörtök: LANGOLO GYÜLÖLET — színes)

ORION: VHAIBA, A CIGANYKIRALYNO

„ARMON” közvetítőiroda
HAIFA (azelőtt Herzli-u. 6.) ATKÖLTÖZÖTT.

ÚJ CIME: **HERZL-U. 2.**

Lakások, üzlethelyiségek, raktárak, műhelyek, nagy választékban. (*)

Chug Kadimo a klálcionista párt magyaryelvű köre

JAFFA

szívesen látja JAFFA magyaryelvű lakosságát a f. hó 23-án, szombaton este 8.30 órakor, a „KONIN”-kávéházban tartandó, művészi műsorral egybekötött

előadás

Előadók: **Dr. Herskovits Fábán**
Dr. Balkányi Zoltán

Előadás után kitűnő művészi műsor.

Chug Kadimo a klálcionista párt magyaryelvű köre

Kirját-Ono

szívesen látja KIRJAT ONO magyaryelvű lakosságát a július 23-án, szombaton este 8.30 órakor a párt kerthelyiségében tartandó, művészi műsorral egybekötött

előadás

ELŐADÓK: **Flesch György,**
Dr. Sipos Jenő
A művészi részben:
Faludi Katalin

Chug Kadimo magyaryelvű köre a klálcionista párt

Petach-Tikva

szívesen látja Petach-Tikva magyaryelvű lakosságát a július 24-én, vasárnap este 8.30-kor a Corso kávéház kerthelyiségében tartandó, művészi műsorral egybekötött

GARDEN PARTYN

Előadók: **FLESCH GYÖRGY,** Kneszet-képviselő,
GORDON BARUCH sznif-elnök.

Megnyitó: **Dr. GROTO MOSE,** KUPEC VLADIMIR

A művészi részben:
GARAI ERNŐ szerepel

A klálcionizmus szól a választóhoz

A KOL JISZRAELBAN

Elmondja: **J. Szápir** Kneszet-tag

SZOMBATON, JULIUS 23-AN ESTE 10.10 ÓRAKOR

2 Uj Kelet 1955 VII 22

HAIFAIK!

Ha azt akarjátok, hogy a hagyományhű, közismert ászkán

Jákov Katz polgármesterhelyettes

tovább is hivatalában maradjon a haifai városházán és a jövőben is a közösség és az egyén érdekében munkálkodjék,

szavazzatok a 72-ro, a Tórahú Vallásos Frontra

Egy HÉT Izraelben

Kedden avatták fel ünnepelesen azt a hatalmas cső hálózatot, amely a Járdon vízének egy részét a Negev-be vezeti. A kétszázötven méter hosszú, rendkívül jelentősége esemény, melyet kissé szembevetően pont a választások hetére állítottak be — csak egyik része azonban a Negev öntözésére előkészített óriási tervnek. A következő lépés, amelyet eredetileg most agasztásban kellett volna megkezdeni, de pénzügyi okokból a jövő évre halasztották, a párhuzamos Járdon-vezeték lesz, amely a középső Negevet fogja vizet ellátni. A terv harmadik és legfontosabb része a Bét Netufa völgyében létesülő központi vízgőyítőmedence, amely a Járdon vizét fogja a Negev számára tartákolni.

Mint a „Dávar” közli, ez a terv is módosítást szenved és a Bét Netufa-völgy elvezetése által létesítendő mesterséges víz befogadó-képessége kisebb lesz, mint ahogyan eredetileg szó volt és ehelyett a Kineret tavát is bekapcsolják, mint kiegészítő vízgőyítő medencét. A hivatalos magyarázat szerint ezáltal nemcsak hatalmas összegeket takarítanak meg a Bét Netufa völgybeli tó falainak szigetelésénél, hanem elkerülnek igen nagy mennyiségű víz elszivárgását is.

Annak ellenére, hogy a Kineret-tó szintje alacsonyabb a Járdon-csatorná-nál és az országos vízelosztó vezetéknek, amelyek ásása már évek óta folyik, a „Tá-hál” vízgazdálkodási vállalat szerint a Kineretet mégis fel lehet használni, mint természetes vízgőyítőmedencét, majdnem minden szivattyúzási költség nélkül. A várható költség-többletet ugyanis azzal fogják ellensúlyozni, hogy a Kineret partján fekvő Tá-há fürdőnél tervezett 36 ezer kilowattos villanytelep, amelyet a Járdon-csatorna északra elvezetett víz fog üzemben tartani, nemcsak áramot fog fejleszteni, hanem a kisebb fogyasztású órákban a villanyáramot a Kineret vízének 255 méter magasba való szivattyúzására fogják felhasználni, vagyis a vizet tovább viszi a Járdon-csatornán keresztül Bét Netufa völgyéig.

A Harlem Globetrotters néger kosárlabda-akrobaták

osztatlan sikert arattak tüneményes játékkal, amelynek egyik titka — a gépi pontosság, évekig tartó gyakorlatokon kívül — a játékosoknak az átlagosnál nagyobb testmagassága. Ez a szokatlanul magas természet igen súlyos probléma elé állította a herzlai Saron szálloda vezetését az amerikaiak elszállásolásánál. Az egyik játékos, Walter Dix ugyanis a szó legszorosabb értelmében vett óriás, aki 2 méter 17 centi magas és az egész szállodában nem akadt számára megfelelő ágy. Végül is az igazgatóság asztalost és kártyást hívott, akik külön ágyat készítettek Dix részére, mert különben csak a tengerparti homokon, vagy valamelyik csarnok kőkövén aludhatott volna.

Ha kissé meglehetősen lassú ütemben is, a Herzl körül és felett tervezett emlékművel kapcsolatos építkezések előre haladnak. Jelenleg befejezéséhez közeledik a sírhöz vezető bejárati épület s a mellette lévő udvar kikövezése. A bejárati épületnek hét kapuja lesz. Minden kapu Herzl működésének egy-egy évét jelképezi az 1897-ben megtartott első bábeli cionista kongresszustól 1904-ben bekövetkezett haláláig. A földszintet egy nagy terem foglalja el, míg az emeleten egy kisebb helyiség lesz a látogató vendégek számára, akiknek még egy másik szoba is rendelkezésre fog állni, mellette pedig egy rendőrségi helyiség, amely egyúttal elsősegély-állomásként is fog szolgálni.

Az izraeli svéd követség ügyvezetőjének kellemetlen kalandja támadt nemrég, amikor Libanonban vásárolt vadonatúj és fényűző kiviteli autójával az izraeli határhoz ért. Kiderült ugyanis, hogy a libanoni hatóságok nem adtak neki engedélyt az autó kiviteli, ami nélkül nem lehet Izraelbe behozni. A diplomata elmesélte, hogy a libanoniakat is milyen zavarba hozta az ügy.

Hogyan igazolhatjuk hivatalosan, — mondotta, — hogy a kocsi kiszállították egy olyan országba, amely hivatalosan nem is létezik?

rágexportja anélkül, hogy az elért árak csökkentek volna. Most azonban újabb komoly versenytársa támadt az izraeli virágoknak a délafrikai gladioláknak, holott eddig csak az észak-afrikai virágok jelentettek konkurenciát. A kiéleződött verseny ellenére azt remélik a virágtermelők, hogy sikerül a kivitelt még tovább fejleszteni.

Afulán nemrég tartották meg a nyelvtanítási tanfolyam záróünnepét, amelyen a növendékek egymás után mentek fel a pódiumra és folyékony héber süsséggel mondták el életük legérdekesebb mozzanatait, vagy a jövővel kapcsolatos terveiket, vágyaikat és reményeiket. A legnagyobb hatást három nő hallgató tette az egybegyűlt közönségre. Az egyik, aki Romániából alijázott, zamatos humorral mesélte, hogy hosszabb ideig külföldön járt fia mennyire megdöbbent, amikor hazatérése alkalmával az anyja váratlanul héberül kezdett vele beszélni. Egy törökországi olónő az ottani nők életéről beszélt és arról a felszabadultsági érzésről, amelyet az Izraelbe érkezése óta ismert meg. A harmadik hallgató Lengyelországból érkezett, ahol úgy menekült meg, hogy a szülei egy keresztény családra bízta. Megrázó szavakkal esett el milyen lelki megpróbáltatást jelentett számára, amikor a lengyel család minden áton-módon igyekezett elfelejtetni vele, hogy zsidó, mert minden, ami ezzel összefügg, a biztos halál jelentette volna számára. Mégsem sikerült kiülniök belőle a zsidó érzést és amikor a háborúnak vége lett, nem nyugodott addig, amíg nem sikerült alijázni.

A felsőgálili körzeti tanács által létesített vállalkozásokhoz a napokban új kezdeményezés csatlakozott a „Pituach Hágálili” nevű vállalat keretében, amely a körzet falvainak a közös alapítása. Az új kezdeményezés célja az, hogy három-négy hónapon belül 300-400 fővel csodát teremtsenek kizárólag vágómarhákból. A csodát részvényjegyzési alapon akarják összehozni, mégpedig úgy, hogy minden egyes település 4-5 hóna-

pos borjakat fog beszoigálni.

Ez nem lesz az első húsállatsorda a Gálilban, ahol már két faluban is van egy-egy nagyobb csorda, amelyek létszáma ebben az évben elérte a 600 főt. Az egyik a Náámán körzeté, amely 1600 dunámos megjavított mocsári legelőn tartja az állatokat és 400 főt számlál. Ezen és még egy másik marhatenyésztési telepen kizárólag indiai Brahman-fajú állatokat tartanak, amely legjobban bírja az itteni meleg éghajlatot és immunis a legtöbb szubtrópusi állatbetegséggel szemben.

Az egész országban egyéb ként mintegy tízezer fő szárvasmarha van, amelyből mintegy 6000 darab a húsállattenyésztők szervezethez tartozó csordákban él. Minthogy a Gálilban és az ország más részében kéntmillió dunám megművelésre alkalmatlan puszta, hegyoldal és lapos terület van, amely az év nagyobbik részében kitűnő legelővel szolgál, azt remélik, hogy két-három éven belül a vágómarha-állományt 60.000 főre lehet majd emelni.

Migdál Áskálonban a héten fejezte be tengerparti üdülését az aktív hadsereg első csoportja. Ebből az alkalomból az országos katonagondozó bizottság alelnöke, Z. Ruszecki elmesélte, hogy Áskálon lakossága eleinte nem volt elragadtatva a hadsereg nyaralattási akciójától és azt követelte, hogy állandóan egy-két tucat katonarendőr kirkáljon a városban, amíg nyaraló egységek lesznek a környéken. De csakhamar megváltozott a hangulat és a katonák viselkedésének láttára a helybeli emberek így kezdtek beszélni:

— Ezek nem katonák! Se nem részegednek le, se nem okoznak botrányokat, nem is lopnak...

Ugyanez történt egyébként Kfar Vitkinben, a hadsereg másik tengerparti nyaralóhelyén is, ahol a gazdák eleinte nagyon féltették a csirkeállományukat. Amikor kiderült, hogy a fellemük teljességgel alapítlan volt, ők is kimondták a szentelít:

— Ezek nem katonák!

Nagyszabású talajelőkészítési munka indult meg a Gilboa-hegy környékén fekvő Moledet nevű szövetkezeti falu mellett. Az elhagyott javak intőzése (apotroposz) és a Keren Kajemet megbízásából 5000 dunam földet tisztítanak meg a kövektől és szikladaraboktól, amelyet azután átadnak a közeli településeknek. A keleti Émek települései ugyanis erősen panaszkodnak, hogy amióta Táánach környékén új falvakat létesítettek, le kellett mondaniuk az új települések részére kihalított területek megműveléséről és így most nincs elég földjük a külterjes gazdálkodáshoz. Ezért kezdték meg a közeli magaslatoznak a kövektől való megtisztítását, amelyben hétékonyú és nehéz traktorvesz részt állandóan. Azt remélik, hogy a talaj előkészítése két hónapon belül befejeződik és az utjonnan nyert földön meg el tudják végezni a téli vetést.

Louis de Condé atyát, aki éveken át Jeruzsálem egyik közismert és köztiszteltetben álló személyisége volt, 65-ik születésnapja alkalmából a kikeresztelkedett Ratisbontestvérek által alapított rend visszahívta Franciaországba. Az egyik legősibb francia főnemesei családból, a Bourbon-ágból származó szerzetes hét évvel ezelőtt érkezett az országba Braziliából, ahol a vad indiántörzsek között terjesztette a keresztény hitet és a jeruzsálemi Ratisbon-kolostor pri-

Tradicció és városvezetőség

Irtó: Grossman Ödön

Sokan teszik fel az indokoltnak látszó kérdést: mi keresnivalója van a vallási szempontoknak a közösségi választásoknál. Míg a Kneszet törvényhozó testület lévén, érthetően igyekezik ott befolyását meg erősíteni a lakosság tradícióitól, hogy így az egyes törvények megalkotásánál szerezzen érvényt saját felfogásának. Ezel szemben a város vezetésének feladata látszólag csupán gazdasági, városépítési és adminisztrációs jellegű és így személyi összeállításánál csupán a szempontokból kell a jelöltek rátermettségét elbírálni. Azonban elég lesz rövid visszapillantást vetnünk Tel-Aviv város vezetésének a közelmúltban kifejtett tevékenységére, hogy e felfogás helytelenségéről meggyőződést nyerjünk. Törvényeink olyan széleskörű hatáskört biztosítanak a városok élén álló moacáknak, hogy azok a lakosok vallási érzelmeit mélyen érintő intézkedéseket is hoznak.

Ime, néhány példa: Tel-Aviv lakosságának nagytöbbsége elkeseredetten látja, de legalábbis erősen helyteleníti a sertés- és marhahús ártalmatlanítását. — A „cházir” már a gálutban is nemcsak a szigorúan valószínű, hanem minden öntudatos, tradíciót tisztelő zsidó szemében a zsidótlanságot szimbolizálta.

A vallásos zsidóság képviselőjének, Ráv Ábrámovitsnak az érdeme, hogy a helyi moacá a sertés- és marhahús forgalombahozatala ellen foglalt állást. Ime, egy másik példa: Tel-Aviv tengeri strandját egyes látogatók férfiak-nők, ami egyet jelent azzal, hogy a vallási szempontból vegyes uszodát igénybe nem vevő réteg formálisan el volt zárva annak lehetőségétől, hogy a nagy hősegekben szintén élvezhesse a tenger hűsítő habjait. Ráv Ábrámovitsnak erős harcot kellett vívnia míg annak eredményeként megnyitott Tel-Báruchban a külön női-ferfi strand. A vallásos zsidóság nagy tömegei örömmel vették tudomásul a régi sérelmük reparálását, de nagyszámban látogatók a „kóser” strandot az ugynevezett konzervatív beállítottságú rétegek is.

A vallásos iskolák szubvencionálása, rituális fürdők felállításai, templomok építése, rabbi alkalmazása, érv karbantartása, a szombat szentségének biztosítása és egész sora a különböző intézkedések megtételének előfeltétele, a vallásos zsidóság megfelelő képviselője a város vezetésében. A tradícióhoz zsidóság eddigi képviselője, Ráv Ábrámovits négyéves működése folyamán bebizonyította, hogy a vallásos érdekek szemellett tartása távolról sincs ellentétben a lakosság általános jellegű érdekeivel a képviselővel. Jelöltjeinket igyekezzünk tehát úgy megválogatni, hogy azok személyi kvalitásaiknál fogva alkalmasak legyenek megvédeni városunk minden rétegének érdekeit, különös tekintettel azok kulturális, gazdasági, szociális és vallási szempontjaira.

hőzjárult a területén át vezető cső leszereléséhez és Libanonba (Bániaszba, vagy Tripoliba) két nagy filonitit építenek, nagyon valószínű, hogy a vezeték izraeli részét is odaviszik. Arra is gondolnak, hogy a csővezeték átmerőjét kiszélesítik és akkor évente 4 millió tonna nyerskőolajat lehet majd szállítani rajta.

Az új telavivi nagyvásárcsarnok közelében, a Chásmónajim és Toceret Háárec utcák kereszteződésénél földalatti parkolóhelyet építenek 150 autó részére. Ha idővel kiderülne, hogy a földalatti hely nem elegendő, úgy tervezik hogy emeltes parkolóhelyet fognak ráépíteni, ahová lifttel emelik majd fel a kocsikat. A modern parkolóhelyet, amelyben benzinkút és kenőolajmásk is lesz, a „Delek” árami petróleumkereskedelmi vállalat építteti.

Az Iraq Petroleum Company londoni központja több tervet is tanulmányoz, melynek célja az, hogy a lehető legelőrebb időn belül 50 millió tonnára emelje az iraki (moszuli) petróleumforrások évi termelését. Ezzel kapcsolatban többek között azzal a tervvel is foglalkoznak, hogy leszerelik és elviszik a Haifán végződő petróleumvezetékét, amely a függetlenségi háború kitörése óta üzemben kívül van, mert az irakiak lezárták a maguk területén levő részét. Ennek a csővezetéknek az évi kapacitása csak 2 millió tonna, de miután a bagdadi kormány elvben

A magyar nyelvterületről származó szavazóhoz!

- Vajon közbömbös-e számúdra, hogy a Kneszet 120 tagja között olyan képviselők is legyenek, akik beszélik nyelvüket, ismerik érzéseiket és akik számára a magyar-zsidók mentalitása nem idegen?
- Vajon képviselheti-e más olyan meggyőződéssel és odaadással a magyar alijja fájó problémáit, mint az olyan képviselő, aki maga is magyar nyelvterületről származik és akinek kevés életbenmaradt hozzátartozója szintén a megváltó alijjára vár?
- Véletlen-e vajjon, hogy a magyar jlsuv tagjai pártállásra való tekintet nélkül, egyes-bajos dolgaikban mindig LÖRINCZ SLOMOHOZ fordultak és nem saját pártjaik képviselőihez?
- Véletlen-e vajjon, hogy LÖRINCZ SLOMO a Kneszetben végzett négyéves működése során mindig segített a hozzáforduló magyar-zsidók ezreire, tekintet nélkül arra, hogy melyik párthoz tartoztak?
- Vajjon véletlen-e az, hogy csak a TA listán jut be a Kneszetbe magyar nyelvterületről származó képviselő?

Ha ugy vélekedsz, hogy mindez nem véletlen és ha azt akarod, hogy a jövőben is

SORAIDBÓL VALÓ NYELVEDET BESZÉLŐ GONDOLATAIDAT MEGÉRTŐ
és érted minden segítségre hajlandó közéleti férfi képviseljen a Kneszetben,
szavazz a TA listára, amelynek egyik listavezetője
Lőrincz Slomo képviselő
ÉS BIZTOS HELYEN KAPOTT JELŐLEST
Grosz Salamon
volt nagyváradi hítközségi alelnök.

A jó háziasszony
Márton hozza rendbe ágynevelőket, párnát, paplant, stb., stb. Átalszításokat is vállalok.
Tolltisztítóüzem
TEL-AVIV, Szomo Hámelech 2. (King George-sarok) Tel. 21891.

Óvakodjék a napszúrásból (tanácsok az orvosok)
Vásároljon kalapot
Hesil Schwarcz-NAL
T.-A., Nachlat Benjamin 40
Panama- és szamakaipok nagy választékban.

HIRDETÉSEKET
az ÚJ KELET és az Új Szó
izraeli lapok részére,
eredeti árakon felveve:
GERSHON BEN
hirdetőiroda,
TEL AVIV, ALLENBY 51.
TELEFON: 6 2 5 1 6.

Keresünk
az ország minden részén
intelligens
könyvtárosnőket
Biztos keresni lehetőségek
Ért és számlák. — Személyes
jelentkezés d. e. 9-1, d. u. 4-7.
„DAAT” szocioprofessziós és
tudományos könyvtár
TEL AVIV, Rotschild Div. 86.

Herzl cementbe öntött álma

Hiába szeretnénk, hogy úgy legyen nálunk minden, mint másutt. Nem lehet. A cionizmusnak az az értelme, hogy a galuti zsidó életünk, felcserezzük az errei zsidó élettel. Hogy úgy éljünk a saját országunkban, mint a többi népek az ő hazájukban. Saját földünkön és saját nyelvünkben. Egészséges gazdasági rétegződésben, olyan nemzeti társadalomban, amelyben mi végzünk el minden munkát: a legdurvábbat és a legnehezebbet, a fizikait és az intellektuális, egyformán.

Hogy megfogott a szívem ben Kolozsváron a 20-as évek kezdetén egy erci delegátus, aki egyszer így mesélt:

Van egy város Palesztinában, Jaffa mellett, úgy hívják, hogy Tel-Aviv. Tiszta zsidó város. Héberül beszélnek benne, héber a színház, héber az újság, héber az iskola. A kocsisok, ha összegabalyodik két szekér, héberül szidják egymást, héberül feleselnek a gyerekek a szülőikkel. Egyáltalában az egész város zsidó. Zsidó a polgármester, de zsidó az utcaneve is...

Egy város, ahol mindenki dolgozik.

Ahol talán kevesebb a kenyér, de a magunk asztalánál ülünk és a magunkét esszük.

Küchöl hágojím... Akárcsak a többi népek.

Faggattam is én ezt a sláchtot nagyon Tel-Avivról.

Mesélt a szép fehér házakról, a tengerről, ami egészen az utcáig ér és a rendőrről, aki héberül beszél. Uniformisa van, szép szál legény és héberül beszél. És mesélt arról, hogy Dizengoff, a polgármester, reggelként fehér lovon lovagolja körül a várost, a városi hajdu pedig, aki szakállt és tincset visel, péntek délután a fiákeren betutazza a város utcáit és sofarba fujva hirdeti a szombat beköszöntőjét.

Később persze már egyre pontosabb adatokat tudtam a város nemzeti és szociális karakteréről. Az első legendát azonban sohasem felejtettem el és amikor 1933-ban, mint utazó riportert először találtam magam vele szemtől-szembe, első sorban ennek a legendának az igazolását kerestem.

Majdnem igaz volt az egész. A polgármester is, meg a fehér ló is. A héberül beszélő rendőr is megvolt, meg a hajdu is, csak a sofar nem volt igaz. Mert a hajdu péntek délutánonként sofar helyett — trombitába fújt.

Hogy a legendát megtaláltam, rövid riporteri kérdésekkel faggatni kezdtem Dizengoffot, a város polgármesterét. Mert az Új Keletben, amely akkor persze még Kolozsváron volt, dicsekedni akartam a kétezer év óta első zsidó város életével, kértem tőle néhány adatot a bűnügyi statisztikából.

Irta: Jámbor Ferenc

— Hány gyilkosság volt tavaly a városban? — kérdeztem.

— Gyilkosság? — húzta fel a szemöldökét Dizengoff — nem volt sem tavaly, sem tavalyelőtt és az előtt sem.

— És rablás?

— Az sem...

— Betörés, lopás?

— Sem ez, sem az...

— Mire hát a rendőr?

— Nos, valakinek csak vigyáznia kell arra, hogy a sofförök ne kövessenek el közlekedési kihágásokat...

Aztán elkérte a noteszemet és jellegzetes héber betűvel beirt egy mondatot, ami magyarul így hangzik:

„Tel-Aviv Herzl cementbe öntött álma.”

Álmot cementbe önteni nem olyan könnyű dolog. Hány szobrásznak sikerül például egy orosziant, vagy mondjuk egy hadvezért sikerül megformálnia? Pedig egy orosziant, vagy egy hadvezért mégiscsak megfoghatóbb valami, mint egy álom?

Mindenesetre akkor — 1933-ban — Tel-Aviv nem volt még olyan, mint a világ többi városa. Hiszen nem voltak a város falai között sem rablók, sem gyilkosok.

Némely romantikus szívű cionistának ez is fájt na-

gyon. Mondják, hogy amikor Petách-Tikván az első tolvaj megjelent, Katz, a városka rabbija sechejeánut mondott. Mert, ime, olyanok lettünk, akárcsak a többi népek. Van már tolvajunk.

Sajnos, mint utóbb kiderült, Katz rabbi jóindulatú bráchéja túlságosan jól megfogant. Már a kelleténél is több a tolvajunk.

De még sok más szempontból nem vagyunk olyanok, mint a többi városok. Nem is lehetünk olyanok. Minden város tulajdonképpen a vetülete a falal között lakó nép lelkiületének.

London más, mint Párizs, Párizs más, mint Zürich, más, mint Bécs, Bécs más, mint Konstantinápoly és így tovább.

Stockholm az pontosan olyan, mint azok a svédok, akik ottan körülbelül 1000 éve laknak. Berlin porosz, Párizs pediglen büvöletesen francia. Az ember, aki benne lakik, rákente a városra a bélyegét.

Nálunk fordítva van. A város keni rá a bélyegét a lakóra. Mikor ide megérkezünk, nem vagyunk olyanok, mint Tel-Aviv, különösen nem olyanok, mint a telavivi schunák. Oda csak úgy belezuhanunk és ajultan hagyjuk, hogy ezek a

szegénynegyedek előbb-utóbb rákenjék a jellegüket a karakterünkre.

Párizsban a Montmartre olyan, ahogy azt a híres negyed lakói a maguk képére faragták. Az keres itt lakást, akinek ez a levegő és ez a környezet felel meg. Persze vannak Tel-Avivban olyan részek — a Cáfon például —, ami mindenkinek megfelel, de 185.000 ember olyan helyen lakik Tel-Avivban, ahol a por és a piszok megeszti.

Rengeteg tennivaló van ebben a városban. Majdnem sziszifuszi munka. Ugy néz ki, hogy soha nem lehet majd elkészülni vele. Nincs a világon olyan polgármester, olyan városi tanács, olyan városi tanácsos, aki akárcsak hozzá is tudna fogni a megoldáshoz — egye diül.

Hatvan család alapította Tel-Avivot, 1909-ben. Negyvenhat év után 350.000 ember lakik benne. A zsidó történelem egyik legnagyobb csodája. De 350.000 ember nem fér bele a keretbe és álomba, amit 60 család agyal ki magának.

Még egyszer meg kell alapítani hát a várost valamennyi lakosának a segítségével, a munkájával és az áldozatkészségével.

Ha egyszer majd megszósítani lehet a város lakóit önmaguknak és a városnak az érdekében, akkor idővel Tel-Aviv lehet a legszebb város a Földközi-tenger környékén...

KOMMUNISTA VOLTAM...

Az amerikai kommunista pártnak egy időben közel egymillió tagja volt, de életük eme epizódjáról kevés amerikai nyilatkozik ma. Napság. A múlt héten akadt egy fehér holló. Az illető a szenátus belső bizottsági elnöksége előtt tárta fel az amerikai kommunista pártban és a Kreml külföldi kémizolálásában betöltött szerepét. Mint ilyenkor szokásos, a vizsgálat során egy egész sereg név került felszínre, akik, mint a tanu, valamennyien hírszolgálati körökhöz tartoznak és akik egy adott időben kapcsolatban voltak a párttal. A tanu, a 41 éves William Burdett a „Columbia” társaság rádió és televízió, 20.000 dollár évi jövedelmet ívőző kommentátora volt.

Messze, messze Brooklynból...

Burdett jómódu mérnök fia, 13 éves korában magna cum laude kitüntetéssel végzett a harvardi egyetemen, öt évig a brooklyni „Eagle” lapnál dolgozott, 1940-ben külföldre ment. Haditudósításokat küldött az Eagle részére Norvégiától Északafrikáig, később a lap washingtoni, római, majd UNO-tudósítója lett. Az elmúlt héten, miután a CBS részére beszámolt az Egyesült Nemzetek san-franciskói jubileumi üléséről, megjelent Washingtonban a szenátusi bizottság vizsgálótermében.

Precíz és higgadt speaker

hangján, Burdett csaknem három órán át részletezte kommunista- és kémkarrierjét. Először az Amerikai Ujságíró Céh kommunista sejtjében dolgozott. A partba 1937-ben lépett be. „Egész életem a párt volt”, mondotta. „Fanatikus érzelmű egyén voltam.” 1940-ben a párt kémkedési munkára osztott be.

Egy Union Square környéki bárban, a földalatti mozgalmak körülményes ritusa szerint találkozott először egy idegennel, aki ezt mondotta Burdettnek: „Megbiztatásunk van az ön részére Finnországban.” Az idegen nem volt más, mint Jakob Golos, a szovjetkém szervezet főnöke. Burdett elfogadta, hogy mint az Eagle akkreditált — de fizetés nélküli — haditudósítója kijusson Finnországba. Az utazást a párt finanszírozta.

Stockholmban egy bizonyos „Mr. Miller” kétszáz dollárt nyújtott át neki és megbizta, hogy küldjön jelentéseket a Finnországban uralkodó közhangulatról. Burdett a finn csapatok pozícióit látogatta, amikor három héttel később Finnország kapitulált. Mikor visszatért Stockholmba, felvette a kapcsolatot Millerrel. „Nos”, — kérdezte Miller, — „hogyan fogadták a finnek a háború befejezésének híreit?” Burdett közölte, hogy a finnek kések voltak a háború folytatására. „O. K. Mr. Burdett”, — mondta Miller és átnyújtott neki 400 dollárt — „nagyon köszönöm. Ez az egész. Itt a pénze, utazzék vissza az Egyesült Államokba.”

Moszkva — Bukarest — Belgrád...

Tizenöt évvel az esemény után, a szenátusi bizottság előtt Burdett kijelentette: „Meg voltam lepve, hogy a dolog ilyen gyorsan és egyszerűen ért véget.” De a valóságban kémtvékenysége még két teljes éven át folytatódott, melynek során fél Európát beköboroltta, utasításokat várva, amelyek csak ritkán érkeztek meg és találkozókra, amelyeket gyakran elvett.

Moszkvában utasították, hogy jelentkezék le a bu-

karesti orosz konzulátuson; kétszer jelentkezett, hetekig várt, de nem kapott semmiféle megbízatást. Belgrádban sikerült kontaktusba kerülnie valakivel (aki egy villamos megállónál várta és akinek ismertető jele az volt, hogy csak az egyik kezén hordott kesztyűt); de a találkozás után elvesztette vele a kapcsolatot. „Előszólt, mint a buborék”. Ankarában lejelentkezett „Madame”-nál, egy szovjetkémkövetési tisztviselőnél, a kivel egy bálon ismerkedett meg. „Szoros barátságba kerülünk”, — tanuszkodott Burdett, aki azonban már nem emlékszik a hölgy nevére. „Mikor végül is 1942-ben szakítottam Madammal és a párttal”, — mesélte Burdett — „úgy sirt, mint egy gyermek, akit legkedvesebb játékszerétől fosztottak meg.”

Burdett az oroszokat vádolja első felesége, Lea Schiavi olasz antifasiszta újságíró meggyilkoltatásáért, ami röviddel a fenti események után következett be. Felesége, egy társaságban a szovjet által elfoglalt iráni Azerbajdzsan tartományban tett autókírándulást, amikor kurd fegyveres ördök leállították a kocsit, le szállították feleségét és a helyszínen agyonlőtték. „Túl sokat tudott”, — mondotta Burdett.

Nehéz elhatározás

Burdett még kommunista korában került a CBS társaság szolgálatába, de múlt járt egészen 1951-ig titkolt. Mikor, ebben az évben, a társaság egy politikai lojalitást tisztázó kérdőívet küldött alkalmazottainak, Burdett — egy magyarázó levél kíséretében — az ívet a való adatokkal töltötte ki. A CBS elfogadta a magyarázatot és Burdett előadta történetét az FBI-nak. (Az amerikai kémelhárító, — a szerk.) „Nehéz elhatározás volt, de túl kellett rajta esnem, mert nem tudtam tovább a titkot elviseelni.”

A CBS később el akarta bocsátani, de Robert Morris bíró, rábeszélte a társaságot, hogy a bűnbánó kommunistákat őszinte vallomá-

MIFLEGET POALÉ EREC JISZRAEL
OLÉ MERKAZ EURÓPA
MAGYAR TAGOZAT Gedera

Julius hó 22-én, pénteken este 8.30 órai kezdettel, a „Bét Hámoré” termében

Schwalb Michael

tart előadást.

A művészi részben: Rónai András, az „Ohel” színház művésze.

Beléptidj nincs. Vendégeket szívesen látunk.

MIFLEGET POALÉ EREC JISZRAEL
OLÉ MERKAZ EURÓPA
MAGYAR TAGOZAT — Rechovot

Julius hó 23-án, szombaton este 8.30 órai kezdettel, a Bét Berl-ben

Dr. Meron Menachem

tart előadást.

A művészi részben: Rónai András, az „Ohel” színház művésze.

Beléptidj nincs. Vendégeket szívesen látunk.

MIFLEGET POALÉ EREC JISZRAEL
OLÉ MERKAZ EURÓPA
MAGYAR TAGOZAT — Mázor

Julius hó 23-án, szombaton délután 4 órai kezdettel, a helyi kultúrházban

Danzig Hillél

tart előadást.

Beléptidj nincs! Vendégeket szívesen látunk!

MIFLEGET POALÉ EREC JISZRAEL
OLÉ MERKAZ EURÓPA
MAGYAR TAGOZAT — Akkó

Julius hó 23-án, szombaton este 9 órai kezdettel, a Dolgozó Anyák Székházában

Dr. Berg József

tart előadást.

Beléptidj nincs! Vendégeket szívesen látunk!

MIFLEGET POALÉ EREC JISZRAEL
OLÉ MERKAZ EURÓPA
MAGYAR TAGOZAT — Chedera

Julius hó 23-án, szombaton este 8 órai kezdettel, a párt helyiségében

B. Widrichner, Chedera polgármestere

M. Rapaport, a Munkástanács titkára

R. Kahana, a Szolel Boneh igazgatója

tartanak előadást.

Utána: Egy MAGYAR FILM bemutatója.

Beléptidj nincs. Vendégeket szívesen látunk.

MIFLEGET POALÉ EREC JISZRAEL
OLÉ MERKAZ EURÓPA
MAGYAR TAGOZAT — Jeruzsálem

Julius hó 24-én, vasárnap este 1/9 órai kezdettel, a „Rechavia” kávéházban

Dr. Berg József

tart előadást.

Megnyitó:

Izrael Elemér

A művészi részben: Rónai András, az „Ohel” színház művésze.

Beléptidj nincs. Vendégeket szívesen látunk.

MIFLEGET POALÉ EREC JISZRAEL
OLÉ MERKAZ EURÓPA
MAGYAR TAGOZAT — Bét-Chanonja

Julius hó 24-én, vasárnap este 8 órai kezdettel, a helyi kultúrteremben

Danzig Hillél

tart előadást.

Beléptidj nincs. Vendégeket szívesen látunk.

MIFLEGET POALÉ EREC JISZRAEL
OLÉ MERKAZ EURÓPA
MAGYAR TAGOZAT Jazur

Julius hó 24-én, vasárnap este 9 órai kezdettel, a „Kafé Perlmutter” kerthelyiségében

Dr. Kovács Elemér

tart előadást.

A művészi műsorban: ZOLTAN IREN énekel akkoréonkísérettel.

Beléptidj nincs. Vendégeket szívesen látunk.

MIFLEGET POALÉ EREC JISZRAEL
OLÉ MERKAZ EURÓPA
MAGYAR TAGOZAT
TEL-AVIV

Julius 24-én vasárnap este fél 9 órai kezdettel a Bét Cháluccot (King George 37.) nagytermében

Dr. Hermann Dezső tart előadást.

Megnyitó: **Dr. Weiss Oszkár**

A művészi műsorban: **Faludi Katalin és Garai Ernő** énekel zongorakísérettel.

Beléptidj nincs. Vendégeke tszívesen látunk!

saikért inkább jutalmazni, mint büntetni kell. Burdett 12 volt kommunistát leplezett le és idéztetett be. (Nevük: Milton, Kaufman, az Amerikai Ujságíró Céh volt alelnöke, Monroe Stern, a céh newyorki tagozatának elnöke és egykori Hearst-tudósító, Nathan Einhorn, volt Eagle riportert, Charles Grutzner New-York Times riportert, stb.) A tanuktól nem sokat szedett ki a szenátus albizottsága. Valamennyien az alkotmány ötödik cikkelye mögé rejtőztek, melynek alapján a tanu nem köteles vallani az esetben, ha vallomássalval inkriminálna önmagát. (Time)

Miért küzd a Nemzeti Vallásos Front?

Mose Sapira az új belügyminiszter

A szombat megtartására vonatkozó jeruzsálemi szabályrendelet jóváhagyása után Sapira miniszter a sertéshús tartását és eladását tiltó szabályrendeletet is jóváhagyta. Chedera és Herzlia képviselőtestületei már régebbi idők óta megalkották ezeket a szabályrendeleteket. A Hápoél Hámizráchi és a Mizráchi képviselői a helyi szervezetekben kezdeményezték ezeket az akciókat, így gondolván nyomást gyakorolni a kormányra és a Kneszetre, hogy alkosson törvényt, mely megtiltja a Szent Földön a sertéshús árusítását és használatát. Miután már több képviselőtestület ilyen szabályrendeletet hozott, azok életbeléptetése akadályokba ütközött, mert az előző belügyminiszter, Rokach úr, egyszerűen elszabotálta és nem hagyta jóvá azokat, nyilván azért, mert az általános cionistáknak sehogysém volt inyükre, hogy csökkentse a sertéskereskedők számát. Ugyanezen oknál fogva az előző kereskedelmi miniszter, Bernstein sem hajtott végre a reszortja körébe tartozó több olyan adminisztratív intézkedést,

melik a sertéskereskedelem megállítására vonatkoztak, amelyek csak szegényt hozott az országra és annak lakosaira.

A vallásos zsidóságnak az az álláspontja, hogy feltétlenül törvényhozási úton kell a sertéshús fogyasztásának megtiltását rendezni. A Hápoél Hámizráchi és a Mizráchi képviselői a harmadik Kneszetben minden erejükkel latba fogják vetni egy ilyen törvény életbeléptetésére és bizonyos, hogy ebben más csoportok segítségére is számíthatnak. Adminisztratív intézkedések önmagukban, valamint helyi szabályrendeletek nem elegendők e kérdés végleges rendezésére, annál is kevésbé, mert ezekkel szemben még mindig nyitva áll a fellebbezési lehetőség a bírósághoz. Természetesen nem lehet lekicsinyelni a helyi szabályrendeletek jelentőségét sem, amelyek saját területükre érvényesek és amelyeknek jelentős erkölcsi értéke van.

Nemcsak a közvetlenül érintett helyi képviselők, hanem Izrael lakosságának túlnyomó többsége örömmel

és meglepődéssel fogadta az új belügyminiszter jóváhagyó határozatait.

A szombat megtartására vonatkozó jeruzsálemi szabályrendelet valamint Chedera és Herzlia említett szabályrendeletének jóváhagyása újabb kézzelfogható bizonyíték a vallásos közösség számára, hanem arra, hogy zsidó állam létesüljön a szöveg igazi történelmi és szellemi értelmezésében.

Es vajjon hogyan lehet biztosítani azt, hogy Izrael állama valóban zsidó ország legyen? Vajjon ez önmagától fog megvalósulni? Elegendők ehhez szimpátia nyilatkozatok, vagy cselekedetek nélküli beszédek?

Zsidó országot — Izraelben!

A cionizmus megálmodói és első zászlóvivői sohasem gondoltak arra, hogy pusztán egy mindennapi értelemben vett állam alkotassék a zsidók számára, hanem arra, hogy zsidó állam létesüljön a szöveg igazi történelmi és szellemi értelmezésében.

Es vajjon hogyan lehet biztosítani azt, hogy Izrael állama valóban zsidó ország legyen? Vajjon ez önmagától fog megvalósulni? Elegendők ehhez szimpátia nyilatkozatok, vagy cselekedetek nélküli beszédek?

A rideg közöny a legnagyobb veszélyt rejti magában. A közömbösség tág terület nyit a szélsőséges világi elemek és a „kanaita” asszimiláció számára egyaránt. Beismerik ezt ma már tanítók és más olyan körök is, amelyek egyáltalán nem tartoznak a vallásos pártokhoz. Minden igaz zsidónak vérzik a szíve annak láttán, hogyan szentségtelenítik meg a szombat napját, hogyan homályosítják el a vallási és népi jelleget, hogyan terelődik az ifjúság anyagi karrierhajhász felé.

A vallásos nemzeti front azt akarja, hogy a demokratikus eszmék egybehangolásával a zsidó jelleg fennmaradjon. Izrael államából igazi zsidó ország legyen.

A vallásos cionizmus immár egy nemzedék óta ott áll első élvonalában annak a konstruktív munkának, mely egyrészt építi az országot, másrészt fenntartja és újjáéleszti a zsidóság népi és vallási értékeit. Nagy eredményeket értünk el e téren és mi büszkéek vagyunk ezekre az eredményekre. Ha ma Izraelben szervezett vallási élet van, ha vallásos települések virágoznak, ha zsidó ifjúság tízezrei vallásos nevelésben részesülnek, ha van vallásos chaluci mozgalom — úgy mindez a mi munkánk eredménye, a mi erő-

fejlesztéseink történelmi érdeme.

Eppen ezért mi joggal fordulunk a választókhöz munkánk és érdemeink jogán kérjük mindazok támogatását, akiknek szívügyük, hogy ennek az országnak szellemi arculata a zsidó nép értékeiben tükröződjék vissza. Az a mozgalom, melyből Tirát Cvi chálucái, Gus Ecion hős védelmezői sarjadtak ki, mely a hatalmas alijjának, a puszták meghódításának és felvirágoztatásának munkájában méltó részt kivette — joggal fordul a választások napján a vallásos tömegekhez, hogy támogassák őt a további küzdelemben.

Az ország minden vallásos zsidójához fordulunk e felhívással:

Gyertek, seregjeltek, gyűlekezzetek zsidóknak alá — és ne menjetek hamis jelszavak után!

Önmagától nem fog kialakulni Izrael államának igazi zsidó jellege. Ezt csak a vallásos zsidóság szervezett ereje tudja ilyenre változtatni. Ötvenéves multunk a cionista mozgalomban, munkánk és annak eredményei biztosítéka és záloga a jövőendő munkáinknak.

Zsidó ország épüljön fel Cionban, zsidó arculattal, zsidó jelleggel a szavazó segítségével!

A VALLÁSOS NEMZETI FRONT MAGYAR NYELVTERÜLETRŐL SZÁRMAZÓ JELÖLTJEI A KNESZET VÁLASZTÁSI LISTÁN:

1. Hecht Jicchák — (Pozsony), Tel-Aviv,
2. Weingarten Smuél, (Munkács) Jeruzsálem,
3. Dr. Rosenzweig Dávid-Cvi — (Nyitra), Tel-Aviv,
4. Slomai Smuél — (Szlovákia), Tel-Aviv,
5. Dr. Zehávi Cvi, (Marosvásárhely), Tel-Aviv,
6. Deutsch Jehuda — (Kökényes), Tel-Aviv,
7. Kroszmann Mordecháj (Szlovákia), Petach-Tikva,
8. Deutsch Dov (Magyarország), Bét-Jám,
9. Zimroni Slomo (Kölozsvár), Bné-Brák,
10. Ganz Ansel (Máramaros), Tel-Aviv,
11. Sváib Mose (Kassa), Petach-Tikva,
12. Goldstein Mose (Munkács), Tel-Aviv,

A VALLÁSOS NEMZETI FRONT MAGYAR NYELVTERÜLETRŐL SZÁRMAZÓ JELÖLTJEI A VÁROSI ÉS KÖZSÉGI VÁLASZTÁSI LISTÁN:

1. Akkó: Klein Slomo (Csehszlovákia), első helyen,
2. Bét-Jám: Deutsch Dov, (Szlovákia) első helyen,
3. Bét-Jám: Hönig A., (Arad), harmadik helyen,
4. Beér-Séva: Ajálon Cvi (Erdély) második helyen,
5. Bét-Sóán: Mándel Jakab, ötödik helyen,
6. Cholon: Dr. Breszlauer A., (Munkács) első helyen,
7. Cfat: Haupt Slomo, (Magyarország) második helyen,
8. Cfat: Mandel A., harmadik helyen,
9. Chedera: Ahároni Náchum, (Szlovákia) második helyen,
10. Givát Adá: Grosz A., első helyen,
11. Givát Smuél: Vegh Aháron (Erdély), első helyen,
12. Jávine: Berger Menáchem, első helyen,
13. Párdesz Cháná: Ziszovics Chájim (Szlovákia), első helyen,
14. Petach-Tikva: Sváib Mose, (Kassa) második helyen,
15. Petach-Tikva: Kroszmann A., (Kassa), harmadik helyen,
16. Kirját-Jám: Adler Mose (Erdély), második helyen,
17. Rison-Lecion: Grünfeld A. (Szlovákia), első helyen,
18. Rison-Lecion: Zimmermann A. (Magyarország), harmadik helyen,
19. Tel-Aviv: Deutsch Jehuda, (Kökényes) negyedik helyen,
20. Zichron Jákob: Svimmer A. (Szlovákia), harmadik helyen.

Jicchák Ráfáel országgyűlési képviselő:

Harcolni fogunk az összes nő katonai szolgálata ellen

A nemzeti vallásos front (Hápoél Hámizráchi, Mizráchi és Független Vallásosok) legfőbb programját a harmadik Kneszetben a nők katonai szolgálatai kötelezettségének eltörléséért folytatott harc fogja képezni — mondotta Jicchák Ráfáel egy kár-szabási nagy népgyűlésen. Számos nemzetközi katonai szakértő véleménye szerint — mondotta — sem-

mi sem igazolja a nők katonai szolgálatainak szükségességét és ezért a demokratikus államok túlnyomó többségében ilyesmi nem is létezik. A legtöbb nagy demokrácia állam, — mint Amerika és Anglia, — megelégelnek a nők önkéntes katonai szolgálataival.

A nők kötelező szolgálata és a hadsereg keretében való teljes és állandó foglalkoztatása — mondotta még Ráfáel — csak felesleges kiadásokat ró az államháztartásra. Követelésünk, amely a vallásos lányok mentesítését az összes nőkre ki akarja terjeszteni, meggyőződésünk szerint, megértéssel fog találkozni a nemvallásos képviselők sorai között is. A Poél Mizráchi és Mizráchi mindenesetre ennek a harcoknak az élén fog haladni.

jelentette volna és talán örökre. Nem maradt más hátra csak az, hogy a vallásos cionizmus két pártja, a Hápoél Hámizráchi és a Mizráchi, amely 50 éve következetesen harcol Izrael feltámasztásáért, zárt sorokban együtt induljon a választási küzdelemekre.

Vallásos kereskedők, iparosok és szabadfoglalkozásuk!

A Hápoél Hámizráchi, a Mizráchi és pártkonkivül vallásosok a Vallásos Nemzeti Frontba tömörültek, hogy együttes erővel vívják meg harcukat igazi zsidó hűség-

Munkások, iparosok, kereskedők, szabadfoglalkozásuk hatalmas tömegei gyülekeztek a zászló alá, hogy épülő új országunk képét a Tóra szellemében, segítsék kialakítani.

A második Kneszet működésével kapcsolatban ezuttal csupán a következő tényekről kívánjuk felhívni figyelmeteket:

Mindazok — és köztük elsősorban az általános cionisták — akik olyan fenn hirdették az u. n. középosztályi védelmet, ezen ígéreteikről nagyon is gyorsan megfeledeztek. A valóságban csupán az importőrök egy kis csoportjának kedveztek és ezt is a szegényebb osztály rovására. A szegény középosztály érdekei egyáltalán számításba sem jöttek. De nem kevésbé áll ez a baloldalra, mely ugyancsak rutul megszegté a munkáságnak tett ígéreteit.

Ezzel szemben teljes harmónia uralkodott a bal- és jobboldal között a vallásos érintő kérdésekben. Ugy az egyik, mint a másik elkövetett mindent, csakhogy sértse az ősek szent örökségét. Az általános cionisták vezetői nyiltan és kifejezetten állást foglaltak az új házassági törvény ellen, a kláncionista kereskedelmi miniszter mindent megtett, hogy elgáncsolja a sertéshús fogyasztása elleni akciókat. Ők voltak, akik a vallásos oktatás ellen foglaltak ál-

lást, az ő soraikból kikerült belügyminiszter vonatkozott jóváhagyni a szombat megtartására, valamint a sertéshús fogyasztásának eltörlésére vonatkozó helyi szabályrendeleteket.

Nem vitás és minden kétségen felül áll, hogy csupán a vallásos zsidóság van hivatva megvívni a harcot a Tóráért és vallásért. Bebizonyosodott ez úgy a második Kneszet, mint a helyi szervezetek működésében egyaránt.

De e szent feladat mellett a Hápoél Hámizráchi és Mizráchi egy pillanattig sem hanyagolta el a dolgozókat, a középosztályt, gazdasági és szociális érdekeinek védelmét. A Vallásos Nemzeti Front azt is elhatározta, hogy a harmadik Kneszetben külön gazdasági tanácsadó testületet állít fel, melynek feladata, hogy segítségére legyen kifejezetten gazdasági kérdésekben.

Kinek volt igaz a?

Azoknak, akik 50 éven át azt hirdették, hogy vallásos zsidónak nem szabad dolgoznia a cionizmusért és Izrael feltámasztásáért, — vagy a Mizráchinak és a Poél Hámizráchinak, amelyek fenn hirdették a cionizmus zászlaját 50 éven át. Az övtizedes munka eredményeiből:

73.000 tanuló a vallásos ovódáknak, elemiben és középiskolákban. Az állami oktatás 26 százaléka.

39 vallásos mezőgazdasági település. Gondolkozz! Ki fáradott és ki akar aratni?!

Dr. Zorach Wahrhaftig vallásügyi alminiszter:

Miért nem jött létre az Agudával közös vallásos front?

Az Aguda évtizedes támadásait a cionizmus, valamint a Mizráchi és a Hápoél Hámizráchi ellen, amelyek nagyon sokszor a rágalom háttéráig jutottak, nem lehet mesterséges módon meg nem történeknék tekinteni. Még egy évvel ezelőtt figyelmeztettem az Aguda vezetéseit, hagyják abba a vallásos cionizmus elleni támadásaikat, hiszen végül együtt kell majd mennünk a választásokra. Ők nem hallgattak figyelmeztető szavaimra.

Legképtelenebb támadásokat a vallásos kibucok ellen irányították. Azok ellen, akik Izrael határain élnek és a vallásos zsidóság igazi büszkesége. Eppen azok, akik éjjel-nappal csendes hősiességgel védik meg az ország határait, éppen ő ellenük folyt a kihívó hadjárat az Aguda lapjainak hasábjain.

Meg kell érteni azt, hogy miért vonakodtak a vallásos kibucok emberei közös politikát folytatni azokkal, akik évek hosszú során támadják és végig sértik őket.

Nyilt titok, hogy a Hápoél Hámizráchi többsége, amely az egész vallásos zsidóság egységére törekszik, minden erejével igyekezett a mozgalom kisebbségét meggyőzni arról, hogy az Agudának az állammal szemben negatív magatartása, erendendő gáluti beállítottságból fakad és nem tudja megkülönböztetni az államot a kormánytól.

A többség azt állította, hogy ez az idő folyamán meg fog változni. De túlrövid volt az idő arra, hogy erről a kisebbséget meggyőzhessük.

Tehát nem maradt más hátra, csak az, hogy a Hápoél Hámizráchi többsége választási egyezséget kössön az Agudával, míg maga a Hápoél Hámizráchi ennek következtében kettészakadjon.

Ha ez a szakadás megtörténik, az Izrael vallásos zsidóságára nagy veszélyt jelentett volna.

Le kell szögezni azt a tényt, hogy az Aguda jobbszárnyában erős ellenkezés volt a vallásos cionizmussal való együttműködéssel szemben. A jeruzsálemi „Poél Agudát Jiszráél” tagjai és szimpatizálói nyiltan kijelentették, hogy nem szavaznak olyan listára, amelyen cionisták is szerepelnek.

A Hápoél Hámizráchi közbenjárói, akik az egész vallásos zsidóság egységét felépítését akarták elérni, azt mondták, hogy a „Lámifné” csoport, amely az összes vallásos kibucokat magában foglalja, nem hagyja el a pártot, ha a többség keresztül is viszi akaratát. De ők maguk is kijelentették, ha ennek a szakadásnak mégis megvan a lehetősége, akkor inkább lemondanak az általános vallásos front tervéről.

A Hápoél Hámizráchi kettészakadása nyilvánvaló lett az utolsó „Merkáz” ülésén, amikor a többség elhatározta, hogy megkötí a megállapodást az Agudával. A „Lámifné” vezetősége kijelentette, hogy ebben az esetben ők külön listával indulnak a választásokon. Nyilvánvaló, hogy ez a Hápoél Hámizráchinak kettészakadását

Szavazz a „Bét”-re és felépited „Bét Jiszráélt”, Izrael házáat!

Irodalom Művészet

KIÁLLITÁSOK

Telavivi múzeum: Mordecháj Avniel, Cipora Brenner, Smuel Lamm és Melitta Schiffer.

Ezt a kiállítást nem lehet társas kiállításnak nevezni, inkább négy művész egyidőben rendezett önálló kiállításának. Mindegyik művész — három haifai (Avniel, Lamm, Schiffer), egy telavivi (C. Brenner) — egész termet betöltő művet állít ki. Stílusukban teljesen különböznek egymástól, csak talán abban egyeznek meg, hogy mindnégy a figuratív művészetet követi, naturalista, realista, vagy impreszionista irányzattal.

Mordecháj Avniel, ismert akvarellista, akinek szép sikerei voltak az elmúlt évben az Egyesült Államokban is. Szépet kereső, derűs színei harmonikusok, kompozíciói kiegyensúlyozottak. Alapos rajz- és kompozícióképeség mutatnak fameiszetet is, amelyek közül különösen a portrék igen sikerültek, de szép a „Jeruzsálemi ház” is.

Cipora Brenner kiállítása különösen gazdag színösszetételével tűnik ki. Képei

sok érzést és életigenlést árulnak el. Festményei közül talán legjobban tetszetek a „Napraforgók”, sárgásbarnás ragyogásában. Igen érdekes mind színösszetételében, mind kompozíciójában a „Pálmafák a Hét

Cipora Brenner: Női arckép

Malomnál” (Sevá Táchánót). Több képeben azonban a kompozíció és a rajzkészség még kívánni valót hagy maga után, de finom megfigyelése és a szín iránti fokozott érzéke már is ki-

hangsúlyozzák Cipora Bren-

ner komoly művészegyenlőségét.

Smuel Lamm kiforrott stílusa művész. Erősen realista irányzatú, tudatosan fakó színű képei (sápadtszürke, vagy kékes-szürke árnyalatokkal) különféle impressziókat kelthetnek a szemlélőben, el kell azonban ismerni, hogy a művész elérkezett művészetének bizonyos megállapodott fokához. Igen finom és komoly benyomást keltő a „Fáradt művész” és kedves, életteli a „Olvasó leány” című képe.

Melitta Schiffer finom ecsetű akvarellista, erre vall, hogy kiállításának legszebb képe egy Velencét ábrázoló kisméretű akvarell, tómpa, finom színeivel és kellemes, hangulatos kompozíciójával. Olajfestményei általában túlhangoz, erőltetett színek, letompítják az egyébként ügyes kompozíciót. Figyelemreméltó a „Két fiatal nő” című pasztellképe, virágcsokorral, életet, mozgást és derűt árul el.

SZÍNHÁZI DISZLETEK KIÁLLITÁSA

A Kameri Színház új épületének halljában nyílt meg Theo Otto svájci festő és díszlettervező nem minden- napos érdekességű kiállítása: 24 díszlettervezmény ábrázol, az országban és máshol bemutatott szindarabokról. Többek között Brecht „Bátor Mama” című darabjának díszleteit, Ibsen Peer Gynt-jének, Bernard Shaw „Szent Johanná”-jának, stb. díszletei láthatók a kiállításon.

Azonkívül tíz náciellenes képét is kiállítja a művész. „Soha többé” című albumjából.

Theo Otto most hagyja el Izráelt, ahol hosszú hónapok óta tartózkodik, a Kameri Színháznak az „Ahoj tetszik” Shakespeare-darab díszleteit és Brecht „A sechuan jó lélek” díszleteit tervezte. November végén visszatér, hogy befejezze Shakespeare „Harmadik Richárd”-jának díszleteit.

MŰVESZI GRAFIKAI ALBUM

Igen szép kiállítási album jelent meg a telavivi Dvir kiadásában Jákov Pins fametszetéből, „Izráeli tájak” címmel. Az album 9 metszetet tartalmaz s ezek bizonyi-

tékal a fiatal grafikus tehetségének.

Jákov Pins húsz éves korában, csaknem két évtized előtt alijázott Németországból. Először mint földművelő helyezkedett el, s miután így megismerte az izráeli tájat és a földet, ezt mint művész szerette volna megörökíteni. Festeni, rajzolni tanult s a fametszettel költött ki és rövid idő alatt a fiatalok között az ország legjobb grafikusává lett. Ta-

Pins: Az akkói torony

nára Jákov Steinhart és a japán metszetek voltak. Ezek mellett a mesterek mellett Pins szorgalommal és nagy munkabírással hihetetlen gyorsan kiépítette saját egyéni stílusát és technikai módszerét. Nevét országwide ismerik és már külföldön is felfigyelnek rá. 1953 óta több egyéni kiállítást rendezett az Egyesült Államokban is.

Pins rajzkészségén kívül kitűnő képzelőtehetséggel is rendelkezik. Az érzés és a

hangulat minden skáláját ki tudja fejezni fekete-fehér képei által. Könyvillusztrációkat is készít. Illusztrálta többek között Jehuda Jáari meséjét „Peter Slemil macacéj” (Péter árnyékot talál) és Kleist „Michael Kohlhaas” című könyvét héber fordításban.

A végzetes háromszög

A nyugat-németországi dűsburgi angol katonai táborban 1953-ban nem létezett két jobb pajtás, mint a csinos, két méter magas Frederick Emmett-Dunne őrmester és az örökvidám, apró (másfél méteres) Reginald Watters őrmester. Senki sem bánta és legkevésbé maga Watters őrmester, hogy barátja, Emmett-Dunne kissé túlzott érdeklődést tanúsított Mária nevű csinos német felesége, egy volt kabaréénekesnő iránt. Senki sem bánta, legalább is 1953 november 30-ika éjszakájáig. Ezen az éjjelen Emmett-Dunne őrmester és egy másik katonája, Watterst az altiszt barakk

gerendáján felakasztva találták. A szomorú hírt Emmett-Dunne személyesen hozta Máriának, akinek bánatát igyekezett enyhíteni. Mikor az öngyilkosságot tényét hivatalosan megállapították, gyorsan megindult a pletyka a barakkokban, amely az öngyilkosságot a halott Watters barátja és felesége közötti jóviszony számlájára írta. Különösen egy Frank Walters nevű katonai rendőr-őrmestert nyugtalanította az öngyilkosságot megállapító hivatalos jelentés. Walters egyszerűen úgy vélekedett, hogy az örökvidám Watters őrmester nem volt az a típus, aki valaha is öngyilkosságot követett volna el.

A detektívregények tiszteltetreméltó tradíciói szerint gyanakvásokat tartalékba helyezte, befejezte hátralevő szolgálati idejét és végül a londoni rendőrség szolgálatába állott. A nyár elején tudomására jutott, hogy Frederick Emmett-Dunne őrmester és Matters özvegye hét hónappal Watters halála után megesküdtek. Gyánuja ismét felébredt és balsejtelmét köztötte az illetékes katonai rendőrséggel. Ennek eredményeként egy sürgős parancsot menesztettek a dűsburgi brit parancsnoksághoz, hogy az őrmester holttestét exhumálják. Ezen a ponton egy új szereplő jelent meg a színen, Emmett-Dunne őrmester féltésére: Ronald, egykori dűsburgi közkatonája. Félelemtől remegve, Ronald testvér vallomást tett a

szörnyű november 30-iki éjszakáról, amelynek következményeként Emmett-Dunne azonnal letartóztatták. A vád: előre megfontolt szándékú gyilkosság. Két héttel ezelőtt egy dűsseldorfi haditörvényszék előtt jóképű őrmester, aktnek uniformisán a kintütelések három sora csillogt, minden további nélkül beismerte barátjának meggyilkolását és azt, hogy testvére segítségével ő akasztotta fel a holttestet a gerendára. De kitarított amellett, hogy tettét önvédelemből követte el. Barátja — mondotta — revolverrel fenyegette és önvédelemből egy dzsudu trükköt használt, amelyet még a kommandóknál tanult: kifeszített tenyere élével Watters ádámcsutkájába vágott. Mi szükség volt eszerint testvére segítségére és az öngyilkosság látszatának keltésére? „A hirtelen rémület, amely barátom halálát láttára elfogott” — mondotta Emmett-Dunne — „nem akartam megölni, csak elkábitani.”

Kilenc napon át, miközben a londoni sajtó óriási fejecimkekkel közölte napról napra a szenvedélyes bűnügy fejleményeit (húsz angol és tíz német riportert volt jelen a tárgyalótérben) — a héttagú haditörvényszék latolgatta Emmett-Dunne meséjét. Az elmúlt héten, elvetve az önvédelem enyhítő körülményét, az őrmestert bűnösnek mondotta ki és a bíróság a vádlottat kötél általi halálra ítélte. „Nincs semmi mondanivalóm” — szót csendesen Emmett-Dunne, amint feszes vigyázzban, arcvonásainak alig látható rándulásával állott bírúi előtt.

Aztán visszavezették a katonai börtönbe, ahol megengedték, hogy néhány percet beszélgesse Máriával. Mária, aki a törvényszéken azt vallotta, hogy nem volt szerelmes a nagy ir őrmesterbe, amíg férje élt, az ítélet után beismerte, hogy most nagyon szereti.

(Time)

CSÜCSFORGALOM

ENGEDÉKENY (!) HANGULAT GENFEN

GVEREK, HÁRMAT SIÁMOLOK ÉS AKKOR BEJERRE ELENEDJÜK.

NOVA MENJUNK MA ESTE?

SAPIROS ÉS PERECIO CUBAI ZENEKARI KONFERÁL: ROKACHOS

MILYEN LESZ AZ ÚJ KORMÁNY ÖSSZETÉTELE? (A IZRAÉLI GALLUP-INTÉZET JÓSLATA A VÁLASZTÁSI GYŰLÉS TANULSÁGA ALAPJÁN)

LÓNY TÓVIR, DEIGAN ÉS SCHUMACHER, MEFLIKIN, SOFANA DAMARI, DÓNNAI HACEK ÉS SAJÓ, DÉRNYÉ 578 578...

6 Uj Kelet 1955 VII 22

Jeruzsálemi magyar „isuv”!
SZAVAZATOK A VÁROSI TANÁCSVALASZTÁSON
Dr. BÜCHLER JÁKOV (Jenő)-RE!
Az egyetlen esély, hogy a főváros polgármestere soraitokból kerüljön ki. Ne szalasszátok el ezt az alkalmat!
A JERUZSALEMI VÁROSI LISTA BETÖJE: **„RÉS”!**

Uj olék!
KZ., Musz, Szlovák ellenállás
résztvevői, rokkantjai, özvegyei és árvái! Náci áldozatok! Ne bízzatok érdekeltek a vatic pártokra, akik már elárultak benneteket! Ne higgyetek választási ígéreteknek!
CSAK SORSTÁRSAITOK éreznek veletek, ismerik bajaitokat és vihetik győzelemre ügyeitek! — Adjátok szavazataitokat **SAJÁT LISTÁTOKRA**, kipróbált, harcos vezetőikre, az egyetlen listára, amelyen magyarjaukat az **ELEN** jelölték!
A KNESZET-LISTA BETÖI: **(RÉS-JUD)**

IVRIT—ANGOL—FRANCIA.
nyelvet gyorsan megtanulja a „KADIMAH” nyelviskolában, Tel-Aviv, Ben Jehuda 74. — Telefon: 20314. A nagy érdeklődésre való tekintettel további kurzusokat indítunk 1.) felnőtteknek, kezdőknek, haladóknak és továbbképzőknek.
2.) Gyorsított angol tanfolyamok diákoknak, a nyári szünidőben. (A középiskolák 5, 6, 7 és népiskolák 3, 4, 5, 6, 7 és osztályát végzetteknek). Még néhány szabad hely.
Felvilágosítás és beiratkozás d. e. 9—12, d. u. 9—4-ig (péntek kivételével).

Köszönettel nyugtázzuk a Fofő-Protestrabbinert

Irta: Dr. Hajdu Menáchem-Miklós

Nevét Herztől kapta. Maga Herzl adott halhatatlan nevet a titlalkokkal és tiltakozásokkal ágáioknak, főszereplőknek és statisztákak. O szabta testükre, vagy ornatusukra formálva, az utóérhetetlenül találó svót: „Protestrabbiner”.

Es éppen az első kiválasztottat, akit kinttettek ezrel a sarzsival, a primört, a böchort, az első protestrabbinert, szállítják át most egy fél évszázad elmúltán, német tájékról: a magyar jsvu ölelő karjába.

A müncheni Jüdische Kultusgemeinde 1897-ben sikerrel tiltakozott az ellen, hogy dr. Herzl Tivart az első cionista kongresszust a bajor-sör megszentelt falai között tartsa meg. A bécsi akcióbizottság erre Bézel választotta az első világháború helyéül. Több se kellett.

Nosza sorompóba lépett a németbirodalmi Rabbiszövetség, amelynek vezetésében ott ülték dr. Maybaum Zsigmond (Berlin), dr. Horowitz (Frankfurt a. M.), dr. Guttmann (Breslau), dr. Auerbach (Halberstadt) és dr. Werner (München) főrabbiak. A Rabbiszövetség vezetői a Berliner Tageblattban és a többi nagy lapokban nyilatkozatot tettek közre, amely egyebek között ország-világnak ezt rikoltotta:

... az „ügynevezett cionisták” arrairányuló törekvése (die Bestrebungen „so genannter Zionisten”), hogy Palesztinában zsidó nemzeti államot alapítsanak, ellenkezik a zsidóság messiánikus hivatásával és jussával. Ez az ígért a zsidóság hitvallását arra kötelezi, hogy minden erejével szolgálja (az elszórtásban) hazája érdekeit. A palesztinai kolonizáció ezzel nem áll ellentétben, viszont a „vallás és hazaszeretet” arra kötelezi a zsidókat, hogy távolartsák magukat a cionizmustól és a tervezett kongresszustól.

A berlini bombára menten választ adott Herzl: a „Welt” 1897 július 16-ikán megjelent számában megállapította, mit cselekedtek a németországi rabbiégyesület tötumfaktumai. A történelmi nevezetességű vezércikknek Herzl ezt a címet adta:

PROTESTRABBINER.

A kiáltványozó rabbi szövegnek dr. Sigismund Maybaum, berlini főrabbi volt az alapítója, majd elnöke. A híres német rabbi — Miskolcon született.

A herzli hőkor érdemes vátkijainak egyik németországi kiválósága, Richard Lichtheim, itt él és itt dolgozik serényen közöttünk. Hatvenéves lett, bölcselem és elmenekült minden ünnepeztetés elől. Megünnepeltek azonban nem az éveket a fikcióját, de elvégzett munkáját azzal, hogy megírta a németországi cionizmus történetét: Die Geschichte des deutschen Zionismus (Mass, Jerusalem) címen. A kitűnő könyv megjelent héberül is.

A német cionizmus avatott történésze zsidó diplomata volt már az első világháborúnak. Konstantinápolyban négy éven át azon fáradozott, hogy Erec Jiszráél jsvuját megvédelmezze az uralkodó katonai diktatúra ellen. Később is nagyarányú feladatoknak volt irányítója és végrehajtója, az utóbbi években gazdag tapasztalatait publicisztikában és történelemírásban érvényesíté.

Tudja, hogyan kell a lehetőségekhez képest tárgyalogosság és igazságosság mértéke alá állítani a múltat, az eseményeket és a szereplőket. Kiválóan érdekes a könyve. Bár ott tartatnánk, hogy a magyar zsidóságról, vagy a magyar cionizmusról — áldott emlékezőtű Patai Józsefünk magisztrális Herzl-éposza után — ilyen kaliberű munkát láthatnánk, ha nem mi, hát a dedunokáink.

Nem is tendencia, de landsmansaftos elírás, hogy a főfő-protestrabbit a szerző egyremásra átdobja a német határon, hogy senki se felejtse: dr. S. Maybaum a magyaroké.

„Különösen antipatikus módon hatott (írja Lichtheim a 115-ik oldalán) a Magyarországról származott Sigismund Maybaum rabbinak, a berlini hitközség keneteljes szónokának, a Lehraustalt für die Wissenschaft des Judentums tanárának, német patriotizmusa.”

Ami igaz, az igaz. Magyar országról került a német szöveg magasába Maybaum. Valahányszor szó esik róla, mindannyiszor ott a Protestrabbiner titulusa és a magyar eredete.

Kibirjuk ezt a csapást.

Hiszen a magyar zsidóság tevékenyének hajtása nemcsak Maybaum, de aki neve is név, hanem profétai fény sugar a cionizmus történelmében, aki nevében nevezte a gyereket protestrabbiner névadásánál, — ugyan csak magyar születésű: pesti zsidó volt Herzl Tivadar is. Es magyar eredetű Max Nordau is. Az ő nevük mellett nem olvassuk a magyar zsidósághoz való tartozásuknak megjelölését.

A főprotestrabbit viszont nekünk adja a történetíró, Etlam Homeros dormitat, elzrunyókál néha öreg Homeros is. De azért mindjárt meg is védelmezem Lichtenhelmet. Maybaum különösveretű, nemtűságon szimpátikus német elhazafiságával, a norma túlteljesítésével, én egy pészách estén találkoztam.

Elárulom a titkomat a történetírónak.

Maybaum 1844-ben született Miskolcon. Eisenstadtban, Pozsonyban, majd a boroszlói szemináriumban tanult; 1870-től három éven át Alsóokubinban, 1873-ban Saazban, 1881-ben már Berlinben volt rabbi. Előkező szónokként ismerték, sok tudományos és homiletikai munkát írt és professzori címet a német császártól kapta.

Nevének hallatára nem kell röstelkednünk. Mélykultúrāju tudós volt: a Jewish Encyclopedia értékes munkáinak hosszú lajstromáival szolgál. Apróra azonban nem néz a felsorolás, minima non curat praetor.

Nekem viszont most a tekintélyes és testes tudományos munkáinak árnyékában elhallgatott kicsiny kis könyvecskéje fontos. Kinyitottam ezt a könyvet és frapáns adalékát szolgálhatom a protestrabbi igaz portréjának. Ha Herzl látta volna dr. S. Maybaum, Rabbiner der jüdischen Gemeinde zu Berlin pészách Hágádáját (Berlin, 1893) és elolvastatna volna a külön tálat német részt „a zsidó-otthon istentiszteletére” (für den häuslichen Gottesdienst), biznos, hogy citált volna belőle nevezetes Protestrabbiner — vezércikkében.

Magpirosceruzáztam már

régen a pészáchesti maybaumidákat. Teljes virulenciájában fölmutatta ugyanis 1893-ban „hazánkfia” azt a porosz hazafiságot, amelyet a történetíró most a Herzl föllépését követő vezércikkében diagnosztizálna.

Ach, noch täglich neu entstehen,
Muss ich Feinde um mich sehen, —
Aber aufgeschaut zum Thron!
Preussens Aar die Freiheit schütztes,
Der Verliumder Trotz zerblitzet;
Dem Vertrauen folgt der Lohn.

A miskolci születésű rabbi Berlinben nemdebar karakánzilajul szabadjára engedte meg az utat? Azt dalolja, hogy — ja, még nap-nap kelnek ellenségeink. De fölnezzünk a Trónra! — porosz lovagbárd szabadágnak védője, rágalom ádázatát meg tőri, — s honszeretet meg leli jutalmát.

Chámécnak és tréfónak (majdnem azt írtam: tréfának) minősítettem ezt a Hágádá-unikumot. Nemrégiben aztán kezembekerült Herzl lapjának, a Die Weltnek 1914-ből való pészách száma. Ebben alaposan szét szedik az „Emanzipations-Religion” furcsa szederkönyvét. Az „emancipációs-válás” pészáchestjén nem halljuk a négyféle gyerek négy kérdését, — de nincs ott szó Jeruzsálem felépítéséről sem! Ezzel szemben Maybaum hával istentiszteletében hálálátatosan magasztaltatik a Teremtő —

... üdvösségéért az áldott országunk, amelyben élünk, amelynek jótétében s fölvirágoztatásában boldogan együttmunkálkodunk s amelynek fényében-dicsőségében, mint édes gyermekei sütkérezünk.”

Olyan kevéssé tartozik ez a vallomástétel és hűségeskü a Hágádába, mondja a Welt, mint akár a nagyhét keresztény liturgiájába. — Maybaum rabbitanáci határozatra gyártott új-hágádája — Theodor Zlocisti szavai szerint — az áhitatnélküliség orgiája („eine Orgie der Andachtlosigkeit”). Az aszimilációs és történelmetlenített zsidónak mi szükségé

Itt van példának okáért a Vájhí báchái hálálál: ékes héber betűkkel díszlik a refyén a maybaumi német rezgőtűtűs strófaírnak élén. Ime, az éjfélinek idején... az ismert nígúnok lejtése számára készült „átköltés”: ből egy kis mutató:

Van effajta misekönyvre? A bíráló azonban egyetlen szóval sem említi, hogy a szerző: a híres-neves Protestrabbiner és azt se, hogy Borsódban pillantotta meg a napvilágot.

Nem kedvelem, ha avas-aljai zsidó, mire meghitt stendere mellől főrabbitál-lumhoz jut Berlinben, — szárnyaló ódát ír a porosz lovagbárdról és a porosz csizmáról: pont a mi bajos és csöndes szederestünk rituáléjába.

Van itt azonban, a mi zsidó

... a száraz ágának lombja nő s derű sugárzik mindenem. Ne sirjon többé már a jaj, virágpompában, szabadon ujjongva, zéjjon ajkodon Cion felé a háladal: Jövöre Jeruzsálemben!

Miskolci Maybaum professzor szuperporosz alibijét, öten év elmúltán Cion felé izzó sóvárgás váltja föl a pesti neológia ostromlott falai mellől. Ez a történelmi útja. A Hitler-csizmák útja.

Kár, hogy a német cionizmus történetírója Miskolcra egyedül csak a Protestrabbinert ismeri. Kár, hogy nem tudja, hogy Maybaum kortársa volt az ugyancsak miskolci születésű dr. Klein Mór (Miskolc, Ungvár, Pápa és Nagybecskerek főrabbi), magyar cionisták díszének, dr. Kiss Arnoldnak édesapja. A Jeruzsálemi Rámbám-kiállításán dr. Klein Mór képvisel benünket a Tévelygők útmutatójának első magyar fordításával, amelyet a hetvenes években a Magyar Tudományos Akadémia érdekesített kiadói támogatására. A Dálálát ál Háirin harminc év előtti Hevesi Simon — fordítása ugyancsak helyet foglal a világhírű edíciók sorában; a Dohány-utcai templom százkezü főgondnoka, Wosner Mayer, buzgólkodott azon, hogy Hevesi fordításával teljessé tegye a magyar Rámbám-kollekciót.

A német cionizmus történetírójának munkája mellett lássák mindenrendű és mindenrangú történész-aspiránsok, hogy nagy felelősséget elvégzéséhez szigorú felelősségre van szükség. Aki ideológiát merevségekben éli világát, ne nyuljon a történelemírás tollához.

államunkban, egy ritkaság magyar Hágádá. Ott díszlik ez Tel-Aviv könyvtárában. Megmutathatná a polgármester ezt a kincset külföldi vendégeinek. Ez az Omzso-Hágádá a magyar zsidóság szörnyű végzetének komor vészjeleiben, 1942-ben készült: a Sip-utca 12. alatt, a pesti izraelita hitközség székházában! Dr. Munkácsi Ernő, a hitközség néhai főtitkára, dr. Kohn Zoltán, a mártírhalált halt tanfőgyelős és dr. Ribáry Mór alelnök voltak a szerzői ennek a páratlan dízsmunkának.

1943-ban ötven kis olégyerekekkel küldték a szerzőt a biblíofi ékesesű példányt Tel-Aviv városának. (Vajjon lapoz-e ebben a csodás könyvben valaki? Látja-e ezt valaki a városházán?)

A jövő esztendőre Jeruzsálemben... vágyakozása, hite és reménye, Herzl pesti szülőházának szomszédságából, a nagyhitközség székházából, — nyíltáridőben! — ezzel a sikoltással riasztja el az alvó lelkiismereteket:

Thukydides, Graetz, Dubnov, vagy Acsády Ignác, Marczali Henrik, Bernsteia Béla és Büchler Sándor, nem álltak hordóra szónokolni és nem voltak mosgalmi éharcosok.

A németországi cionizmus történelmének erőssége a tárgyalogosság. A mi számunkra mintha abban is volna tanulság, hogy a szerző a magyar jsvuunk pont a protestrabbit kinálja vizsza. A protestrabbi és a protestredaktörök handabandázása ugyanis beletartozik a magyar cionizmus történelmébe. Ha nem is a legszebb fejezet ez.

Tartogatom egyébként magamnak a magyartáji protestrabbi, protestredaktörök, körülöttük kehlabbell bolygócsillagok és más ambicionisták témáját. Ritka-érdekes példányokra akadunk a galériájukban. Aztán kiűn spécies: a félcionista.

Félcionista?

Tudós-professzor a tan vilázeinek mélyéből gyöngyöző, örökhumorban csillogó, dártsáni megállapítása harmadnegyven év előtti Pestea: félcionista, aki fél bevallani, hogy bévüiről, szivesszerint, velünk érez.

Miért ez a félelem? Hóhó, protesthatalmasságok ártalmi is tudtak hazafiságuok motnopótlázalásában. Amikor 1897-ben is történt. Amikor Herzl a Protestrabbiner-cimet kovácsolta maybaumoknak nagy serege számára.

Crossman és Wingate

(A New Statesman and Nation „Az olvasók levelei” rovatából.)

„Crossman úr azt mondja, hogy fivérem lelkiismeretét nem zavarta a tudat, hogy a „Cion iránti buzgalma” hűségességét jelentett saját hazájával szemben.

Engedje meg, hogy leszögezzem, miszerint ez a fel fogás teljesen félreérti Wingate álláspontját. Nyilvánvaló, hogy (Wingate) éles ellentétben volt az akkori hivatalos brit politikával, de — az ő felfogása szerint — sohasem hazája érdekeivel. Öszinte meggyőződéssel hitte, hogy a cionista ügy támogatása a rendelkezésére álló leghatásosabb eszközökkel saját hazája érdekeit is előmozdítja. Egy pillanatig sem hitt a hivatalos politika életképességében, amely Anglia közelkeleti politikáját Egyiptomra és az arab államokra bazi-

rozta. Az volt a meggyőződése, hogy Izrael sokkal megbízhatóbb partner lenne. Tudott dolog, hogy fivérem bizott a zsidó államnak a Brit Népközségbe való felvételében.

Helyesen diagnosztizálta-e a helyzetet, vagy sem, — az egyéni vélemény kérdése. Tény azonban, hogy ez volt az ő felfogása. Szerette hazáját, mint bárki más és palesztinai tevékenységeit át éppen úgy hitt hazája érdekeinek szolgálatában, mint később, amikor Abessziniában és Burnában teljesített hadiszolgálatot.

Végül, ha Crossman úr megengedi, még két kisebb helyreigazítást: szüleim nem voltak misszionáriusok és sohasem laktunk Oxfordban.

S. D. Wingate

A választási hadjárat mérlege

A választási hadjárat végéhez közeledik. Az összes pártok elmondták programjukat és most a választópolgár fölértéke várnak. A MÁPAJ, az ercc-jiszráeli munkások pártja, nyugodtan várja a választók verditjét. Természetesen a választások lezajlása előtt nem beszélhetünk azoknak eredményéről. Ezzel szemben addig is megvontatjuk a választási küzdelemnek a mérleget:

- a) A baloldali pártok — Mápám, Aohdut Háavodá és a Méki — bár nagyrészt egymás között hadakoztak, mégis nyitnak elősorban a MIFLEGET POALEJ EREC JISZRÁEL ellen irányultak;
- b) ugyanez az eset áll a többi pártokra is, amelyek — mindegyik a maga módjára szerint — minden sokat hadakoztak egymás ellen, azonban igazi haradjukat szemlén a MIFLEGET POALEJ EREC JISZRÁEL (MÁPAJ) ellen fordították;
- c) a szélsőséges jobboldali pártok — „Cherut” és a kiáltcionisták egymás elleni harcuk mellett néhezülérőségüket ugyancsak a főhadiszintéren, a MIFLEGET POALEJ EREC JISZRÁEL (MÁPAJ) elleni fronton vonastatták föl;
- d) a Mápéjon kívüli ezzel szemben egyetlen egy párt sem mutatta meg a szavazópolgárnak négyévi munkájának mérlegét, sem pedig a következő négy évenek a munkaprogramját;
- e) az ellenzéki pártok és apró esztőlóainak az idegessége a választás napjának közeledtével nőttön nő: a Mápáj elleni harcuk minden objektív szempontot nélkülözött és csak személyes támadásokból és gyalázkodásból állott.

Miért?
Három ok miatt:
1. Mert semmiféle eredményről beszámolni nem tudtak;
2. Nincsen komoly politikai programjuk;
3. Félelmükben a Mápájnak hatalmas és egységes erejétől, amely megingathatatlan sziklaként áll a teremtés és építés közepette, és amelynek alapjait semmiféle vihar vagy megrázkódtatás meg nem rentheti.

Ezért a MÁPAJ, az ercc-jiszráeli munkások pártja, a gyalázkodásokra objektív felvilágosító munkával válaszolt: Rámutatott az állam vezetésében elért nagy eredményeire; Rámutatott vezetőinek gazdag tapasztalataira és végül Rámutatott a párt egyenes vonalára és komoly gyakorlati programjára.

Ezért tehát a Miflegat Poaléj Erec Jiszráél (Mápáj) nyugodtan és bizalommal várja a szavazók döntését.

Adjátok a kormányrudat megbízható kezekbe!

Szavazz:

(32)

Rajta már sokféleképpen nevettek itt, mert amilyen fiatal jövevénynek is, érkezése első pillanatától kezdve magára vonta a gettó figyelmét. Ami nem volt túlságosan okos dolog: más ilyen beszivárgó lapul és meghúzódik és vár hosszú hónapokig és néha évekig, míg megszokják a képét és tudomásul veszik a jelenlétét. A süldő falusi fiú nem várt évekig, hónapokig se várt, kitolta arcát és arcán pökhendi, szinte gettóellenes mosolyát a piacra. A chócemek nevettek: ez egykettőre itthagya Pestet. Kiderült csakhamar, hogy amolyanmódon mosolygott, nem Pestet, de a gettót készült elhagyni. Megjött Joel bácsi, hozta a pofonokat. Az emberek megint nevettek: megkapta, amit megérdemelt. Amikor meghúzódott új helyén márcsak az irigyei nevettek sárgán és pukkadózva: alighogy jött és már időzeli papirokkal a zsebében ott ül a pesti gettó legszilárdabb állásában, Goldberg Joel és Fialánál a Szerencs utcában. És most hat hét elmúltával, miután főnöke és bácsija már kényesebb ügyek elintézését bízta rá, miután kiemelte az inasi sorból, ahol mindenki más, nem hat hetet, de hat évet is szívesen eltöltene, miután tetőtől-talpig kiöltöztették és a pult mögé állították harmadik segédnek, miután itt már arról is beszéltek, hogy rövidesen vagy legfeljebb egy-két év múlva hozzáadják a szép és művelt Goldberg Bettyt, kapja magát, bemegy Goldberg Joelhez, felmondja azonnali hatállyal az állását, itthagya a jó pesti piacot, a nagy jövőt, az előkelő családi kilátásokat és visszavonul öreg, bogaras házaló-barátjával, az ámoszi és habakuki jóslatoktól csepegtő Ába profétával a megyerpusztai pusztaságba. Lehet ezen nem nevetni? És lehet ezt megérteni?

Volt piaci társai, akik a legközelebb álltak hozzá, persze csak a vásártéren és csak bizonyos ideig, próbálják az esetét Ába esetével érthetővé tenni. Együtt házalnak a pest-megyeli utakon és együtt jöttek be Pestre. Most együtt mentek el, együtt fognak lakni, és nyilván együtt is házalni a pestmenti falvakban. Nyúlör Ába nyolc teljes hétig ült a pesti akasztófa börtönében tiltott házalásért és csavargásért, de utóbbi törvényszegésért többé nem büntethető, mert frás van a zsebében, hogy megyerpusztai lakos és a főtörvénydel szembe áll. Ez a Nyúlör Ába meghibbantott a börtönben. Azelőtt is nemegyszer hirdette meg a cözres idejét. De most, hogy a börtönből borig soványodva és egy-két törött bordával kikerült, végigjárta sötét látomásával a gettót és az embereknek, akik már jobb időkben reménykednek, azt jövendölte, hogy lesz az még sokkal rosszabbul, jön a nagy tohuvobó, nyomorúság, nyomorúság, háromszor is nyomorúság szakad a világra és ennél is több Jákob házára. És mindez eltart egészen addig, míg meg nem jelenik az égen a három. „Mert ki tudja, mi a három,” énekelte kísérteties hangon, „én tudom, mi a három.” A gettónak borsódzott a háta, de a gyerekek sereglettek utána, veleénekeltek és nevettek.

Fisli, aki a pozsonyi jesivából került a pesti piacra, egy tálmudi szólas változatával mondja: „Közeledj a meghibbantoz és meghibbantoz magad is.” Ez nem olyan homályos, mint Nyúlör Ába próféciája, ez világos célzás. És még világosabb hogy Mallechre vonatkozik. Mallech, mint utólag kitudódik, hat hétig nem gondolt a barátjára, aki őt behozta Pestre, aki azonban a bejövétel első napja óta a börtönben sínylődött. Míg egy nap elébe nem jött Ába bácsi kutyája. A kutya felbresztette Mallechben az embert. Ezért még csak elismerés illeti: a saját bőre kockázatásával meglátogatta a rabot, beszélt vele a rácsokon keresztül, aztán sietett számára megszerzeni a papirokat, amelyek révén, további két hét huzavonával, igaz, de mégis csak kiszabadult. Ezzel azonban Mallech küldetése le is járt volna. Hogy miért ment vele, amikor Ába nem az ő szakmája, nem az ő korjára és nem is az ő világa? Ezt csak azzal a babonás erővel lehet megmagyarázni, amely a bozontos Abából kiárad és megszedíti a felnőtteket is, akik csak egy-egy negyedórát hallgatják. Mallech már nem gyerek, aki nevetni tudna Ába bácsin, de úgylátszik, nem is felnőtt, aki ki tudná vonni magát a hatása alól. Ő erre már nem is képes: túlsok volt együtt a hibbanttal.

Aki netán nem lenne a magyarázatában, annak Fisli hajlandó tanuul hívni az egész piacot. Ott volt Jaske, aki harisnyát és strupándli-gumit árul, ott volt a púpos Zebulon, aki a „Nem szalma, nem széna” dallal cernáit és

fonalait kínálja, jelen volt a kefekötő Tóbia, a fésűs Chájem, az esernyőfoltzó Mendli és a piac megannyi árusa, amikor az elmult pénteki hetivásáron, amely záporosjóról nevezetes, Mallech kieresztette a hangját. Az egész piac összeszaladt, mert egy bolond százat csinál, és meg kell adni, bolondítóan énekel. És azt is meg kell adni, hogy eladni is tud: Leának annyi bevétele volt délig, mint máskor egész estig. Amíg a kendőáruról danojja a jobbágy-néptől elszedett nótáit, még hagyján. De egyszer hatalmas csődület előtt rázendít egy rigmusra, aminek a jól meg-gondoljuk, se füle, se farka. Az emberek összenéznek: ez mi akar lenni? Ő nem törődik az összenézőkkel, csak a hallgatóival. Azoknak éneklit teletorokból ötször, tízszer, húsz-szor egymásután, hogy senki semmit nem vesz, csak vele-énekel:

Kislány, hej, ne sírjál, sirtál eleget,
A babádnak írjál képes levelet.
Egyerem-begyerem,
Tintát veszünk Megyeren.

Mi történik később? A zápor hazaveri az éneklőket. Mallech, huss-huss, letakarja ponyvával a kecskelábas állványt, énekel tovább. Közben leveti a kabátját, ráadja Leára, leveti a kalapját, a fejébe nyomja Leának, akit átszalaszt Simson bódéjába. Ő ingujjra vetkőzve a vad esőben csak járhatja a száját a betakart áru felett. Mire kisse kiderül, magához éneklit az ereszek alá menekült vevőket, de ujracsak a Kislány, ne sírjál, és erre egy félróf szalagot se lehet eladni. Amikor a piac négy sarkáról a többi népet is a standjához csődít, még mindig csaurom-vizesen, egy Goldberg-féle pettyes kendővel a fején, egy sallangos cídálkival a mellén, titokzatos, zagyva beszéddel a szájában fogadja őket.

Jegyezzék meg, jól jegyezzék meg, hölgyek és urak, mit mondok. Három szót mondok. Első magyar — Alsó-megyér. Második magyar — Alsó-megyér. Harmadik magyar — Alsó-megyér. Ki tudja, mit jelent e három? Megtudhatják a nagyvásáron. Aki már most többet szeretne tudni... Énekeljünk uraim.

Egyerem-begyerem,
Tintát veszünk Megyeren.

— Ezt hallottuk mi a piacon, — mondja izgatott hadonászással Fisli. — Kell ennél több bizonyíték? Mallech az első pillanattól fogva gyanus volt nekünk. De a pénteki hetivásáron, pontosan tíz nappal azelőtt, hogy búcsút mondott Pestnek és irigyléreméltó komoránsi állásának, és badarságokat énekelte és itt-ott már az Ába profétától

megszokott beszédmódot használta, megmutatkoztak rajta a kétségbevonhatatlan plem-plem jelei.

Mallech tudja, hogy kinevetik; ez őt nem bántja, ellenkezőleg, sarkalja. Aki rajta a piacon nevet, annak ő elad valamit, aki a gettóban nevet, annak majd megmutatja. A kezdés száz baja és akadályja ellen küzd, de megcsinálja, nemcsak mert meg tudja csinálni és meg kell csinálnia, de azért is, hogy megmutassa. Amikor jött, szerencséje volt, Lájbis nem akarta, hogy ittmardjon Pesten. Megmutatta Lájbisnak, hogy ittmard az itt maradt. Most nincs többé Lájbis. Vagy ha van, nagyon kicsi lett, neki már nem akarja megmutatni. Lájbisnál sokkal fontosabb emberek akarnak neki beleszólni, hogy maradjon itt, hogy ne maradjon itt, hogy csinálja tovább, amit csinált, hogy ne csinálja, hogy üljön szépen az ülepén, hogy szalagdalhat is; de várja be az idejét, hogy legyen résen és megkezdjen apránként javítani a helyzetén, de az Isten szerelméért, ne futamodjon meg. Simson és Gedálja összecsapja a kezét.

— Meg vagy te örülve, ember? Most mégy el, amikor két lábaddal itt állsz végre az üzletben? Amikor már csak nemesebb munkát és bizalmi munkát bíznak rád, a numerációt, a bevészervezést és az eladást? Most, amikor ujjad hat hónapra meghosszabbítottuk az időzést engedélyedet? Igen, most. Joel bácsi sose mondta neki egy szóval se, hogy meg van vele elégedve. Egy szóval se, hogy maradjon. Joel bácsi azt mondta: ha kinő a tincsed, elmehetél Hazamégy az apához. Most kinőtt a tincse, elmegy. Nem megy haza az apjához, mert ott van Jónap Izrael. Ha neki jutott volna eszébe, hogy kiszáritson ezer hold mocsarat, és szántóföldet és gyárakat létesítsen a helyén, menne. De őtödik kerékek nem megy. Értsen ezt meg végre Jersája is. Ő Jónapnak is meg akarja mutatni. Neki itt nem lesz ezer hold földje, csak egy hodája, amely már málladozik és dülledezik, ő nem lennel és kendérel kezd és nem ezer mázsa tözeggel és gépekkel, csak egy öreg szilváfőz üsttel, amelyet kölcsönkért a vincellértől, egy-két grossz tintásvéggel és egy-két tucait nagybók korszóval, amelyekre már nyomtatott itt a Váci-utcában Kiliánál ragacsosható címkéket: „Első magyar — Alsó-megyér.” Ő meg fogja mutatni mindenkinek, még annak a tanult szógyűjtőnek, Bloch Mincának is, mit lehet egy ötlettel csinálni, ez az ember tud valamit és mer hozzáfogni. Ő mindenkinek meg fogja mutatni, Bettynek, aki franciául beszél, Heléneknek, aki nyalja a száját, ha vele van, Akibának, aki most azt mondja: Mallech, én csak a te javadat akarom, Ásernek, aki azt hiszi, neki itt több hely marad, ha egy ilyen jöttment sehonai itthagya a terepet. És Becálélnak is megmutatja, Denhoffnak, a kenetes Bachnak, a pénzes Urielnek az egész finom Bácskai-udvarnak.

Ez az Árje Teigler, aki most csaknem egy óra hosszat gyúrta és próbálta a tintázeméltől elijeszteni, igazi chócmennek képzeli magát. Amikor Pestre érkezett Krakrauból, kaftánt viselt, hosszú szakállt, hosszú tincseket és a nagy piac sarában rakta le néhány darab olcsó edényét. Ma már a Király-utcában van a boltja, szemben a Fehér Lúddal, s már nemcsak a pincében, hanem a földszinten is, ahonnan Gelb Lázár és Fia festéket kilinrikálta, kiárvreztte és a tönk szélére kergette. Azóta minden alkalom jó neki, hogy elpanaszolja, mennyi pénzbe kerültek neki Gelbék. A kaftánt rég levette, a tincseit is lenyeste, a szakállát egyre rövidebbre vírta. Ma már ott tart, hogy csak a két szélén maradt meg a szakáll, és aki oldalról nézi, még zsidónak látja, miután az orra is erősen horgas. Teigler nem is nagyon bánja, ha hithű vevő oldalról nézik és néha még reb Árjenek szólítják. De aki alaposabban megnézi, látja, hogy állat az alsóajakától le az ádámcsutkájáig már borotváltja. „Persze csak aurummal és fakéssel,” magyarázza azoknak, akik alaposabban megnézik. Csak a bennfentek tudják, hogy felesége, a kényes és szigorú Offenheimer-leány, egy pillanatig sem tűrne meg házában a búzós szőrtelenítő habarcsot vagy az emléket tartogató fakaparót. Reb Árje tehát kénytelen lehozott ablakrollónál közönséges borotvával borotválkozni, még szombaton is, amikor szürke frakkot ölt kockás nadrágra fölé, fejére selyem köcsökalapot tesz, akár maga Uriel Gábor vagy főcsatlósa, Pollák Leon, miközben rangos felesége már nem csipkés főkötővel, de, szőgyengyalázat, kalappal a fején lépked mellette. Ez az Árje Teigler most azt mondta Mallechnek, aki nála szándékozott korszókat és üvegeket beszerezni tintáihoz:

— Óva intem, fiam. Aki a tintához nyúl, bepiszkítja a kezét. Szegény Gelb Lázár is abba bukott bele. Nekem meg itthagyt a nyakam hatvan-hetven grossz tintásvéget és legalább húsz grossz különböző nagyságú korszót. Nem tenné-e okosabban, ha visszatérne Denhoffhoz és mi nemcsak a piacon, de a szent helyen is élvezhetnénk szép hangját?

(Folytatás kedden)

Illatszer-ajándék bel- és külsőre használatos nagy választékban.
SACHER KAROLY ILLATSZERTÁRABAN
TEL AVIV, Fiecióto 23
(azelőtt Pótyén) Allenby postánál

László ing- és bluz-
SPECIALITÁSOK
LASZLÓ SZALON, TEL-AVIV, ALLENBY 122. SZ.

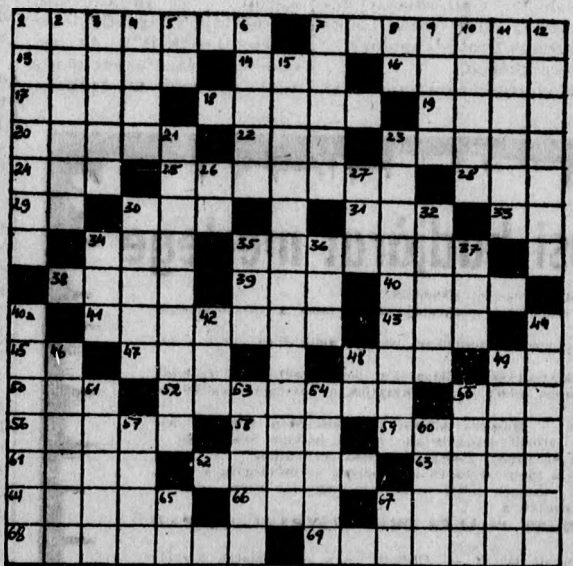
TANULJON KÖNYVEN és IVRITULI
GYORSAN
Több megbecsülést és biztosabb egzisztenciát teremthet magának! — Rendelje meg az alanti szelvény útján a héber-magyar szótárt és tankönyvet.
Kiváló módszer magán tanulók számára (tanár nélkül).
ARA FORGOMENTEN 5.- FONT.
(Angol-magyar szótár korlátozott mennyiségben még kapható. ARA 7.- FONT.)

„DAAT” SZÉPIRODALMI ÉS
TUDOMÁNYOS KÖNYVTÁR
Tel-Aviv, Rotschild Blvd. 86.

NÉV: .....
CÍM: .....

KERESZTREJTVÉNY

JULIUS 22.

Visszates: 1. Angol szocioló-gus. 2. Az angol kabinet tagja, az elején keresztnévnek kezdő-betűje. 13. Hit — héberül. 14. Paz, keverve. 16. Hellenista — zsidó filozófus. 17. Szám — héberül. 18. Konferencia — héberül. 19. Vissza — herikus. 20. Primitív népek vallásos jelképe. 22. Vissza: A-val női név. 23. Gabona-heteg-ség. 24. Női név. 25. Testrészt név-efvel. 28. . . . pus. 29. Helyhatá-rozó rag. 30. . . . zantém. 31. Fel-kiáltószó. 33. Azonos mássalhang-zóik. 34. Vészjel. 35. Okori város font. 38. Tenger — olaszul. 39. Nemzetközi fórum. 40. Távoklelti sziget. 41. Is. 43. Helyhatá-rozó szó. 45. Kötőszó. 47. Ujbeándorió. 48. El-val hon. 49. Vissza: angol kötőszó. 50. Gr. . . . román pol-itikus. 52. Elemelő. 56. Vissza: verskellék. 56. Látványos színpadi produkció, id. fonetikával. 58. E. U. K. 59. A magyar futballváloga-tott vezetője. 61. Cári parancs. 62. Textil műanyag. 63. Betu-hiánnyal nemzet. 64. Vissza: fej-díz. 66. Vissza: délamerikai fo-város röviden. 67. Házber idegen nyelven. 68. Az Egyesült Államok

előke volt. - 69. Vissza: kituno szeszestai.
Függőleges: 1. Elsőrangú, szak-szerű. 2. Időhatározó. 3. Helye. 4. Feltételei — héberül. 5. Feltéte-le kötészó. 6. Finom marhanus. 7. Lengyel város. 8. Nemzetközi hírlapnyelvű rövidítve. 9. Angol névelő. 10. Oriemény. 11. Felderítő katonai egység. 12. Vitaminus táplálkozás, id. nyelven. 15. Ma már ilyen repülőgép is van. - 21. Francia kirozó. 23. Bolgók közötti utazás. 26. Az amerikai katonai hívják igy. 27. Zab — angolul. 30. Sétány. 32. Legenda — hébe-rül. 34. Madár. . . . 35. Vízpartaly. 36. Héber férfinév. 37. Betűnyel-nyal ízők. 40a. Francia író. - 42. Uj — latinul. 44. Parányi no-mok. 46. Vallásos csoport. 48. Ige. 49. Ünnepege — spanyolul. - 51. Vissza: európai folyó. 53. Diktá-tor. 54. Nagyon régi. 55. Volt nehézsúlyú boxvilágbajnok, az ele-jén keresztnévnek kezdőbetűje. - 57. Vissza: R-rel a végén Tel-Aviv melletti falu. 60. Izraeli csokoláde-gyár. 65. Utóirat — latin rövidí-tése. 67. Névma.

UJKELET REJTVÉNYPÁLYAZAT
SZELVENY
JULIUS 22.

Név: .....
Cím: .....

MIT JELENT

Jámbor Ferenc

TELAVIV-JAFFA VÁROSI TANÁCSÁBAN

ÖNZETLEN MUNKÁT, hogy

- A VÁROS TISZTA LEGYEN,
- JO LEGYEN A KÖZLEKEDÉS,
- SZÜNJENEK MEG A NYOMORTANYAK,
- MODERN VILÁGFÜRDŐT A TENGERPARTON,
- A KOLDUSKERDÉS MEGOLDASAT,
- VÁROSRÉNDÉZEST!

Mindennek semmi köze a politikához, ezért a városi választásokon nyugodt lelkiismerettel szavazhat bárki, akármilyen párthoz tartozzék is egyébként,

MEL, MERT EZZEL

Jámbor Ferencre szavaz
Jámbor Ferenc Baráti Köre

A feladat: Délre

Írta: DAVID BEN GURION

Legfontosabb problémánk — a biztonsági kérdés. Mindenki tudja, hogy a nagyhatalmak vezetői a nemzetközi feszültség enyhítésén fáradoznak. De mint sok esetben, a zsidó nép ez alkalommal is kivétel. Nem lehet azt mondani, hogy Izrael állama is élvezi a feszültség enyhülését, mert, sajnos, ennek semmi nyomát nem látjuk. Ellenkezőleg, csak most hallottuk újra Nászernnek, az egyiptomi diktátornak hetvenkedő kijelentéseit: — hogyhát ő hajlandó minden útásért kettőt visszautni Izraelre, jólehet, ő tudja, hogy az Izraeli hadsereg — akárcsak hét évvel ezelőtt — megállja a helyét nemcsak az egyiptomi hadsereggel, de az összes arab államokkal szemben is.

Négyfajta ellenség — saját kebelünkön belül

Két évvel ezelőtt, amikor — és itt nem fogom részletezni az okot — úgy véltem, hogy távoznom kell a kormány éléről, alapos vizsgálatnak vettem alá a hadsereggel és a honvédelemmel kapcsolatos összes kérdéseket. Abban az időben hároméves tervet nyújtottam át a kormánynak, amely azt a célt szolgálta, hogy a hadsereg kiképzését fokozzuk és felszerelését még tökéletesebbé tegyük. Nos, néhány hónappal ezelőtt, amikor visszatértem a hadügyminisztériumba, örömmel konstatáltam, hogy a két év előtti programot végrehajtották. Hadseregünkben úgy a kiképzés, mint a felszerelés, a morál, a szervezés és az ütközésképesség aránytalanul nagyobb, mint volt hét évvel ezelőtt; sőt, többszörösen nagyobb, mint amilyen volt két évvel ezelőtt. S noha szomszédjainak azon törik a fejüket, hogyan tudnának bennünket eltörölni a föld színéről, mi jelenleg nyugodtan megbízhatunk hadseregünk erejében.

Az acsarkodó szomszédokon kívül azonban négy ellenségünk van, akik itt ülnek a mi körünkben, mindannyiunk bensejében és ezekkel az ellenségekkel szembe kell néznünk, mert csak így — ha objektíven és félelem nélkül nézünk az ellenség szemébe — tehetünk erőfeszítéseket az ellenség leküzdésére.

Az első számú ellenség — a nagy pusztaság

A második számú ellenség — az a tény, hogy népünk háromnegyed része a Tel-Aviv-Haifa közötti keskeny sávon zsúfolódott össze.

A harmadik számú ellenség — az a tény, hogy két népként élünk ebben az országban.

Mi mindnyájan zsidók vagyunk — mindannyiunkat a zsidó érzés, a zsidó helyzet, a zsidó sors hozott ide. A zsidó hagyomány hozott ide mindannyiunkat. De óriási különbségek vannak a vátiak jisiv és az új olék között. Az előbbieket főleg Európából jöttek, az európai zsidóságtól — főleg az orosz zsidóságtól — gazdag örökséget kaptak új anyagiakban, mint szellemikben. Viszont az új olék főleg az Izlám országaiból jöttek, primitív, kulturálatlan országokból, kezdetleges életkörülmények közül. Ezekben az országokban a zsidók elnyomottabb helyzetben éltek, mint az európai zsidók.

A negyedik számú ellenség pedig — a beteges széthúzás, amely ezt a kicsi népet gyötri.

Ez a négy nagy ellenség, amelyet ki kell irtanunk.

NEM ELEG AZ A PARSZAZ EMBER

A napokban mulott egy éve egy szerény, de olyan chalucai és forradalmi eseménynek, amelyhez hasonlót három chaluc-generáció dicsőséges története nem tud felmutatni. Arra az ifjúságra gondolok, amely a Mápáj mosávjából és kibucáiból a negevi új olételepülésekre ment.

De nem elég, hogy néhány száz fiatalember — férfiak és nők — otthagyja házáit és virágzó gazdaságait és elmegy új olételepülésre. Ez megoldja ugyan részben az illető települési pontok problémáját. De továbbra is marad a nagy pusztaság — és ez a pusztaság nemcsak a Negevben van. En Negevnek nevezek minden földdarabot, amely Beér-Sevától délre terül el. Ha figyelembe vesszük az egész földterületet, amely a faludszai országúttól Beér-Seváig terül el, majd innen Éjlátig, ami az országnak több mint kétharmad-része — meggyőződötök róla, hogy a föld többsége pusztaság. En azt mondom nektek, hogy a pusztaság

veszélyt jelent: honvédelmi veszélyt, politikai veszélyt, erkölcsi veszélyt.

Az új kormány feladatát egyetlen szóban tudom összefoglalni: Délre!

De ez nemcsak a kormány feladata: ennek az egész generációnak ez a feladata.

Délre kell irányítani az egész vízmennyiséget, amit Eszakon nélkülözhetünk. Ez áll a Járkon vizére, ez áll a Jordán vizére. Délre kell irányítani minden új

talmas területeknek a benépesítése nélkül, amelyek Beér-Sevától északra, keletre és délre terülnek el és lehűződnak Éjlátig.

A lehetőségek pedig óriásiak. A Negevben már hozzáfogtunk a világteremtés rendjének a megváltoztatásához. Csak példát fogok hozni, talán prózainak látszik, de mégis fontos. Zsidók között mindig is divat volt a halkereskedés. De néhány hónappal ezelőtt, amikor Szde Bokérban halat táltalt nekem, amely a jeruchámi vízduzzasztó medencéből származott, nagy történelmi eseményt láttam benne: a világteremtés rendjének a felforgatását. Egy évvel ezelőtt Nelson Glüek, a világhírű régész Szde Bokér környékén Abraham ósatyánk idejéből való településeket fedezett fel. Mi tudjuk, hogy abban az időben ezek a települések azt csinálták, amit a beduinok csinálnak manapság — és amit mi is csinálunk — a Negevben: juhnyájt és tevé legeltettek. De a világ teremtése óta emberfia még nem tenyésztett halat a negevi sivatagban. Ez a kezdet. 15-20 ilyen vízduzzasztót fogunk építeni — Beér-Sevától végig Éjlátig — és a Negev tele lesz tavakkal.

Viszont, ha be akarjuk népesíteni ezeket a nagy területeket — a faludszai országúttól Éjlátig — nem támaszkodhatunk csak a mezőgazdaságra. Át kell csoportosítanunk iparunkat is. Legalább tíz új ipari központot kell létesítenünk, egyrészt Beér-Seva és a Holt-tenger, másrészt Beér-Seva és Éjlát között.

Olyan kormányra van szükségünk, amelynek tekintete nem koncentrálódik Tel-Aviv, Petách-Tikva és Rámát-Gán körül, hanem maga előtt látja az egész országot, annak nagy lehetőségeit. Biztonságunk megkivánja, hogy nehézipart létesítsünk ebben az országban: acélipart, motoripart és nagy vegyipart. Rá vagyunk utalva erre a nehéziparra, mert ettől függ honvédelmünk, ettől függ hadseregünk felszerelése és fel-fegyverzése. Ezért kell felállítanunk ipari gócpontokat Názárettől északra és a láchér környéktől délre, Beér-Seva övezetében és Éjlát vidékén. Két legfontosabb érdekünk — a honvédelem és a gazdasági önállóság — parancsszerűleg írja ezt nekünk elő.

Nemzedékünk feladata, nagy hivatása és szent missziója — délre!

Nagy bűnnek tartom, hogy ipari üzemeink Tel-Aviv és Haifa közötti keskeny sávon koncentrálódnak. Feltétlenül decentralizálnunk kell az ipart. Sztét kell szórunk: egy kis részét Názáretbe és a Gálliba, nagy részét a Jordán határára, a Holt-tengertől délre, egészen Éjlátig. Nem szabad elfelejtenünk, hogy ez a pusztaság Negev nem is olyan sivár, ahogy mi azt elképzeljük. A felvételezéseket végző tudósok megállapították, hogy az, ami a Tórában meg van írva „hegyei vasból vannak és dombjaiból rezet fogsz kibányászni” — az nem frázis. Rézbányákat, vasbányákat és foszfát-lelőhelyeket fedeztek fel, — nem is beszélve a Holt-tenger kincseiről, amelyek szinte kimeríthetetlenek.

A Negev gazdag forrás a nagy ipar számára — és a közeli években bányavárosok fognak felépülni Éjlát és Kurnov mellett, a Holt-tenger szomszédságában, a foszfát-lelőhelyeknél, Beér-Seva környékén, Láchison, Názáret vidékén. Előbb tízezreket, de később száz- és száz ezer új telepeket fognak dirigálni ezekre a tájakra. Mezőgazdasági és ipari munkásokat, tisztviselőket és szakértőket. A munkásokkal és a településekkel egyidejűleg mérnökök, geológusok, tudósok, tanítók és orvosok fognak odamenni, hogy a déli település tudományos és intellektuális színvonal tekintetében ne alijon mögötte az északinak és hogy a délvideknek ugyanolyan vonzereje legyen, amilyen vonzereje van most Tel-Avivnak.

És végül néhány szót Éjlátról, arról a pontról, amely talán döntő szerepet fog játszani az ország jövőjének kialakításában. Országunk egyike a világ ama kevés országának, amely eljutott az összes óceánokra anélkül, hogy a Szuezi csatornára volna ráutalva. Mi két tenger partján lakunk: egyik partunk a Földközi-tenger, amely az európai országokkal és Amerika keleti részével, illetve az Atlanti óceánnal köt össze bennünket; a másik partunk a Vörös-tenger, amely az Indiai Óceánnal és ezáltal Afrikával és egész Ázsiával köt össze bennünket.

A Vörös-tengeri kikötőben rejlik az Izraeli nép gazdasági jövője. Ebből a kikötőből fognak kifutni a hajók Afrikába, Nyugat- és Kelet-Afrikába és az összes ázsiai országokba: Perzsiába, Indiába, Burmába, Japánba és Kinába. Az egyiptomi diktátor fenyegetőzik ugyan, de én biztos vagyok benne, hogy minden külső segítség és beavatkozás nélkül módunkban áll a szabad utat és kijáratot kitaposnunk a magunk számára Éjláttól egész az Indiai Óceánig, a Vörös-tengeri átjárón keresztül. Ezt az átjáratot pedig az Izraeli hadsereg, a haditengerészet és a légihaderő fogja biztosítani.

Összefoglalóul megint csak azt mondhatom: nemzedékünk feladatát, hivatását, honvédelmünk zálogát, önállóságunk titkát egyetlen-szóban foglalhatjuk össze és ez a szó — délre! Délre a vizet, délre az ifjúságot, délre az országfejlesztési költségvetést, egész alkotó és tudományos energiánkat — mindent délre!

(Részletek egy négyülésen elhangzott beszédből.)

FORDITS!

MIFLEGET POALE EREC JISZRAEL A MÁPÁJ LÉNYEGESEBB PROGRAMPONTJAI JERUZSALEM VÁROSÁNAK SZANÁLÁSÁRA VONATKOZÓLAG

1. Állandó gondoskodás a város fejlesztéséről, új megélhetési források teremtése, lehetőség nyújtás a tömegeknek, hogy közülük munkájából becsületesen megéljenek.
2. Gondoskodás a s'chunákról és a külvárosokról, nemcsak a kicsi központról, amely kirkakatszerűen van feldisztíve.
3. Rendszeres és korlátlan vízellátás olcsó áron
4. Olyan adópolitika bevezetése, amelynek alapelve, hogy nem a nincstelének viseljük a város terheit, hanem a tehetősebbek.
5. Ne maradjon gyermek az iskola falain kívül; a középiskola és szakoktatás lehetőségét megadni a szegénysorsú családok számára; példás művészi és kulturális intézmények felállítás.
6. Rehabilitációs segély nyújtása betegek, rokkantak és agok számára; gondoskodás az elhagyott ifjúságról; szociális segély nyújtása mindazoknak, akik közsegélyre vannak ráutalva.
7. A vallásos polgár szükségleteinek a kielégítése; a kölcsönös türelmesség légkörének a megteremtése a város életében.
8. A rozoga épületeket fokozatosan és módszeresen emberséges lakásokkal felcserélni.
9. Normális szolgáltatások a város tisztaságára és világítására terén; piszok és sötétség helyett — árnyas, füves kertek és parkok.
10. Állandó szigorú felügyelet Jeruzsálem építésének a tervezésében; örökös a város karaktere és formája fölött, ahogy az az ország fővárosához illik.

A program megvalósítása céljából a Mápáj mozgósítani fogja legjobb építő és végrehajtó erőit; mindent meg fog tenni, hogy biztosítsa a kormány segítségét, hogy a főváros a lehető legrövidebb időn belül talpraálljon.

A párt be fog vonni a város vezetésébe minden tényezőt, amely őszintén segítkezett akar nyújtani Jeruzsálem talpraállításához.

Szavazzatok Gerson Ágronra, a Mápáj polgármesterjelöltjére, aki hosszú-hosszú évek óta hűséges fia és polgára fővárosunknak.

olét s a városok-falvak ifjúságának színe-javát. A kormánynak délre kell irányítania egész finánciális erejét, szervezőképességét és az országfejlesztés valamennyi eszközét. Mit jelent az a szó, hogy „délre”? Paradox-szerűen hangzik, de én a „dél” fogalmába belefogalom az északi Gállit, amelyben ma nem élnek zsidók és ideiktatom Názáret városát is.

A biztonság után — gazdasági önállóság

Mi az, amit ezen a téren tehetünk, amit ezen a téren tennünk kell? Már említettem, hogy a honvédelmet tekintem a centrális problémának. De van még egy kérdés, amely nyomban a honvédelem után következik és ez gazdasági önállóságunk kérdése.

Ez a két dolog — államunk biztonsága és gazdasági önállóságunk — elképzelhetetlen azoknak a ha-

Harc Hildyért

Néhány hónappal ezelőtt még Hildy McCoy Ellis, egy négyéves szőke kislány éppoly boldogan játszott brooklynai házuk kertjében, mint minden más korabeli gyermek. Szülei Mr. és Mrs. Melvin Ellis félték gondjaikat és szeretettel vették körül. De most még a kislány is érzé, hogy valami nincs rendben. Anyja, látszólag minden ok nélkül, gyakran sírvafakad, apja pedig idegesen, lehajtott fővel jár-kel a ház körül.

Ha a törvény szava győz, Hildy hamarosan meg fogja tudni, miért változott a háza az aggodalom és a féltés otthonává. Mert a törvény azt mondja, hogy Hildy el kell venni szüleitől és egy árvaházba helyezendő. Hildy — aki egy katolikus lány törvénytelen gyermeke — a zsidó Ellis-ék fogadták örökbe és a Massachusettsi törvények értelmében „amikor csak lehetséges” az örökbeadandó gyermekeket ugyanazon vallású szülőknél kell elhelyezni.

Jogi bonyodalmak

Ellis-ék, akik gyermektelenek, Hildy 1951-ben, tíznapos korában adoptálták. Minden rendben is volt 1953-ig, amikor a gyermek természetes anyja, most Mrs. Marjorie McCoy Doherty, a norfolki törvényeszköz fordult azzal a kérelemmel, hogy leánya örökbeadandó iratait semmisítse meg. Dohertynek ugyan nem akarja magához venni

a gyermeket, csupán mint a törvényeseknek mondta, egy katolikus jótékonyági egyesület árvaházában akarja elhelyezni. Kijelentette, hogy az örökbeadás idején fogalma sem volt arról, hogy Ellis-ék zsidók. Dr. Herman Sands, aki az örökbeadási iratokat intézte, határozottan állítja, hogy Dohertyné tisztában volt ezzel, hogy Ellis-ék zsidók.

1953 szeptemberében James F. Reynolds, bíró megsemmisítette az örökbeadási végzést és elrendelte, hogy a kis Hildy vegyék el Ellis-éktől. Ez év elején a legfelsőbb törvényszék teljes tanácsa megerősítette az alsó bíróság ítéletét. Június 15-én Reynolds bíró rendeletet adott ki, mely szerint a gyermeket 48 órán belül át kell adni Ellis-éknek, akik időközben felajánlotta hogy Hildy-t a katolikus vallás fogja felnevelni, nem tett eleget a bírói rendelkezésnek. Ugyanakkor Ellis-ék a teljes idegösszeroppanás veszélye fenyeget, a kislánnyal együtt elbujdosott.

A vélemények megosztásának

A Hildy sorsa és jövője körüli vita két táborra szakította Boston és környéke. A katolikus közvéleményét Edward R. Morley, a gloucesteri kerületi törvényeszköz elnöke, ismert katolikus közéleti személyiség, vitába szállt a bírósági ítélettel. „Megdöbbenéssel kon-

statálom, hogy a törvényszék figyelmen kívül hagyta a lelki szenvedést, amelyet a kislányt sújtani fogja, ha elszakítják azokról, akik hozzá a legközelebb állnak és akiket mint igazi szülőket szeret...” De a „The Boston Pilot”, a környék hivatalos katolikus lapja támogatja a bíróság ítéletét és élesen bírálja Morleyt.

Az elmúlt héten Reynolds bíró végzést adott ki, melyben elrendeli Ellis-ék letartóztatását, mert nem tettek eleget a Hildy átadására vonatkozó rendelkezésnek. Mikor Ellis-ék kikézesítették a végzést, a következőket mondták: „Nem szeretem sem a hős, sem a mártír szerepét. De a gyermek érdekében mindenre hajlandó vagyok és ha börtönbe kell mennem, ez a legkevesebb, amit e kegyetlen törvény elleni tiltakozásul megtehetek.”

De a Hildy körüli jogi csatában az utolsó szó még nem hangzott el. Raymond S. Wilkins, főbíró, úgy határozott, hogy a Reynolds által kibocsátott végzés szabálytalan és két hetet adott az államügyésznek annak megindoklására, milyen jogi alapon akarják foganatosítani a letartóztatási parancsot. — „A letartóztatási parancsot megmáskították” — jelentette ki Ellis. De a kijelentés kissé korainak bizonyult. Pénteken Reynolds bíró egy heas corpus rendeletet bocsátott ki, amelyben ismét megparancsolja Ellis-éknek hogy adják át Hildy-t. De Ellis-ék és Hildy egyelőre nem találgatják sehol.

(Newsweek)

11.07 perc: Rendez-vous a halállal

1950 április 3-ának délutánján, Andrew Petrini és William Waterbury, a Reader's Digest két küldönce, elhagyták a lap irodáját, egy könnyű teherautóba szálltak, hogy meglegyék mindennapos útjukat a környékbeli Pleasantville, N.Y. bankba. Többször dollár készpénz volt náluk, továbbá mintegy 35 ezer dollárnyi be nem váltható csekk.

Amint a 117-es országúthoz közeledtek, egy fekete teherautó vágott eléjük és eltorlaszolta az utat. Az autóból három ember ugrott ki, akik revolvert rántottak és ráparancsoltak a küldöncökre, hogy szálljanak ki. Amint Petrini idegesen bándita a zárral, az egyik bandita agyonlőtte. Waterburyt a banditák Leocoplasttal az üléshez ragasztották, utána a zsákmánnyal megszöktek. Néhány órával később az elhagyott fekete teherautót megtalálták egy mellékúton.

Ettől a perctől kezdve a Reader's Digest gyilkosság rendőr-rutinává vált. A nyomozás kiderítette, hogy a teherautót New-York City-ben bérelték. Két hónappal később letartóztatták Harry Steint, Benny Dorfman, Calman Coopert és Nathan Wissnert. Mind a négy embernek priusza volt, de Harry Stein valóságos főnyereménynek bizonyult. Harry 1931-ben Vivian Gordon meggyilkolásának vádjával állott a törvényszék előtt. Vivian Gordon „madame” volt, aki annakidején „köpött” a rendőrségnek. Legnagyobb

meglepetésre az esküdtszék Steint felmentette.

De a Reader's Digest gyilkosság egészen más mese volt. Három vádlott bevalótt bűnösségét, a negyediknek, Dorfmannak pedig lehetőséget nyújtottak, hogy a gyilkosság vádja helyett emberölés büntetését ismerhesse be. Dorfman az államtanu lett, aki a tanuk padján Wissnert jelölte meg a gyilkosság elkövetésével. Az esküdtszék kétórás tanácskozás után mindhárom vádlottat előre megfontolt szánással elkövetett gyilkosság bűnében marasztalta el és elutasította a kegyelmi kérvény felterjesztését. Steint, Coopert és Wissnert a Sing-Sing fogház siralomházába küldték. A jogi-ringspil ekkor mozgásnak indult.

A trió ügyvédjei a kérvények és fellebbezések özőnével árasztották el a törvényeszközöket. Cooper azonnal elmezarra hivatkozott, a bíróságok azonban ezt elvetették. Cooper és Stein ezután az ítélet megsemmisítését kérvényezték azon az alapon, hogy a rendőrség erőszakkal csikarták ki belőlük vallomásukat. Ezt ugyancsak elutasították.

Oursletől, a Reader's Digest egyik munkatársától, aki az ügyel lapjában rendszeresen foglalkozott, az egyik védőügyvéd meg tudta, hogy a tárgyalás alkalmából a vádlottak mellett egy jiddisül beszélő rendőrbiztos állt, aki lehallgatta a vádlottaknak a jogi tanácsosaikkal folytatott jiddis nyelvű

megbeszéléseiket. Miután az a tény sérti a vádlottaknak az alkotmány által biztosított magánbeszélgetési jogát, már-már úgy látszott, hogy a triónak sikerül a per újrafelvételét kieszközölni. Az állami és federális törvényszékek az újrafelvétel mellett döntöttek, de a legfelsőbb bíróság elutasította a kérvényt.

A Reader's Digest gyilkosság kivégzését nyolc alkalommal halasztották el. A trió újabb és újabb ügyvédekkel bírt meg, akik minden lehető és lehetetlen jogi eszközt mozgattak meg klienseik érdekében.

A múlt héten úgy volt, hogy John M. Harlan főbíró engedélyezi a per újrafelvételét. De csütörtökön visszavonta az engedélyt. Pénteken Felix Frankfurter és Hugo Black főbírók előterjesztett utolsó fellebbezési kísérlet szintén eredménytelennek bizonyult. Mikor a végzést közzétették az elítéltekkel egyszerűen csak ennyit mondtak: „Köszönöm”.

Szombaton est 10 óra 30 perckor New-York állam helyettes kormányzója, George B. De Luca, visszautasította az utolsó percben benyújtott kegyelmi kérvényt. Ekkor négy év, hat hónap és 18 napi siralomházi tartózkodás után, est 11 óra 07 perc és 11.07 perc között a három embert a Sing-Sing fogház kivégző szobájában villamosszékre állították.

(Newsweek)

Adjátok a kormányrudat megbízható kezekbe — szavazzatok:

A választás: benułtság vagy hatalmas építkezési lendület

Írta: MOSE SÁRÉT

Választások előtt állunk. Újabb négyesztendősi periódusra választjuk meg Izráel törvényes kormányzatát. A nemzet sorsa most újra a szavazópolgárok kezében van.

Ez az időszak próbatétel a politikai pártok számára. Elsősorban bátorságból vizsgáznak le: van-e bátorságuk megmondani az igazat. Azonkívül hitből is levizsgáznak: hisznek a közönség képességében, hogy meg tudja különböztetni a valóságot a valótlanágtól.

Ebben a küzdelemben nem lehet görögüzzel elkápráztatni a nép szemét. Nem lehet a népet megsekkíteni bombasztikus, puffogó frázisokkal. Éppen a választások előestéjén kell kinyitni a szemét, hogy lássa a nehézségeket és a veszélyeket.

Az izráeli pártok három fajta szerint oszlanak meg: azok a pártok, amelyeknek semmi kúlatásuk arra, hogy résztvegyenek a kormányzatban. Ezek felelőtlenül agitálhatnak. Minden erejük abban rejlik, hogy romboló kritikát gyakorolnak és bombasztikus frázisokkal tömrik a közönséget.

A második fajta jelöltnek tekinti magát a hatalomban való társuláshoz, de semmiképpen sem számíthat döntő szerepre a kormányzatban. Ők tudják, — ha egyáltalán részt fognak venni a kormányzatban — csak kisebbségi trakcióként fognak ott résztvenni.

Kik ezek a pártok?

A Mápáj állami oktatást ígért — betartotta

A második Kneszethez szóló választási programjában a Mápáj a következőket ígerte:

„Izráel minden gyermeke állami oktatásban részesüljön”

A Mápáj betartotta ezt az ígéretét és ma Izráel összes gyermekei állami oktatást kapnak.

Az egyik — klácionistának nevezi magát. Ez az egyetlen párt, amely címében viseli a cionista jelzést és amelynek nincs cionista hagyománya. De szervezeti és mozgalmi hagyományai sincsenek. Ebből a pártból hiányzik a lendület, a készség, a nagy alkotások tüze. Ez a párt most kakukkfókokkal hengec, olyan eredményekkel, amelyeket nem ő ért el. Olyan eredményekkel, amelyeket éppen az ő ellenkezősük letörése révén értünk el. Ilyen például a német kártérítések ellenzése, az új gazdasági politika bevezetése, a sikun, az országfejlesztés és a legszűkebb rétegek foglalkoztatása.

A Mápáj és az Achud Háavodá szintén a pártok második fajtájához tartoznak: a nagy történelmi időkben, amikor a nemzet sorsa forgott kockán, amikor az idő az emberfeletti erőfeszítést parancsolta ránk — ez a két párt kibújt a nemzeti kötelesség teljesítése alól. Semmivel sem járultak hozzá Izráel állam alkotó gondolatához.

Es van egy harmadik fajta, de ebben csak egy párt van: az, amelyik tudja, hogy nélküle ebben az országban demokratikus alapokon kormányzat nem fog létrejönni. Ez a párt azt is tudja, hogy meg van a belső ereje és képessége ahhoz, hogy a kormányzatot viselje a felelősséget. Ez a párt a nép nagyobb részét egyesíti és tömöríti magában, mint bármelyik más párt. Ennek a pártnak több gyakorlata van a felelősség viselésében, mint bármelyik más pártnak. Ez a párt sokkal inkább bebizonyította rátermettségét, mint bármely más párt.

Miféleg Poaló Erec Jisráél, vagy röviden a Mápáj feljogosítva érzi magát, hogy ennek a nemzetnek a bizalmát kérje. Figyelmezteti az ország népét: ha a bizalom révén nem kapja meg a többséget, visszatérünk újra a kényszerkoalíció rendszeréhez. A Mápáj azt is bejelenti, ha megkapja a többséget, akkor sem fogja a hatalmat egymaga gyakorolni, hanem meg fogja hívni a kormányzatban való részvételre azokat, akik hajlandók lesznek kibővíteni a felelősség bázisát.

Erre az országra történelmi feladatok hárulnak. Ezért van szükségünk olyan vezetésre, amely nem hátrál meg és nem tér mellékkútra. Olyan kormány-

zatra van szükség, amely hiszi, hogy a demokrácia népünk életének alapja, amely gondoskodik a közzől, elsősorban pedig a dolgozó emberről, az új oléról.

Erfeszítésünk legjavát a klítára fogjuk összpontosítani. Az alijja létkérdés számunkra. Mi nem fogunk ezzel a fogalommal visszaélni.

Ma, a választások előestéjén is csak azt mondjuk, amikor a kormányzat rúdját kezünkbe fogjuk venni, továbbra is erőfeszítést fogunk követelni és a nagy nemzeti küldetés teljesítését. Azért lépünk fel ezzel a programmal, mert hiszünk népünk képességében, erejében; hiszünk, hogy fel tudja építeni jövőjét. Kerülni akarjuk a testvérharcot, nem akarjuk, hogy ebben a torzalkodásban drága érték morzsolódjanak szét.

A választás a kezetekben van, tőletek függ: választathatók a széthúzás és az összefogás között. A benułtság és a hatalmas építkezési lendület között. A lejtőn való csúszás és a felemelkedés között. Válaszszatok!

A kakas és a nap

Az utóbbi években lényeges javulás állott be Izráel gazdaságában. Megszilárdult a valuta, megállt a drágulási hullám, csökkent a behozatal és a kivitel közötti különbség. Ez abban az időben következett be, amíg a klácionisták a kormányzatban voltak és ezért azt állítják, hogy ami történt, az az ő érdemük.

Ez az érv tökéletesen hasonlít az ismert kakas-érvelésre: amikor ő kukorékol, felkel a nap...

A Mápáj népsikunt ígért — betartotta

A második Kneszethez szóló választási programjában a Mápáj többek között a következőket írta:

„A párt gondoskodni fog a népsikun-terv végrehajtásáról...”

Nos, ezt az ígéretet betartottuk. Az utóbbi négy évben a népsikun-akció keretében 15 ezer lakásegység épült, — az olésikunok 60 ezer lakásegységgel, a mezőgazdasági pontok 28 ezer lakásegységgel és különböző sikun-akciók 5 ezer egységével együtt összesen 120.000 lakás épült az országban.

Az egység, szilárdság és biztonság érdekében szavazzatok:

ECSETVONÁSOK

Jabotinsky portréjához

Halálának 15-ik évfordulója alkalmából
Írta: Sauber-Michájloviics Sándor

Tizenöt évvel ezelőtt, 1940 júliusában, mint derült égből a villám, úgy csapott le a jisivra Zeév-Vladimir Jabotinsky hirtelen halálának híre. A legmeggrázóbb nekrológ „Az eltört hegedű” címen a Dávárban jelent meg róla. Kétten is írták. Berl Katzenelson csak a nekrológ első felét írhatta meg, mert írás közben olyan sirögöcs fogta el, hogy nem bírta befejezni. Ezért Zalmán Sázár (akkor még Rubasov) végezte be a cikk megírását, ugyancsak könyvek között. Ennyire megrendítette Jabotinsky halálhíre — az ellenfeleit. Ezek után elképzelhetjük, hogy mit éreztek barátai, hívei és tisztelői. A jisivuban nem rendelték el hivatalos gyásznapot. Teljesen fölösleges volt. A szomorúság megszállta a szíveket. Mindenki érezte, hogy a zsidó nép legtehetségesebb és legodaadóbb fiát veszítette el.

Herzl tanításait Jabotinsky nemcsak lényegükben követte, hanem formájában is. Tudnunk kell ugyanis, hogy Herzl a vilnai, szionnik és kievi zsidókat nem csak az önálló zsidó állam eszméjével ragadtatta el, hanem nagyrészt imponáló külsejével és fejedelmi megjelenésével is. Herzl, mint igaz európai, nagy súlyt helyezett a formákra. Gondosan ügyelt arra, hogy előírászerű öltözetben jelenjen meg a közönség előtt. Addig a cionista szervezetben nemigen törődtek ezzel. Jabotinsky ebben is pontosan követte a profétát.

A húszas évek elején, amikor Jabotinsky Munkáson járt és az azóta Auschwitzban elpusztult dr. Spiegel Sándor alpolgármester házában szállt meg, naponta vasaltatta öltönyét. Nadrágja borotvaes és a cipője mindig tükörfényes volt. Előkelő modora és udvariassága szinte legendává vált cionista körökben. Jabotinsky ezzel is példát akart mutatni a hiányos nevelésű vidéki cionista ifjúságnak. Talán ez indította őt arra, hogy több, mint 30 évvel ezelőtt hébernyelvű illemtant adjon ki. Abban pontosan megírta, hogyan kell bemutatkozni, miként kell előírászerűen étkezni és megfelelően öltözködni. A kis kézikönyvet ábrákkal illusztrálta. Mikor ifjú cionista koromban lapozgattam benne, sokat tűnődtem a híres cionista vezéren, aki ilyen „csacsiságokkal” tölti drága idejét. Később jómagam is többször használtam a Jabotinsky illemtantjának, csak sajnos, a könyv javarészenek tartalmát rég elfelejtettem gyakorolni.

Mikor 1952-ben Abessziában jártam, először életben ettem makarónit. Belenyomtam a villát a vég nélküli makaróniba és pillanatokra zavarba jöttem. Váratlanul eszembe jutott Jabotinsky illemtantja és a makaróni étkezéséhez mellékelte ábra. Most már előírászerűen kezdtem egyik villával a másikkal göngyö-

lítani a híres olasz csótész-tát...

Jabotinsky sokmindent meg tudott bocsátani, csak a modortalanságot és az udvariasságot nem. Nőkkel szemben úgy viselkedett, mint egy középkori lovag. Sokat mosolyogtak rajta, mikor a „Doár Hájom” szerkesztőségében a teáthördő jémenita Ráchel asszonyt is gevertnek titulálta.

Kétségtelenül ez a magyarázata annak is, hogy gyűlölte a Keletet és rajongott a Nyugatért. Nagy nyelvtelenségével gyakran be akarta bizonyítani, hogy — ellentétben igen sok tudós véleményével — az arab és héber két különböző nyelv. A héber — mondotta — a Közelkelet nyelve, az arab pedig a sivatagé.

Nincs kizárva, hogy innen eredt az angol nép iránti tisztelete. Bár erős harcban állt az angolokkal, mégis nagyrabecsülte őket. Gentleman volt igaz-vérgig. Nem szerette az arabokat, többek között azért, mert lebecsülte a nőket. A Nyugat felvirágozását a nők iránti tiszteletnek minősítette. Életében három nőről írt, mint női fogalmának a mintképéről: az anyjáról, a felségéről és a nővéréről. Talán a nők iránti tiszteletből, akik nehezen bírköznek meg a héber betűkkel, a latin betűs írás bevezetéséért harcolt. Héber tanácsot adott ki latinbetűs átírással.

Mert Jabotinsky figyelme mindenre kiterjedt. Sokat dolgozott az első héberbetűs térképén. Sőt összevont nyelvtankönyvet is írt. Ugy vélte, hogy ezzel is hozzájárul a héber nyelv terjesztéséhez. Ismerte népét és mindent megtett nevelése érdekében is.

Mint Herzl, ő is a gálut likvidálásáért harcolt. 1936-ban Lengyelországban evakuációs tervet dolgozott ki, hogyan lehet a zsidókat Európából kivándoroltatni és vagyonukat megmenteni. Ő fogalmazta meg azt a világhírűvé vált tragikus jelzőt, hogy „ha mi nem likvidáljuk a gálutot, a gálut fog minket likvidálni.” Dr. Bäder képviselő meséli, hogy annakidején Jabotinsky őt bízta meg a terv részleteinek kidolgozásával. El is készítet egy úgynevezett 10 éves tervet. De amikor a tervet átadta, Jabotinsky jónak, de túl hosszú lejártnak tartotta.

— Dolgozza ki ugyanezt két éves időtartamra, mert attól félek, hogy elkésünk. Az idő ellenünk dolgozik, — mondotta.

— De Vladimir Jevgenyevics, — mondotta Bäder oroszul, — hogyan lehet két év alatt az emberek millióit megmozgatni?

— Pedig mozogni fognak — válaszolta Jabotinsky, — csak nem tudom, milyen irányban...

Politikai életében sok sikert és sok vereséget könyvelhetett el. A családások azonban csak megacélozták erejét. Külön utakon járó

természet volt. Az első világháború alatt, amikor a hivatalos cionista szervezet a semlegesség álláspontjára helyezkedett, ő minden gancsokodás ellenére, megszerve a Zsidó Légión, amely azután az angolok oldalán harcolt Palesztina felszabadításáért a török uralom alól.

A cionista kongresszusokon különvéleményeivel nem egyszer feltűnt. A kongresszusi delegátusok rendszerint élénken helyezték felszólalásainak, amikor azonban javaslatait szavazásra tették fel, a többség rendszerint ellene szavazott. Onnan ered az a híres szójátéka. „Ez a különbség a Stimmung (hangulat) és az Abstimmung (szavazás) között...”

Már egészen fiatal korában nagy írói és újságírói sikerei voltak. Maxim Gorkij a modern orosz irodalom reményességének tekintette. Szűk baráti körben gyakran beszélt irodalmi terveiről, melyek sohasem valósultak meg.

Ötven évvel ezelőtt megalapította Péterváron a híres „Rásvjvet” című cionista hetilapot, melynek munkatársai a cionista intellektuális ifjabbok rekrutálódtak. Amit a nagy orosz lapoknál kerestek, azt a „Rásvjvetre” ráfizette. Mint Herzl, ő is nem egyszer vitte sajtókezüleg a lapokat a postára.

A Rásvjvet korában történt, hogy a most Tel-Avivban élő Gepstein mérnök, a lap egyik munkatársa, kéziratot adott át neki, melyet heteken át nem közölt. Mikor Gepstein megkérdezte, mi a véleménye a cikkről, Jabotinsky azt mondotta:

— A cikk alapfogalata ragyogó, de a fogalmazása nehézkes. Minek ez a sok hosszú összetett- és körmondat. Próbáljon írni egyszerűbben. Például úgy, mint Csehov...

Ez a bemonadás még ma is járja a héber lapok szerkesztőségében. Mikor azt kérdik a szerkesztőtől, hogyan tetszik a cikk, csak annyit mond: Gepstein... Ha a cikk tetszik, akkor a válasz: Csehov...

Nagy politikai elfoglaltsága dacára, Jabotinsky irodalmi munkáját sem hanyagolta el teljesen. Néhány értékes kulcsregénygel gazdagította a héber irodalmat, Dante, Byron és Poe fordításai pedig a héber irodalom remekei közé tartoznak. Jabotinsky olyan kivételes nyelvtelenség volt, hogy ugyanezeket a verseket olasz, német, francia és orosz nyelvre is lefordította mesteri tökéletességgel.

Általában a vasúti fülkében és a szállodák szobájában dolgozott. Nehezen írt, mert nagy tiszteletben tartotta a nyomatot betűt. Kézírataiban sok volt a törés és belejavítás. Valósággal cizellálta írásait. Bár a kor egyik legnagyobb szónokai közé tartozott, beszédei szöveg szerint előre betanulta, sőt minden kézmozdulatot és szónoki trükköt is begyakorolt, mielőtt a közönség elé lépett.

Jellemző Jabotinsky mentalitására, hogy hosszú, több évtizedes közéleti és közírói pályáján sohase sértegte meg ellenfeleit. Pedig gyakran bántották, sértegették, rágalmazták és nem kimélték még a kódobálástól sem. Ő azonban felülemelkedett ezen az apró emberi gyarlóságokon.

A választópolgárhoz!

A Progresszív Párt hívó szóval fordul Izrael polgárhoz, hogy növelje a párt erejét és szavazatával segítse hozzá, hogy az a kevesek és kiválasztottak pártjából hűséges hívek tömegének a pártjává legyen.

Hogyan érhetjük el ezt a célt?
Ha nem egnedjük magunkat megfélemlíteni, sem pedig szép szavakkal félrevezetni;

Ha őrizkedünk a történelem meghamisításától, ha nem igyekszünk a nemzet győzelmét és minden eredményét a magunk számlájára írni és minden kudarcot az ellenpárt bűnéül felelni;

Ha nem hatalmas adminisztrációval felépített mammut-intézmények és üzemek létesítésében éljük ki magunkat, amelyek a munkás függetlensége számára állandó fenyegetettséget jelentenek és amelyek minden önálló kezdeményezést és a gazdasági életnek a szabad fejlődését akadályozzák meg.

Ha nem futunk különféle pártpolitikai klikk-alakulatok után, nem engedjük magunkat rábeszélni a politikai pártokat megfojtani akaró bizonyos százaléki cenzusnak a bevezetésére, sem pedig kerület szerinti választási kombinációra, — amelyeknek egyedüli célja, hogy biztosítsa a kisebbség uralmát a többség felett.

Mindezeket átengedjük a Májú küssé előregedett és nyikorgó politikai kordójának, amelyen a hatalomnak gátolás nélküli áhítózi ülnek.

Mi a választások előtti napokban sem akarunk a jóindulatú és becsületes választópolgárokra azzal hatni, hogy jobbra- és balra felelőtlen ígéretekkel tegyünk.

Ugyanakkor nem vagyunk hajlandók különféle magánkézből lévő kartelleknek és trösztöknek a védelmére kelni, amelyek a különféle hisztadrúti üzemekkel való szövetségük révén a kisembernek, a fogyasztónak és a kisiparosnak az egzisztenciáját és kegyerét fenyegetik és teszik tönkre nagyon sok esetben.

A szavazók támogatásáért nem vagyunk hajlandók behozatali engedélyeket osztogatni, miközben — mint azt egy bizonyos párt cselekszi, — a hivatalnokai kar depolitizációjának szükségét hirdetik nagy hangon.

Nem cselekszünk annak a politikai pártnak a mintájára, amely élesen ellenzte az országfejlesztési büdzsét, a németországi kártérítést és a chaluki telepítést, — de most azzal dicsekszik, hogy az ő érdeme az élelmiszeradagolás és a torban állás megszűnése!

Nem szaladunk miniszteri tárcák után, sem pedig magas állások után hű fegyverhordozóink számára;

Sohasem fogjuk felrugni a kollektív kormányzati felelősségnek az elvét, ellenzéki gyalázkodások és választási manőverek miatt.

Ezeket az eszközöket a minden elgondolás és program nélküli, gondolatokban szegény politikai pártoknak engedjük át. Akik sok gondot fordítanak a kevesek érdekeinek a megvédésére, de a tömegek gondja nem az övék. Azoknak, akik magukat „klálcionistáknak” nevezik.

TOVÁBBI UTUNKON AZZAL A BIZTOS TUDATTAL ELETVE HALADUNK, HOGY EGY NAGY NEMZETI POLITIKAI PÁRTTÁ FEJLŐDÜNK, AMELY CELUNKAT A KÖVETKEZŐ ALAPELVÉK SEGÍTSÉGEVEL ÉRJÜK EL:

- Korlátlan hűség a néppel, a cionizmussal és Izrael államával szemben.
- Állandó kitartó küzdelem a polgár szabadságáért és olyan alaptörvénynek a meghozataláért, amely hathatósan veszi védelmébe a polgárt és a demokrácia alapelveit.
- Az egyenlő teherviselés elve alapján hozzá akarunk járulni az új olé-tömegek kenyérhez juttatásához, vállalva akarunk küzdeni az ország építésében, rejtett kincseinek feltárásában, gazdasági életének a megalapozásában, a pusztaságok termővé tételében, határainak megvédésében és a teremtő hasznos tőkének az országba való beáramlásában.
- Az egyenlő jogok és kötelességek elvének a hangoztatásával, az egyéni érdekeknek, az összesség érdekei alá rendelésével,
- a munkástömegek történelmi érdemeinek az elismerésével,
- az olé-tömegek és a széles néprétegek érdekeinek szemelőttartásával, hogy ezen tömegeket minél előbb az ország alkotó életébe kapcsoljuk be és ne engedjük át őket a rájuk leselkedő jobb- és baloldali demagógiának.
- A magántőke, magángazdálkodás és minden kezdeményezésnek és alkotó kedvnek az ösztönzésével és megbeesülésével.
- Harcunkkal a dolgozó intelligencia és minden szakmabeli munkás béreinek és életfeltételeinek a javításáért.
- Harcunkkal az állami munkaközvetítő és államosított egészségügyi szolgálat felállításáért.
- Harcunkkal az elavult házasságjog ellen, amely ellentétben áll egy haladó szellemű állam alapelveivel.
- Küzdelmünkkel a minden országból jövő tömegalijáért, az alijátömegek produktivizálásáért, szellemi beilleszkedéséért és hű fegyvertárunknak, a Cionista Világszervezetnek a megerősítéséért.
- Küzdelmünkkel az izraeli haderő megerősítéséért, ütőerejének a növeléséért.
- Harcunkkal a politikai protekcionizmus és a korrupció ellen.

EZEKNEK A ZELVEKNEK ÉS KÖVETELÉSEKNEK A HANGOZTATÁSÁVAL FORDUL A PROGRESSZIV PÁRT AZ ORSZÁG POLGÁRAHOZ, UJ OLEKHOZ, RÉGIEKHEZ ÉS AZ IFJUSÁGI TÖMEGEKHEZ: AJÁNDEROZZAK MEG BIZALMUKKAL PÁRTUNKAT.

ÉS A TÖMEGEK HITEVEL ÉS EREJENEK SEGÍTSÉGEVEL — NAGGYÁ LESZÜNK!

A progresszív Párt szava

Emlékszem, hogy a húszas évek közepén Pozsonyban arra kért, nézzem át számba a világ minden tájáról érkező zsidó lapokat és jelöljem meg a rávonatkozó cikkeket. Carlton szállóbeli szobájába elvittem a nagy újságsomót és egyenként átadtam neki. Mielőtt kezbevette, megkérdezte: Pro? Ha azt mondtam, igen, végigolvasta. Ha azt mondtam, nem, csak annyit jegyzett meg: „Nem érdekes”. Eldobta magától a lapot és át sem olvasta a tudósítást.

Nem is volt ráérő ideje mindent elolvasnia. Ő volt a bolygó zsidó prototípusa, aki hontalanul járta a világot. Az „útlevél” négy mé-

ter hosszú volt, mert miután az angolok Palesztinából kiutasították és állam-polgárságát megsemmisítették, a Népszövetség által hontalanok részére kiadott úgynevezett Nansen-útlevéllel utazott, amely egyszerű nyomtatott ív papírból állott és úgy hosszabbították meg, hogy mindig újabb üres ívet ragasztottak hozzá. Az idők folyamán a sok vizumoztatás miatt az útlevél négy méter hosszú lett.

Jabotinsky állandóan úton volt. Az életét, mint mondták, vasúti fülkékben és szállodai szobákban élte végig. A halál sem ágyban találta rá. Tizenöt évvel ezelőtt az amerikai Bétár nyári tá-

borában járt és miközben seregszemlét tartott, szívóhoz kapott és összeesett. Amikor a newyorki Nordaustemetőben eltemették, a világ zsidóságát olyan gyászborította el, mint annakidején Herzl váratlan halálhíre.

Halála előtt öt évvel írt végrendeletében meghagyta, hogy hamvait csak az önálló zsidó állam elnökének utasítására szállítsák át a Szentföldre. A zsidó állam, amelyért Jabotinsky harcolt, élt és meghalt, megvalósult, de utolsó kívánsága még teljesítésre vár...

HERZLIA és vidéke FIGYELEM!
Herzlia „A” és „B” körzetében a községi választások listavezetői magyarszámazásuk:
Dr. CHAJIM RESHEF
CVI WOLF
Dr. J. VALENTIN
Szavazatok rájuk pártkülönbség nélkül, mert ők is pártkülönbség nélkül fogják érdekeiket képviselni.
A PROGRESSZIV PÁRT
MAGYAR TAGOZATA,
HERZLIA.

Ultravilágsajtó?

A generális lép a porondról

Tizenöt évvel a londoni rádióban elhangzott első drámai szövege után, de Gaulle tábornok lépett a politikai porondról. A múlt héten rendezett sajtókonferencián kijelentette, hogy „nincs többé szándékában résztvenni a közügyek vezetésében.” A tábornok a szókötő csendes keserűséggel beszélt; hangja a keresztes vezéré volt, akit cserbenhagytak csapatai; az üdvözlő, akinek nem adatott meg, hogy elvégezze megváltó munkáját. Búcsúvétel előtt megismételte ismert diagnózisát: hogy mindebből forrása a végrehajtó hatalom gyengeségében rejlik. Franciaország, mondja helyesen, nem engedheti többé meg magának a gyenge kormányzat fényűzését, ami nemcsak belső bajainak de az indoknai katasztrófának is okozója. Ugyancsak erre vezethető vissza az északafrikai politika hiánya és az, hogy Franciaország képtelen betölteni döntőbírói és békéltető hivatását Európában. A tábornok előtt még ma sem kétséges, hogy az ő hivatása volt Franciaország nagyságának helyreállítása, de elismeri, hogy

erősítési megtörték az „ancien régime” ellenállását. Miután a világháború végén az első vezérszereplési kísérlete kudarcot vallott és lemondott az ideiglenes kormány vezetéséről, — egy második hatalomrajutási kísérletet tett a Rassemblement du Peuple Français élén, amely mozgalom a negyvenes évek végén végigsperg az országon. De négy, vagy öt évvel ezelőtt a hangulat ellene fordult,

és a múltbeli búcsúbeszede egyben a RPF sirlíráta is volt. A generális kijelentette, hogy egykori követőinek parlamenti hőstételle sem érdeklik többé. Remélte — és szavai sokak szívében keltettek visszhangot, — hogy nem lesz szűkség az 1940-es katasztrófa megismétlődésére ahhoz, hogy Franciaország felbredjen szenderegéséből. Az ő, saját készítményű igazgatószert nem fogadták el; ighát a generális visszavonul, hogy a történetíró mesterségének szentelje magát. (The Economist)

Nyugtalanság Kinában

Miközben Kína mesterei a propaganda dobverése és a statisztikák tüzijátéka közepe a héten bejelentették az első ötéves terv revízióját — baljóslatu figyelmeztetések érkeznek az ország egyes pontjairól, amelyek a rendkívül szigorúan vett „céna” rendszer által okozott nyugtalanságról számolnak be. Hogy elérke-e az 1957-re kitűzött célpontokat — beleértve a széntermelés megkettőzését és az acétermelés megháromszorozását, — az végső fokon azon múlik, milyen mérték-

ben lesznek képesek élelmiszer-többletet kiereszkölni a parasztoktól. A kivett kvóták emberfeletti erőfeszítéseket rónak a parasztságra, melynek körében, a kényszerű nélkülözések folytán, a türelmetlenség jelei mutatkoznak.

A helyzet különösen a déli tartományokban súlyos, ahol egyes helyeken összeveszések kerültek a sor. Kwantungban, ahol az elmúlt három-négy hónapban többszöri zavargásokról érkeztek jelentések, a Nemzeti Nép-kongresszus kiküldött vizsgálóbizottsága „igen komoly helyzetről” számol be. A jelentés a termék szabotálásáról, a mezőgazdasági számszámok megromlásáról közöl adatokat, míg egy katonai újság egy állítólagos lázadás letöréséről beszél. — „Bűnöző bandák” állítólag óriási mennyiségű árut lopnak el egy állami gyárból és az áldozatok névsora után ítéve, a környék nagyobb szabású összecsapásoknak lehetett a színhelye. Ugyancsak nyugtalanságról számolnak be a szomszédos tartományokból, főleg Fukienből, amely Formózával szemben terül el és ahová ügylátszik nacionalista ügynökök szivárogtak be. Sőt még a távoli Szeni szigeten — ahová a külső beavatkozás aligha juthat el — 52 személyt végeztek ki és 450 személyt küldtek börtönbe a legutóbbi zavargások következtében.

Az elégedetlenkedés egyáltalán nem meglepő. A fenti tartományok rendszeresen szenvednek a szárazságtól. Figyelemreméltó, hogy a kvantungi zavargásokról szóló pekingi jelentés ezúttal meg sem kísérel, hogy a „Csang Kai Sek ügynökeit” okolja a zavargásokért, hanem egyszerűen ellenforradalmi elemekről beszél, és a helyi pártkereteket vádolja hanyagsággal. Az elégedetlenség úgy látszik elérte a párt egyes rétegeit is. Miközben délen továbbra is tart a szárazság, Középkinában a múltévi katasztrófális áradások megismétlődésétől félnék. Mao Ce Tung gazdasági szakértői aggodalommal néznek a jövő elé, mert kérdéses, hogy Kína gazdasági alapzata elég erős-e, hogy egyidőben ellenálljon úgy az elemeknek, mint annak a mesterséges nyomásnak, amelyet a revízió alá vett első ötéves terv gyakorolnak. (The Economist)

Építész

A párizsi tavaszi mintavásáron kiállították a legújabb találmányokat. A különféle egér- és patkányfogók, valamint csodakészletek mellett, különösen nagy sikere van a felújható gumigittárnak és az emeletes cipőhúzóknak. Az utóbbinak az az előnye, hogy nem kell lehajolni, ha az ember fel akarja húzni a cipőjét. (Le Monde, Paris)

A vidéki párttitkár a fel szabadulási évfordulón odaszól a feleségének: — Ma tíz éve, hogy megkezdődött a kommunista uralom. Ne öljük le az egyik bikát? — Miért?... szegény állat igazán nem tehet róla... (Borsszem Jankó)

A 77 éves korában teljes visszavonultságban élő Upton Sinclair cikket írt az amerikai írók alkoholizmusáról ami véleménye szerint legalább tizenöt évvel rövidíti meg az amerikai írók életét, a más foglalkozást üző amerikaiakhoz viszonyítva. Az alkoholizmus okozza azt is, hogy az amerikai írók

öngyilkossági arányszáma is tízszer akkora, mint az egyéb lakosságé. Sinclair elmondta még, hogy egy nagy művében, melyen egész életét át dolgozik, megírja ötven tragikus sorsú író életregényét. (The Literary Digest)

Esős időben érkezett meg a színtársulat a községbe. Az előadás kezdetén már mennydörgött, villámlott, zuhogott az eső. A harmadik felvonásban a színpadon a szövegkönyv szerint az egyik színész elkiáltotta magát: — Hogy csapjon bele a mennykő az ilyen házba! — Ebben a pillanatban villám

lott, hatalmasat dörögött az ég, kialudt a villany. A dermesztő néma csendet egy bácsika törte meg: — Látja, látja, nem jó falrafesteni az ördögöt, mert megjelenik. Most aztán süsse meg! (Ludas Matyi)

Pesten pszichológiai előadást tart a tanár. Az embereknek különböző helyzetekben való viselkedését magyarázza. — Egy ember, aki vita közben enged, ha tudja, hogy nincs igaza, az bölcs. De aki akkor enged, amikor igaza van... — Az párttag kiáltja valaki a hátsó padokból. (Borsszem Jankó)

Küldjön vámmentes IKKA-csomagot Magyarországra

A július 8-ig megrendelt csomagok (6. csoport) már kiosztás alatt állnak Budapesten.

KÉRJE, UJ, BŐVITETT ARJEGYZÉKUNKET A MEGRENDELŐHELYEKEN:

JERUSALEMEN: WEISS bórondus (Vajda Mose) Sion Utca Málka (Princess Mary)-u. 15., d. u. 4-6.

TEL-AVIVBAN: „O B I G I N A L” FÉKILÜZLET. Merkás BAAE Meléché 3. sz. (6-os, 12-as autóbusszal szemben) délelőtt 10-12 és délután 5-7 óra között.

HAIFAN: GERZALAY KLARI költésnőkönyvtárban, Norda-utca 21 szám.

vagy levél útján: Eng. G. KEMENY, JAFFA, POB. 3118.

„IKKA” AZ EGYEDÜLI VAMMENTES csomagküldési lehetőség Magyarországra.

12 Uj Kelet 1955 VII 22

PROGRESSZIV PÁRT
HAOVÉD HACIONI
Magyarajku tagozat

BACRA

MA pénteken (jul. 22.) este 8.30 órakor

dr. Gonda László előadása.

Beér-sevaiak!

Három nap múlva döntenek kell!

Akarjátok-e, hogy egy magyarajku végre bekerüljön a városi tanácsba?

Akarjátok-e, hogy egy magyarajku se legyen munka nélkül a városban?

Akarjátok-e, hogy végre mi is résztvegyünk a város vezetésében?

Akarjátok-e, hogy a városi tanácsban olyan is legyen, aki nyelveteket beszél?

Akarjátok-e, hogy ti is otthon éreztek magatokat ebben a városban?

Igen!
tehát — bármilyen párthoz is tartozál egyébként — a

Szavazz a független magyarajku listára

Ezúton is meghívunk mindenkit a f. hó 24-én, vasárnap este 7/9 órakor az „Arava” kávéházban tartandó, táncos egybekötött

műsoros estre

Előadó:
Dr. Weiss Oszkár
a Hitachdut Oléj Hungária országos elnöke.

A művészi részben:
WERNER GEZA ES FARAGO SANDOR.

Műsor után tánc.
Belépés díjtalan.

Hossz a képpiacon

A nemzetközi képpiacon soha nem látott kereslet nyilvánul meg a francia impresszionisták, Picasso, Matisse, Dufy és Chagall korai művei iránt. A hossz kövételül a második világháború után kezdődött és azóta rendületlenül tart. Rekordnapja 1952 május 14-én a híres Gabriel Cognac gyűjtemény egy párisi képcsarnokban rendezett árverése volt, amely összesen 305 millió frank (871.428 dollár) bevételt eredményezett. Az elmúlt hónapokban az árak további emelkedő tendenciát mutattak és a képcsarnokokban a szakértők fejcsóválva teszik fel a kérdést: meddig még?

A Charpentier galérián egy közepes Monet több, mint 4000 dollárt hozott; ugyancsak ennyit ért el egy Renoir portré, amely korántsem mestermű és értékesége az, hogy egy kör alakú fehér kölemezre van festve. Egy Rouault tájkép felett 5700 dollárnál ütötték le a kalapácsot, Utrillonak egy koral Montmartre lát-képe 5300 dollárért ment el, míg Pierre Bonnard egy „Csendélet virágokkal” művét 5700 dollárról percek alatt 14.000 dollárra verték fel. Egy picci kis Chagall 1700 dollárt hozott.

Erős a kereslet a 18-ik századbeli francia festmények, továbbá régi és modern olasz mesterek iránt. A korai fauve és impresszionista festmények iránti nagy érdeklődést a kereskedők egyszerűen azzal magyarázzák, hogy e korszak idõtartama aránylag rövid volt. „Több, mint 100 gyűjtő szerepel várakozó listáinkon, akik hajlandók 45 —85.000 dollárt fizetni egy elsőrendű fauve, vagy impresszionista festményért”, — mondotta egy párisi képrekereskedő.

Az impresszionista festmények iránti lelkesedés korántsem szorítkozik az árverési termekre. Sikerült okát Francols Mauriac kritikus az elmúlt idők iránti nosztalgikus vágyakozásban látja. De a párisi Orangerie múzeum kurátora, ahol nem régg kiállították az amerikai gyűjtők kezében lévő 19. századbeli mesterműveket (a tárlatot átlag napi 2500 látogató tekintette meg) — sokkal egyszerűbb magyarázattal szolgál: „Az emberek szeretik azokat a képeket, amelyeket megértnek.” (Time)

A Hitachdut Oléj Hungária közleményei:

FELHÍVÁS
A MAGYAR JISUV TAGJAIHOZ

A Gross Elzezer és dr. Szabó Ödön tanárok szerkesztésében a magyar jisuv több prominens tagjának részvételével a nagy héber-magyar és magyar-héber szó-tár elkészült, már nyomdában szedés alatt van és rövidesen megjelenik.

A szó-tár a legmodernebb rendszer szerint készült és összefogja az újfélelét, új héber nyelv minden fogalmát és kifejezését. Fejlődőállást nyújt az izraeli földrajzi helyekről és nevekéről. Nélkülözhetetlen mindenkinek, aki az új héber nyelvben akarja tökéletesíteni magát. — A héber-magyar szó-tár körülbelül harmincezer héber szó és fogalmat tartalmaz. A napokban készülnek az előjegyzés feltételeit és helyét.

RISON LECION

Július 23-án, szombaton tenestet rendezünk a Rotschild 52 szám alatti klubhelyiségünk kertjében. Elsőrendű buffétól gondoskodunk. Kérjük a chávérok minél számban megjelenését. Vendégeket szívesen látunk.

Rádió

Az izraeli rádió...
p órák este 9 órakor: Hírek.
Sajátosremek: s z o m b a t este 9 órakor: Hírek. — Hétfélel krónika. Az adások a 407 és 408 m. kötépe, a 33.3 és 43.8 m. rövidhullámhosszon hallhatóak.

PÉNTEK

6: A halfal rádió adása, 6.30: Máj tova, 6.35: torna, 6.45: zenés óra, 7: Hírek, 7.15: hanglencse, 12: déli zene, — 12.30: katonazenekarok, 12.50: a Kórház kivándorlások, 13.30: hírek, 13.45: hanglencse, 14: kabbalát sabbát műsor, 16.30: ifjúsági műsor, 17: Klasszikus zene kivándorlások, 18: Saint-Saens: Prelude és Rondo Capriccioso hegedűre és zenekar kísérettel, Jascha Heifetz előadásában; — Csajkovszki: „Pathtique” szimfónia, — 18: hírek, 18.15: hírek könnyű héber nyelven, 19.30: Régi és új dalok, — 20.30: hírek, — 20.45: Dvorzák: Szeread (d-moll); Mozart: hegedűverseny (a-dur); — Schubert: 4. sz. szimfónia; — 22.30: a Kól Jisraél könyvtáza hangversenye, 23: hírszövegezés.

Fürhasomas műsor
pétek és szombat

H í r e k: angol 13.45, 22.15; francia 14, 18.30; júdás 19: román 20.45 és magyar 21 órakor.

A hadsereg rádiója:
18.40: Rossini: „Wilhelm Tell” nyitány; Beethoven: hegedűverseny (a-dur); Jascha Heifetz előadásában, — 19.40: Puccini: részletek „Tosca” c. operájából, — 21.19: tánczene.

Júdis műsor:
19.15: Péntekesti dalok, 19.19: Szidrá és Háftór 19.24: politikai beszámoló, — 19.34: péntekesti gyertyafényei, 19.55: a hét legfontosabb eseményeiről.

SZOMBAT

7.30: Adon olám és hanglencse, 8.30: hírek, 8.40: izraeli dalok, 9: szombat délelőtti hangverseny Mozart és Bocherini műveiből, 9.45: operett- és filmzene, 10.45: Beethoven művei: „Coriolan” nyitány, VII. sz. szimfónia, 11.30: „A függöny felgördül” — Anatol France „Carneval” c. színműve, 12.15: könnyű zene, 12.30: héber dalok, 13: színház- és filmzene, 13.30: hírek, 13.45: cházán-dalok, 15: modern zene, — 15.40: szórakoztató zene, 16.30: operavetemény (Donizetti: „Luisa de Lammormore” I. felvonás), 18: hírek, — 18.15: hírek könnyű héber nyelven, 19.35: néptánok, 19.50: kérdés-feleletek, 20.15: T’-nách-részletek (Példabeszédek 23-24.), 20.30: hírek, 20.50: Meláve malka műsor, 21.20: El. Bloch: hegedűverseny, Szigeti József előadásában, 22.40: néptánok, 23: hírszövegezés, 23.05: tánczene, 24: Hatikva.

A hadsereg rádiója:
18.35: Kedvelt dalok, 19: zenei egyveleg, 19.30: zenei mozaik, — 20: jazz-zene, 21: tánczene.

Júdis műsor:
19.15: Sávuá tov, 19.19: az elmúlt hét eseményeiről, 19.29: Zev Tabotinsky megemlékezése, halálának 15 éves évfordulója alkalmából, 19.30: a jövő hét naptára, — 19.44: cházán-dalok.

HABIMAH

Tel-Aviv, július 23., szombat

A HODITOK
Emek-Chéfer,
július 23., szombat
LEAR KIRALY

O H E L

Tel-Aviv, július 23., szombat

TUDTAK, MIT AKARNAK

PASZTOR BELA társulata és **GATI DEZSO** BEMUTATJAK

ANDRE ROVSSIN VILÁGHÍRŰ VIGJATEKAT:

A kis kunyhó

Főszereplők: SCHÖNWIESE SUSANNE, SEBOR JANOS, PASZTOR BELA, GATI IMRE.

Premier-előadások:

Aug. 1. HÉTFŐ ESTE 8.45 ÓRAKOR **Tel-Aviv**

Aug. 4. CSÜTÖRTÖK ESTE 9-KOR **Haifa**

Aug. 6. SZOMBAT ESTE 8.40-KOR **Jeruzsálem**

ZOA, az Amerikai cionista ház szabadterti színpadán.

ORAH MOZI léghűtéses termében.

YMCA hűtött termében

Jegyek Tel-Avivban: Rococo-Kanaf; Rámát-Gánban: Rechnitz; Haifán: Grünbergernél, Shapira-u. 13. sz.; Jeruzsálemben: Kahane, Zion-köz.

A PER

Irta: Kishont Ferenc

„Akár a korszó esik a köre, akár a kö a korszóra — mindig a korszó török el.”

Kishont Ferenc alábbi írása a Máárviban is megjelent.

Gyors léptekkel tartottam a bíróság épülete felé. Köröskörül a falakon egymás hegyén-hátán a plakátok, amelyek eltértek tevékenységemet a zsidó nép nevében: „Le E. Nosikkal, a hidegvérű gyilkossal! Szavazz a Gimmel listára!” — kiabálták a nagy betűk. — „Küzdj a nosikizmus ellen — szavazz Nunra!” A bíróság épületének falára felmázolták szurokkal az ismert jelszót: „Nosik, takarodj! A harcok ivrit ifjúság.” A járőrelők egyrésze felismert és megrökönyödve bámult felém. A mamák odasúgták gyermekeik fülébe: „Látod, ott megy Nosik!” Lesütöttem szememet és gyorsan befordultam a bíróság épületébe.

*

A tárgyalás kezdetén a bíró utasítást adott, hogy olvassák fel még egyszer a vád alapját képező hírhedt körlevelet: „Szeretett magyarországi hitestestvéreim — olvasta az ügyész Jechezkel Goldstein röpiratát — csatornák förtelmes büze facsarja orromat, amikor felteszem a döbbenetes kérdést: mikor tapossák már el Efraim Nosikot, az emberiség szennyjét, szeretteink gyilkosát? Nosik a sötét gonosztevő a mentőbizottság elnöke volt és mint ilyen módjában állt volna a náccikkal tárgyalni, de a nyomorult kibújt kötelességének teljesítése alól és öibetett kézzel nézte a halálgagyonok hosszú sorát... Csak egy minden emberi mivoltából kivetkőzött fenevad volt képes tétlenül állni... Az egész nemzeték átka hull a fejére... Bíróság előtt kell felelnie szörnyű bűnéért...”

A közönség megrendülten hallgatta a súlyos vádak. Jechezkel Goldstein ügyvédje megkezdte kihallgatásomat:

— Rövid leszek, Nosik — mondotta — Goldstein úr az a vádolja magát, hogy a náccik felajánlották a mentőbizottságnak a tárgyalásokat a magyar zsidóság megmentése ügyében, de miután maga bűnös módon vonakodott tárgyalni a németekkel és megorganizált mentőakció helyett, megelégedett meddő vészírvek terjesztésével — közzvetve halálát okozta Goldstein úr magyarországi hozzátartozóinak és a többi százezreknek, akiket talán meg lehetett volna váltani a náccik karmaiból! Efraim Nosik! Miért búj ki a németekkel való tárgyalások alól?!

— Nem búj ki — feleltem — egyszerűen nem akarom a náccikkal kollaborálni.

— Tárgyalás még nem kollaborálás.

— Nehéz meghatározni, hol van a határvonal. Attól tartottam, hogy a náccik idővel felhasználhatnák zsidó testvéreim ellen...

— Szóval félt, Nosik! Ebben az esetben miért nem nyújtotta be lemondását és miért nem adta át a helyét több felelősségérzettel rendelkező egyennek?

— Nem is gondoltam erre. Abban az időben meggyőződésem volt, hogy minden olyan zsidó, aki a náccikkal egy asztalhoz ül le, vét az erkölcs törvényei ellen.

— Ember! — tört ki az ügyvéd. — Százezrek életéről volt szó és maga most „elvekről” beszél?!

Felháborodás hulláma öntötte el a közönséget. „Szegény apám élete többet ér a szememben, mint a maga összes szép szavai!” — kiabálta egy fiatal ember a karzatról. A bíró csendet kért. Az ügyvéd folytatta a tényállás ismertetését: A Gestapo főhadiszállása összeköttetésbe lépett a budapesti mentőbizottsággal és felajánlott 100 magyar zsidót minden egyes új teherautó ellenében. Tízezer teherautóval meg lehetett volna menteni a magyar zsidóságot: — fejezte be az ügyvéd vádló szavát — ha Efraim Nosik nem utasította volna el a közvetlen tárgyalásokat bűnös makacssággal. Nosik azonban a németekkel való megegyezés keresése helyett pánikhíreket terjesztett a biztcs végéről és jöllehet ezek a hírek sajnos igaznak bizonyultak, az akkori adott körülmények között csak fokozták a zűrzavart és lehetetlenné tették a németekkel való tárgyalások folytatását...

— Könnyű most beszélni — törtem ki — de aki a németekkel együttműködik, az eladja a lelkét a sátánnak...

— Frázisok nem segítenek magán, Nosik — szorított a falhoz az ügyvéd. — Még a Sátánnal is tárgyalni kell, hogy zsidó életet mentünk!

— Nem lehet a náccikkal tárgyalni, anélkül, hogy ki ne szolgálnánk őket...

— Az Isten szerelméért! — tört ki újból az ügyvéd. — Vajjon első ízben voltunk ilyen helyzetben? Hiszen a gósz galuti történelmünk nem egyéb, mint tárgyalásoknak láncolata a földesurakkal, a császárokkal, a pápákkal, Izrael legádázabb ellenségeivel, hogy pénzzel, képmutatással és kétes szolgáltatásokkal a pusztá létezésünk jogát csikarjuk ki tőlük! Mi maradt volna meg a galutból, ha vezetőik úgy viselkedtek volna, mint maga? Azok a vezetők nem riadtak vissza a tárgyalásban rejlő veszedelmektől, nem felejtették el hivatásukat, és ha kellett, bedugták a fejüket az oroszlan torkába is, hogy mentseék, ami menthető...

— Nem hittem abban, hogy ilyenképpen megmenthetem a magyar zsidóságot...

— Ki kívánta magától, Nosik, hogy megmentse az egész magyar zsidóságot? És ha csak tízezer zsidót mentett volna meg? Ezret? Akár csak hatszázat?!

— Ezt csakis kollaborálás útján lehetett volna elérni...

A bíró kérte, hogy ne ismétljem annyiszor önmagamot, amikor már világosan leszögeztük, hogy válságos időkben „nagy rugalmasság tanúsítása” szinte lelkiismereti parancs, „Felesleges említeni, hogy ez morális kompromisszumokkal jár — jegyezte meg a bíró, — azonban az akkori napokban nem látszott más lehetőség. Senki sem vonná magát ma felelősségre ezekért a kompromisszumokért...”

— Más mentési lehetőségekre gondoltam — mentegtettem — Földalatti mozgalom...

— Micsoda földalatti mozgalom?! Mit beszél, Nosik?!

— Akkor azt hittem, hogy van ilyen lehetőség... Romániába menekülés...

— Néhány fiatal elvergődött a román határig. Vajjon ez felér a százezrek megmentésének egyetlen nagy sánzával? — csattant fel az ügyvéd. — Ne hazudjon, Nosik!

A MI PROGRAMUNK: a következő négy évre

1. Külpolitika

A politikai izoláltság megtörése és a biztonsági pozíció megszilárdítása a következő teendők révén:

- A baráti kapcsolatok ápolása a világ nemzeteivel, a nemzeti érdek fensőbbségének elve szerint, nem pedig a belső pártszempontok mérlegelésének megfelelően.
- Törekvés abban az irányban, hogy az Egyesült Államokkal létrejövő a védelmi szövetség.
- A legnagyobb mérvű felvilágosító hadjárat a világban, a szervezett cionista erők teljes bevetésével.
- Erélyes, megfontolt és következetes biztonsági politikának a követése.
- Az izraeli hadsereg megerősítése.

2. Alijja

Az országban levő zsidó jisiv megszorítása a harmadik Kneszet ideje alatt további félmillió lélekkel, a következőképpen:

- Fokozni a mentési jellegű aliját és harcolni a Kelet-Európában levő zsidó tömegek felszabadításáért, akik arra törekednek, hogy visszatérjenek hazájukba.
- Vonzani a szabad országokból százezer zsidót, a középosztályhoz és a szabad foglalkozási ágakhoz tartozókat, és megteremteni a gazdasági és társadalmi feltételeket, amelyek kiltájukhoz szükségesek.

3. Országfejlesztés és gazdaság

Törekedni gazdasági önállóságra olyképpen, hogy az országba beözönlő nemzeti vagyon országfejlesztési célokra fordíttassék, olyan rendszernek a megteremtése, amely alkalmas legyen félmilliárd dollár üzleti tőkét vonzani a következő célokból:

- Racionális alapon feltárni a talajkincseket.
- Kibővíteni a gyárpar bázisát és maximális módon kihasználni a meglévő berendezéseket abból a célból, hogy az export a háromszorosára fokozódjék.
- Kibővíteni a mezőgazdaság bázisát és buzdítólag elősegíteni azoknak a produktumoknak a termesztését, amelyeknek kiltása van az exportra, abból a célból, hogy mezőgazdasági kivitelünket megduplázzuk.
- Folytatni a gazdaság liberalizálását, hatályon kívül helyezni a még érvényben levő ellenőrző korlátozásokat — belefoglalva a szabad valutagazdálkodást — örködni az árak és a pénz stabilizációján és olcsóbbá tenni a hitelt.

4. Egyéni szabadság

- Felállítani az állami egészségügyi szolgálatot.
- Felállítani az állami munkaközvetítő hivatalt.
- Állami szervek útján, minden pártpolitikai befolyástól mentes formában végezni a telepítési munkát.
- Befejezni a nevelés politikamentességével kapcsolatos folyamatot.
- Átadni az államnak az ország vízkincseit.
- Törvényes és alkotmányos formában lefektetni a polgári szabadságjogokat.

5. Bérpolitika

Olyan politikának a megállapítása, amelynek révén a dolgozó munkahozama és szakértelme megfelelő formában jusson kifejezésre a bérben, figyelembe véve a dolgozó intelligencia helyzetét és státuszát, bevezetése egy olyan fizetési-ollónak a tisztviselői kar és a tisztikar részére, amelynek révén a bruttófizetések 1:6 arányban mozognak.

6. Céltudatosság és takarékoság

Az állami kiadásoknak legalább 12 százalékban való megtakarítása a következő intézkedések révén:

- Megszüntetni a rendőrség, a népjólét és a posta különálló minisztériumait.
- A jelenleg fennálló kettősség megszüntetése és kiküszöbölése céljából egybeolvasítani azokat az állami funkciókat, amelyeket a Szochnut végez el, olyan intézményekben, amelyeket a Szochnut és az állam közösen tartanak fenn.
- Lecsökkenteni és összezsugorítani a felduzzasztott köztisztviselői apparátust.

7. A d ö k

- Megszüntetni a cizskriminációt és a megkülönböztetést, amely a Hisztadrut kötelekébe tartozó üzemeknek és szervezeteknek az előnyt szolgálják és ezáltal lehetővé tenni az adóterhek igazságos megosztását.
- Mentesíteni a jövedelmi adótól az évi kereset első 2000 fontját és lelassítani az adóprogresszió lépcsőzetét, hogy azáltal megkönnyebbüljön a sanyargó középosztály és dolgozó intelligencia helyzete.
  - Megszüntetni az egyenlőtlenséget az alkalmazott és az önálló keresett adóalany között.
  - Megszüntetni a mezőgazdasági vagyoni adót, a városi vagyoni adót és az aronát, tekintve, hogy ezek a jövedelmi adónak álcázott formái.

Hisztadrut Hacionim Hakiolim
középpárt

Tudta maga nagyon jól, hogy nem lehet zsidó tömegeket a németek kezéből megmenteni, csakis a náccikkal való tárgyalások útján! Vallja be, Nosik, hogy gyáva volt, csak magára és saját biztonságára gondolt!

— Biztos voltam benne, hogy a mentési akció nem fog sikerülni...

— Miért volt olyan „biztos”? Talán sikerült volna? Talán részben?!

Az ügyvéd folytatta: „Talán részben?!” Azt még valahogy meg tudom érteni, Nosik, hogy szinte közömbös maradt a nagy tömegtragédiával szemben — sziszegte az ügyvéd — de most azt kérdelem magától: nem jutott eszébe, hogy a családját, a saját családját kötelessége mindenáron megmenteni? Hát van magában emberi érzés?

A közönség felhördült. A bíró csendet kért.

— Talán tévedtem — suttogtam — meg voltam arról győződve, hogy nem szabad tárgyalásokba bocsátkozni a náccikkal. De őszintén szólva, amúgysem bíztam abban, hogy a náccik betartják az ígéreteiket...

— Akkor is, legalább meg kellett próbálni. Valamit kellett csinálni, nem? Mire fel hívták magukat „mentőbizottság”-nak?!

— A teherautókat sem tudtam volna honnét beszerezni... — Ime ismét a leküzdhetetlen gyávasága, Nosik! A félelme, hogy a németek talán rájönnek, hogy alap nélkül tárgyal! Efraim Nosik! Közéleti zsidó vezetőnek néha kockáztatnia is kell valamit! Tárgyalnia kellett volna a németekkel akár a teherautókra való legkisebb kiltás nélkül is, be kellett volna minden eszközzel a hóhérok bizalmába férköznie, még akkor is, ha árulásnak látszik, el kellett volna mennie akár Himmlerig is, csak hogy időt nyerjen, hogy kiltója a megsemmisítés határ-idejét, hogy zsidó életet mentse — azonban sohasem lett volna szabad lemondania az egyetlen sanszról, nem lett volna szabad feláldoznia az üldözötteket, akik magába vetették utolsó hitüket. Minden egyes megmentett ember-élet fontos lett volna, Efraim Nosik, de maga kibújt a németekkel való tárgyalás veszélye alól és ezzel meghozta az ítéletet saját maga fölött. Nevét megvetéssel fogja az utókor említeni...

Lehorgasztottam a fejem. A tömeg tapsviharba tört ki.

ZENEÉLET

Kol Jisráél örömei és gondjai

Rádióknak fennállása óta első ízben hívta az ország zenekritikusait Jeruzsálemben értekezletre össze, melynek célja a Kol Jisráéli zenei munkásságának ismertetése és kölcsönös észrevételek és kívánások kicserélése volt. Egy olyan intézmény, mely az ország egész lakosságának szórakoztatásáról, tájékoztatásáról és oktatásáról hivatott gondoskodni, természetesen közvetlen kapcsolatban kell, hogy álljon a sajtóval, nemcsak mint a közvélemény képviselőjével, hanem mint a közönséggel való kapcsolat fenntartójával. Mint állami intézmény a rádió is hajlamos a bürokratizálódásra s ennek egyetlen ellenszere, ha a sajtó éber figyelemmel kíséri működését. Érdekes statisztikai adatokat közölt a rádió zeneigazgatója, Karel Salamon. Heti 40 órát szentelnek zenei adásokra, s ezeknek mintegy 40 százaléka komoly, klasszikus műsorból, a többi könnyű zenei programból áll. Heten kint három zenekari műsort közvetít a rádió, egyszer a filharmonikusok koncertjéről készült felvételek, kedden az YMCA-ból nyilvános hangversenyt és végül egy stúdióhangversenyt. Hetenkint átlag hét más hangverseny zajlik le, ének, hangszeres- vagy kamarazene. A keddi YMCA-koncerteken kívül a legnépszerűbbek a péntek esti műsorok, a szombat délutáni opera-óra, a szombat reggeli és délutáni adások, utóbbiak természetesen lemezzel, vagy helyi hangfelvételeiről közvetítve. A keddi hangversenyeknek csaknem mindegyike izraeli zeneművet tartalmaz, — de ezzel kapcsolatban a sajtóértekezleten rámutattak arra, hogy a „zsidó zenei hónap” alatt összeszűfolt bemutatók sokkal inkább elriasztó, semmint toborzó hatással vannak a hallgatóságra.

A rádió igazgatósága rámutatott azon hátrányokra, melyeket a sajnálatosan szűkreszbott költségvetés idéz elő. A zenekarnak csupán 21—22 állandó tagja van, míg további 13—14 muzsikusi félfizetéses kiegészítőként működik közre. Ez

a létszám nem elegendő nagy zenekari művek előadásához, másrészt azonban bizonytalanná teszi az egész műsor-politikát. Minimálisan 42 tagu állandó zenekar volna képes magasabb színvonalon mozgó tevékenységet lehetővé tenni. Ehhez a ponthoz azonban egyik újságíró azt a helyes megjegyzést fűzte, hogy a jelenlegi kis zenekar is sok kívánnivalót hagy hátra, úgy fegyelem, mint művészi kivétel tekintetében, ez pedig független a zenekar nagyságától...

Érdekes tény, hogy a Kol Jisráélinek nincs saját énekkara s azt a Szochnut vezette alatt álló Kol Cion Lágolától kell esetenként kölcsönöznie. Ily körülmények között persze nagyszabású ének- és zenekari művek alig adhatók elő. Véleményem szerint főleges luxus két párhuzamos zenei intézményt fenntartani és a Kol Jisráéli és Kol Cion Lágolá zenei üzemet egységes vezetés alá kellene helyezni. Ennek hiányára vezethető vissza, hogy rádióinkban oly rendkívül ritkán hallhatók énekkarok, holott ezeknek irodalma nálunk sokkal gazdagabb, mint a zenekari műveké.

Ha rádióknak zenei műsorát nagy európai adókéval hasonlítjuk össze, nem kell szégyenkeznünk: a miénk sokkalta magasabb színvonalon áll, — ha nem is mindig az eleven adások kivételét, mint inkább az előadott műveket véve figyelembe. A bécsi Revag, példának okáért, sokkal kevesebb klasszikus zenét közvetít, mint a Kol Jisráéli. Nagy értékei mellett is sokat kellene még nálunk javítani, változtatni a rádió zenei adásain, de ehhez a kormányknak is meg kellene változtatnia mostoha beállítottóságát és felismerésén a rádió hatalmas kulturális szerepét, kellő anyagi támogatásban kellene részesítenie.

FIATAL ZENESZERZŐK

Az Izraeli Konzervatórium és Akadémia elmúlt héten Boskovitz Uri Sándor zeneszerzési növendékeinek szent

telt egy bemutatóestet. Három fiatal komponista — és tanáruk munkáját ismerhetünk meg ez alkalommal. — Rendkívül megnyugtató az az igen komoly, szélesen megalapozott tudás, felkészültség, mellyel ezen első szerzemények íródtak. Valamikor, a múlt század második felében a leghíresebb orosz zeneszerzők is még félig dilettánsok voltak, és csak Csajkovszky és Rimski-Korszakov rendelkeztek megfelelő tudással. Még legnagyobb zsenijük, Muszorgzsky is igen fogyatékos elméleti készütséggel kellett, hogy küzdjön. Amint nálunk minden sokszorosan gyorsított tempóban érik, úgy a népszerű, félig műkedvelő, csak érzés után kottát írókat is rohamosan szorítja ki egy feltörő, kitűnően képzett fiatal zeneszerző-nemzedék. Nagyszerű van ebben persze az Akadémiának is, melynek tantervei rendkívül magas igényekkel támaszt a tanítványokkal szemben. Ezt Boskovitz három fiatal zeneszerző-növendéke is behatóan szemlélte. Ő maga nem korlátozza a tanítványok egyéni beállítottságát, stílustörékvéseit, hanem csak az alapot nyújtja számukra. Ezért is tűnt fel, mennyire különböző stílust képviselt a három ifjú komponista. Az összes modern iskolák képviselőinek, Schönberg, Hindemith, Bartóknek szellemé érezhető volt ugyan, de ezektől függetlenül máris kibontakozott az egyéniség önálló formáló ereje, egyéni utak keresése. A nagy európai, nyugati mintaképek mellett azonban még egy döntő tényező játszott szerepet munkájukban: a hagyományos keleti zene felszívódása. Boskovitz hosszú évek óta foglalkozik az úgynevezett „makám”-mal, az ősi arab-perzsa hangskálákkal, melyek egykor a zsidó teirpomi zenének is alapját képezték. Az első makám-gyűjteményt Izraeli Najara adta ki 1937-ben „Zemiroi Izrael” címmel a cftái héber nyomdában. Második, bővített kiadása 1960-ban Velencében látott napvilágot és 345 népszerű keleti zsidó motívumot foglalt magába. Ennek a hangrendszernek ez idő szerint mintegy 18 alap-típusa ismeretes, körülbelül 62 változatban. Boskovitz szerint 17-foku hanglétrán alapulnak s ezért lejegyzésük a mai kottairás mellett még igen körülményes. Érdekes, hogy ezeknek a „makám”-oknak tanulmányozása mily erős nyomot hagyott mindhárom fiatal zeneszerző munkáján. Világos, hogy Boskovitz nem a felszínen úszó népies dallamok idézésével kívánja az új keleti-zsidó zene alapjait lefektetni, hanem gyökerében fogja meg a problémát, — s az eredmény már is feltűnően mutatkozik.

Jochák Szidi öt éve vándorolt be Bulgáriából, s csak itt kezdett egyáltalán komolyan zenét tanulni: zongorát, brácsát és zeneszerzést. Két nagytehetségű műve erősen a Schönberg-iskola hatását mutatja, de igen határozott egyéni vonásokkal bontakoznak ki mondanivalói úgy hegedűre írott chaconjában, mint a hangra, fuvola-, hegedű- és zongorára írott, merészen szövevényes „Divertimentó”-jában. Máris bámulatos eredményt ért el! — A bécsi születésű Ilán Silberstein mindössze három éve tanul zeneszerzést. Szent feltűnő tehetséget eláruló, kitűnő formaérzékkel s nagy dallam-invencióval írott zongora-rondója után áll hihetlül el! — A harmadik Árje Levánon, romániai olé, igen bonyolult ritmikai és harmoniai problémákat old meg nagy készséggel hegedű-kettősében. — A hangversenyen az Akadémia tanárain. Budai Mária, Fenyves Alice és Lóránd és Len-

Vallásos választópolgár!

„Ezennel kihirdetjük, hogy szent Tóránk parancsai szerint mindenki köteles résztvenni a közelgő Kneszet- és községi választásokon és a jó Ég óvjon mindenkit attól, hogy sajátmaga tartózkodjék a választásokon való részvételtől, vagy másokat akadályozzon ebben.”

„Minden hagyományhű, istenfélő zsidónak szent kötelessége a Tóráhú Vallásos Front listájára, a gimel-dáletre szavazni. Szent kötelessége aktív résztvenni a választásokon, odahatni, hogy barátai és ismerősei szintén kapcsolódjanak be a munkába és ezt a listát diadalra vigyék.”

Felismered-e az előttd levő eredeti aláírásokat...?
Tudod-e, kik írták alá ezt a felhívást...?
Ime, a válasz:

A belzi rebe, a guri, a vizsnici, a szadagorai, a bialai, a szereti, a przemysli, a nadvurnai, a szlonimi, a kojdapovi, a csortkovi, a zlotopoli, az uzorovi, a sztrikovi, a lelóvi és a ráchmistrivkei rebék.

Azonkívül a csebini, a luci, a miri, a szlonimi, a lomzai, a chevroni, a brassói, a tordai gáonok és a nagy gáon, a Tóra világító fátylaja, Rabbi Aharon Kottler.

A Tóra összes nagyjai, akik korunkban élnek, függetlenül attól, hogy tagjai-e valamelyes pártnak, vagy sem — különösképpen pedig kirívó a belzi rebe, aki elvben soha semmiféle párt hoz nem tartozott — egyszerű, de szívhezszóló szavakkal teszik kötelességévé minden hagyományhű zsidónak, hogy a gimel-dálet listára szavazzon.

E döntés után nem akadhat vallásos zsidó, aki másra adja szavazatát, mint a gimel-dálet listára.

Tórahü zsidó, ez a jeled:

Nagy emberek mosolya

Amerikában divatban van; hogy írók, tudósok, művészek mondják el véleményüket — többnyire viccesen — a tülvilági életéről. James T. Farrell, az Amerikában népszerű író, hatvanadik születésnapja alkalmából ezt mondta az öt meginterjúvuló újságíróknak:

— Nem is tudom, melyiket részesítem előnyben, a poklot, vagy a mennyországot. Kivel találkozok a mennyországban? Először is drága anyámmal, azzal a szent asszonnyal, aki bizton ott is apám fülét rágja, azután jószágos nagyanyámmal, amint éppen leszedi a keresztvizezt nagyapámról. Mind a két asszony biztosan meg akarná magyarázni az örökkévalónak, hogyan kell kormányozni a világot. De ha

FIATAL ZONGORISTA

Az Izraeli Konzervatórium és Akadémia hetenként rendez most önálló hangversenyeket magasabb képzettségű növendékeinek. Az elmúlt héten Vincze Ilona nagytehetségű 16 éves tanítványa, Hadasza Schwimmer adott zongoraestet a Bét Hámore termében, feltűnő biztonsággal, tisztán és világosan értelmezve és adva elő igényes műsorát. Ebből egy fiatal izraeli zeneszerzőnek, Dán Ben Ásernek Változatai keltettek feltűnést. A fiatal művész-felölt nem kevésbé kitűnően játszotta Bartók három burleszkjét is.

Pataki László

Laborfalvi Róának, Jókai Mór fiatal feleségének egyszer az az ötlete támadt, hogy abbahagyja a drámai szerepek játszását és operett-színésznővé kepezi át magát. Szorgalmasan tanult énekelni és otthon is sokat gyakorolt. Gyakran fordult elő az is, hogy a hangja felmondta a szolgálatot.

Jókai Mór, a színész férje, az ilyen énekgyakorlatok alkalmával mindig az ablakhoz ment, barátságosan elbeszélgetett az emberekkel és a távolibbaknak integetett.

— Miért állsz mindig az ablaknál, ha én énekelek? — kérdezte férjétől Laborfalvi Róza.

— Nem szeretném, ha a szomszédok azt hinnék, hogy verlek — válaszolta Jókai Mór.

Aki a Chérutra szavaz,

a következőkre szavaz	a következők ellen
Az állam biztonsága és poigárainak békéje	Allandó vérontás és teljes politikai elszigeteltség.
A szórványok egybeolvasztása	Megkülönböztetés
A jellem tisztasága	A közvagyon elprédálása
A közéleti morál	Kétszínűség
A törvény	Önkényuralom
A szabad gazdasági élet	Kartellek és monopóliumok
Egyenlő adók	Protekció és a hisztadruti vállalatok felszabadítása az adófizetés alól

Egyszóval: az uralom megváltoztatására szavaz

és az állandó, romboló kormányzat ellen szavaz

JIDDIS KOMÉDIA SZINHAZ

DINA HALPERN
főszereplő eddigi legjobb szerepében és további húsz szereppel:

»A BOSZORKÁNY«

Péntek, július 22., KIRJAT MOTZKIN
Szombat, július 23., TEL-AVIV, Bét Hápoei
Hétfő, július 25., BER-SEVA
Csütörtök, július 28., RISON-LECION
Péntek, július 29., JEHUDIA
Szombat, július 30., TEL-AVIV, Bét Hápoei
Vasárnap, július 31., KFAR-SZÁBA

Ruha

SZOKNYA-BLUZ különbözően olcsó árakon!

„Állapotos” ruházat SPECIÁLIS MODELLEK.

„JUDITH”
TEL-AVIV, Hátkármel-u. 39. (Allenbynél)

Kékszinű pecsét és háromszögű lyuk a személyazonossági igazolványban

ez a Kneszet-választásban leadott szavazat jele, míg a községi választásokért piros pecsétet nyomnak bele

Tel Aviv, (Az Új Kelet tudósítójától.) A központi választási bizottság szövegje tegnap az újságírók kérdésére közölte a választás technikáját és a bizottság legfontosabb határozatait. Ezek szerint a választó szabadon dönti el, hogy előbb a Kneszet, vagy városi urnához akar-e járulni. Szavazni csak abban a körzetben lehet, ahol a szavazó neve a választási névjegyében szerepel.

A szavazáshoz csak egyetlen igazolvány szükséges, mégpedig a „Tudát Zehut”, a személyazonossági igazolvány.

A lukacsos kartonlapok, amelyekben a szavazókat értesítették, hogy benne vannak a választói névjegyzékben, nem szükségesek a szavazáshoz. Aki a Kneszetre leadta szavazatát, kék színű bélyegzőt kap a tudát zehutjába, amelynek egyik lapját ugyanakkor háromszög alakú lyukasztóval lyukasztják át. A városi szavazás megtörténte után a személyazonossági igazolványát pirosszínű bélyegzővel is el látják.

A szavazatszédő bizottságok kötelesek türelmesen kikeresni a szavazó nevét a névjegyzékben.

Ha az illető neve nem szerepel a névjegyzékben, a bizottságnak azt keresnie kell a pótljegyekben is. Azoknak a nevét ugyanis, akiknek fellebbezés útján adták meg a szavazati jogot, pótljegybe foglalták. Amennyiben a személyazonossági igazolvány és a névjegyzékben feltüntetett adatok között könyebb eltérés mutatkozik, például az igazolvány sorszámban az egyik szám nem azonos, vagy a névben mutatkozik kisebb elírás, de különben a többi adatok megegyeznek, az illetőnek meg kell adni a szavazás lehetőségét. Van, akik keresztnevüket hol héberül, hol magyarul használják és ennél fogva a személyazonossági igazolványban „Lajos” szerepel, a névjegyzékben pedig a héber név, — amennyiben a többi adatok egyezők, az illető szavazhat.

A szavazó-borítékba csak egy szavazólapot szabad tenni.

Amennyiben a Kneszet-borítékban akár ugyanannak a listának egynél több szavazólapját helyezi el valaki, szavazatát megsemmisítik. Ha a városi borítékban ugyanannak a listának két lapját helyezik el, a szavazat érvényes. Természetesen, ha a borítékban két különböző párt szavazólapját találják, a szavazatot érvénytelenítik.

A legfelsőbb bíróság osztrótkön tárgyalta a kommunista pártnak azt a kérését, hogy képviselőit vonják be abba a központi választási bizottságba, amely a hadseregben a községi választások lefolyását ellenőrzi. A kérés elutasították.

Az ügy előzményeként, a hadügyminiszterrel való tanácskozás után

a belügyminiszter utasította az illetékes hatóságokat, hogy a központi választási bizottságban, amely 16 tagból áll, az összes Kneszet-frakciók kapjanak helyet, — a kommunisták és az arab frakció kivételével.

Miután a kommunista párt kedden order nisi alapon felfolyamodást nyújtott be a két miniszter ellen, Sapira belügyminiszter szerdán újabb utasítást adott ki és úgy intézkedett, hogy a bizottságban a pártok csak 14 taggal lesznek képviselve. A miniszter egyben azt is megjegyezte, hogy ebben a bizottságban csak azoknak a pártoknak a képviselői fognak helyet foglalni, amelyek benne vannak a külügyi és hadügyi bizottságban.

A felek meghallgatása után a legfelsőbb bíróság helyadott a belügyminiszter érvelésének és a kommunista párt kérését elutasította.

A belügyminisztérium közlése szerint mindazok, akik személyazonossági kiállítás iránti kérvényt nyújtottak be a népmozgalmi hivatalhoz, de kérésük eddig nem nyert elintéztést, vasárnap és hétfőn (július 24 és 25-én) megkaphatják igazolványaikat. Ezen a két napon a hivatalok este 7 óráig tartanak szolgálatot, ellenben kedden, a választás napján zárva lesznek.

A szovjetpolitikuskok a genfi fotóriporterek keresztútjében

Egy csehszlovák származású telavivi orvosnő hallgató meglepetést okozott Bulgariának és Chruscsevnek

Genf, (UP). A szovjet küldöttség hivatalosan előre közölte, hogy csak négy fényképező fognak beengedni a Bulgarián marsall által Faure francia miniszterelnök tiszteletére adott ebéd megkezdése előtt. Amikor a fényképezés ideje elérkezett, mégis a fényképezők és filmoperátorok légiója jelent meg a villa kapujában, amelyben Bulgarián lakik. Általános meglepetésre mindegyiket beengedték és a villa kertjében felsorakozva várták őket Bulgarián, Chruscsev, Molotov, Zsukov és Zarubin.

A fényképezők határtalanul meg voltak lepve, amikor Bulgarián közükbe gyűlt, megveregette a vállukat és a nevüket kérdezte. Az egyik olasz fotóriporter bátorságot vett magának és

így szólt Bulgariánhoz: „Remélem, önök megengedik néhány nemhivatalos kép készítését. Az amerikai küldöttség túlságosan óvatos a biztonsági intézkedésekben.”

A szovjetpolitikuskok egy félórán keresztül álltak a fotóriporterek rendelkezésére, egyenként és csoportosan is lefényképezték magukat, teljesítették az utasításokat, mosolyogtak, vagy komoly képet vettek, párbeszédeket mímáltak, tehát mindenképpen igyekeztek a fotóriporterek kedvében járni. Amikor a francia vendégek megérkeztek, szintén résztvettek az általános fényképezésben, majd a fotóriportereket itallal kínálta és koccintottak a szovjetpolitikuskok egészségére.

Különösen érdekes volt Pick Albert telavivi orvosnő esetét, aki mint a United Press izraeli munkatársának egykori fotóriportere most Genfben önállóan vállalkozott a „nagyok” lefényképezésére. Bulgarián és Chruscsev nagy meglepetést mutattak, amikor Pick kifogástalan orosz nyelven szólt hozzájuk. Az orvosnő hallgató elmondotta nekik, hogy Csehszlovákiából alijázott és régi hazájában tanult meg oroszul.

A beszélgetés közben egyszer csak az egyik szovjet titkosrendőr Pickhez lépett, kinyitotta az ingét és tréfásan felkiáltott: „Bombák.” Chruscsev is nevetni kezdett. Pick, bár erre senki sem kérte fel, előhúzta az inge alól a fényképlemezeket és megmutatta a mosolygó szovjethatalmasoknak, hogy a „bomba” nem veszedelmes.

A marokkói zavargások

(1. oldal cikk folytat.) megállapítja, hogy a jelenlegi kormányzó és Mendés-France zsidó származására való utalások jellemzők arra a légkörre, amelyek kiértelmezték az utóbbi napok „antiterrorista” gyilkosságait és a casablancai zavargásokat.

New York, (UP). Az afrikai és ázsiai államok csoportja tegnap felhívást intézett Dag Hammarskjöld UNO-főtárhöz, igyekez-

Berlin is fizet kártérítést

Berlin, (STA). — A nyugat-berlini hatóságok 3 millió 200 ezer dollár értékű ipari terméket szállítanak Izraelnek, hogy ennek ellenértékét bocsássa az örökösök nélkül maradt vagyonekat kezelő zsidó szervezeteknek. A berlini hatóságok kal létrejött megállapodás szerint Berlin városa készpénzben csak 239 ezer dollárt fizet, amit a berlini zsidó hitközségnek folyósít. A többi követelést, amelyet az IRSO-nak és a nyugatnémet zsidók vagyonkezelő szervezetének kellene kifizetni, két éven keresztül árukban szállítják le a kölni vásárló-bizottságon keresztül.

Ráchel Goldstein 71 (Halálának hetedik napjára)

A múlt héten 87 éves korában hunyt el Jeruzsálemben néhai Cháim Slomo Goldstein özvegye. Ráchel Goldstein. A szó valódi értelmében volt zsidó nagyszony volt, akinek háza annak idején Nagyváradon a vallásos, sőt chaszidisztikus szellemű zsidóság mellett egyben a cionista gondolatért küzdő nyugati műveltségű vezető emberek találkozó helye volt. A kis Ráchelnek gyerekkori élete meglehetősen hányatott és küzdelmes volt, jámboréletű édesapja, Dávid Elimelech Rozenweig, tóráirással kereste kenyerét. De a gyermeklányban korán megmutakoztak a későbbi, mindenkin segíteni akaró nagyszerű „ését chájlil”-nak a jótulajdonosságai és már szegény kislány korában családjának anyagilag is főtámaszává lesz.

A 30-as években alijjázik férjével és gyermekeivel együtt, akik közül a fiúk kiképzésüket a híres hunfalvi és pozsonyi jesivákon nyerték. Izraelben is folytatja áldásos társadalmi és jótékony tevékenységét és főleg szegény lányok kiállítását. A mindig élénk szellemű matróna életének ugyszólván utolsó napjait megőrizi sokoldalú érdeklődését és élénken reagál mindenre, ami a világban és főként a zsidó világban végbemegy. Többek között rendkívül élvezetes formában megírta több mint száz oldalon családja történetét. — Támuz 25-én agyvérzés adta vissza nemes lelkét Teremtőjének. Az országban élő öt fián és leányán kívül unokák, dédunokák és kiterjedt rokonsága gyászolja.

Adenauer megelégedett

(1. oldal cikk folytat.) napos haladékat adtak a külügyminisztereknek a javaslatuk megtételére, Bulgarián új indítványára való tekintettel.

A Svájcban tartózkodó dr. Konrad Adenauer nyugat-német kancellár megbeszélést tartott Heinrich von Brentano külügyminiszterrel és Walter Hallstein államtitkárral a genfi konferencia legutóbbi fejleményeiről. A német kormány vezetői megelégedésüket fejezték ki a négyhatalmi konferencia eddigi menete fölött, mert attól tartottak, hogy a Nyugat esetleg meg-

BOHAN

INSURANCE COMPANY LTD.

Jeruzsálemi fiókunk új címe: KING GEORGE 10., I. EM. Telefon: 5840

ELADÓK TEL-AVIV CAFONBAN

a Kasztel-szálló környékén és Dizengoff 222. (Arlozoroff-utcánál)

gyönyörű lakások

- Kötöny építkezés 1 szoba . . . 4500-tól
- terveinek megfelelően 1½ szoba . . . 5200-tól
- Kényelmes feltételek 2 szoba . . . 6200-tól
- Egy rész jelzálogban 2½ szoba . . . 7500-tól

továbbá üzletek és termek

minden nagyságban és mindenféle áron 3000.— fonttól

„BARSHEKEV” SUTFUT LEMIFALE BINJAN IBN GVIROL-U. 158 (KASZTEL SZÁLLÓ MELLETT) 8-12, 4-7.

Lebontják a Kelet és Nyugat közötti „vasfüggönyt”

Genf, (UP). — Megfigyelés a szovjet delegáció között részleges eltávolítása lesz. A referencia egyik kézzelfogható eredménye a vasfüggöny részletes eltávolítása lesz. A konferenciának napirendjén a Kelet és a Nyugat közötti kapcsolatok kérdése is szerepel és megfigyelők szerint kétség sem fér hozzá, hogy ebben a kérdésben létre is jön a megegyezés, bár az fokozatosan fogják végrehajtani. Remélik, hogy a két tábor közötti közvetlen kapcsolat a feszültség enyhítésének legjobb eszköze. A nyugati küldöttségek és

a szovjet delegáció között még nézeteltérések vannak afőlött, hogy milyenek legyenek ezek a kapcsolatok, de mind Eisenhower, mind pedig Bulgarián hangsúlyozták, hogy nagy fontosságot tulajdonítanak a választófalak lebontásának. Anglia és Franciaország teljes mértékben támogatja az amerikai álláspontot és hajlandó csatlakozni minden olyan lépéshez, amely a Nyugat és a Kelet közötti közvetlen kapcsolatot megteremtésére vezet.

Dachau polgármestere kéri a haláltábor látogatásának betiltását

és hogy keresztet is tegyenek a Dávid-csillag mellé emléktáblával

München, (UP). — Heinrich Junker keresztény-szocialista képviselő és Dachau város polgármestere tegnap emlékiratot nyújtott be a bajor képviselőházhoz, amelyben azt kérte, hogy tiltassák meg a dachau egykori koncentrációs tábor látogatását, hogy ezzel véget vessenek a „gyűlölet propagandájának”. A képviselő szerint Dachauról olyan híreket terjesztenek, hogy élve égettek el embereket és gázzal fojtottak meg benne,

holott tudomása szerint a krematórium a táborban meg halt emberek holttesteinek elégetésére szolgált, a gázkamrákat pedig rövid idővel a háború befejezése előtt le tesítették és nem használták azokat.

Ezenkívül a képviselő azt is kéri, hogy a Mágén Dávid mellé keresztet is odategyessenek, mint emléktáblát, hogy ezzel is mutassák, hogy nem csak zsidók, hanem keresztények is áldozatul estek ebben a táborban.

HALLGASSÁTOK MEG SZOMBAT ESTE 10 ÓRAKOR a „KOL JISZRAEL”-BAN

a Nemzeti Vallásos Front szavát

Elmondja: Dr. Z. Wahrhaftig h. vallásügyi miniszter.

A HARMADIK KNESZET VALASZTASOK

Közlemény

a harmadik Kneszet-választási napjának munkaszünet tárgyában

1. A választási törvény nyolcadik szakasza megállapítja, hogy a választás napján munkaszünet van. A közúti közlekedés és a többi közszolgáltatások rendszeren végzik munkájukat.
2. Ennek megfelelően, a választás napján, (1955. július 26-án) munkaszünet lesz a gyárüzemekben, hivatalokban és üzletekben. A munkaszünet az egész napra szól.
3. A munkaszünet nem vonatkozik autóbuszokra, vonatokra és egyéb járművekre, kávéházakra, vendéglőkre, szállodákra, penziókra és kioszkokra. Ezek, mint rendszeren, egész nap nyitva lesznek.
4. Fűszerkereskedések délután 2-ig tartanak nyitva.
5. Színházak és mozik megtartják rendszer előadásait.
6. Szemesztalt felszolgálni és árusítani szigorúan tilos.

1955. július 21. SIMON AGRANAT a Legfelsőbb Bíróság tagja A harmadik Kneszet-választások központi bizottságának elnöke

Jeruzsálemi mozik műsora

EDISON: A KEGYETLEN TENGER

STUDIO: TRIO. —

Jean Simon

16 Új Kelet 1955 VII 22

HA EN NEM KÜZDÖK MAGAMERT — KI KÜZDJÖN ERTEM KERESKEDŐ IPAROS SZABADFOGLALKOZASU

Kneszet-listánk élén: A. GUZMANN J. ROSENBAUM MOED, ügyvéd D. JAHALOM

„LIKUD”

Népi gazdasági mozgalom